

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Psikoloji Anabilim Dalı

Klinik Psikoloji Bilim Dalı

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GENÇLİK DÖNEMİNDE
YAŞADIKLARI AİLE SORUNLARI İLE DEPRESİF BELİRTİLER
ARASINDAKİ İLİŞKİDE MÜKEMMELİYETÇİLİĞİN ARACI
ROLÜNÜN İNCELENMESİ**

Choulia IMPRACHIM

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2016

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GENÇLİK DÖNEMİNDE YAŞADIKLARI AİLE
SORUNLARI İLE DEPRESİF BELİRTİLER ARASINDAKİ İLİŞKİDE
MÜKEMMELİYETÇİLİĞİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ

Choulia IMPRACHIM

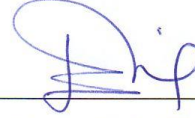
Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2016

KABUL VE ONAY

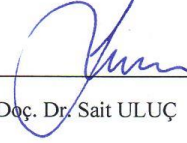
Choulia Imprachim tarafından hazırlanan “Üniversite Öğrencilerinin Gençlik Döneminde Yaşadıkları Aile Sorunları İle Depresif Belirtiler Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçiliğin Aracı Rolünün İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, 11 Ocak 2016 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Elif BARIŞKIN (Başkan - Danışman)

Prof. Dr. Ceylan DAŞ

Doç. Dr. Sait ULUÇ

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Prof. Dr. Berrin KOYUNCU LORASDAĞI

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım **tez**in/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, **tez**imin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun ..... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

11.01.2016

Choulia Imprachim

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam sũresince bilgi ve deneyimleri ile yol gũsteren, katkılarda bulunan ve her zaman destek olan danışmanım Prof. Dr. Elif BARIŞKIN' a teőekkũr ederim.

Psikoloji eğitimim boyunca bilgi ve tecrũbeleri ile bakış aımı zenginleőtiren, kendimi geliştirmek için yardımcı olan, ileriye yũnelik gũvenli adımlar atmamı sağlayan tũm değerli hocalarıma teőekkũr ederim.

Tez savunma sınavımda jũri ũyeleri arasında olan tez danışmanım Prof. Dr. Elif Barışkın'a, Prof. Dr. Ceylan Daş' a ve Doç. Dr. Sait Ulu' a katkılarından dolayı teőekkũrler.

Eğitim hayatıma baőladıęım gũnden bu gũne her tũrlũ yardım ve fadakarlığı sağlayan, her zaman yanımda bana destek olan annem, babam ve kardeőttime sonsuz teőekkũrler. Lisans ve yũksek lisans eğitimimde beni cesaretlendiren ve desteğini esirgemeyen sevgilimi eőttime teőekkũr ederim.

ÖZET

IMPRACHIM, Choulia. *Üniversite Öğrencilerinin Gençlik Döneminde Yaşadıkları Aile Sorunları İle Depresif Belirtiler Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçiliğin Aracı Rolünün İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2016.

Çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin gençlik döneminde yaşadıkları aile sorun alanları ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide mükemmeliyetçiliğin aracı rolünü incelemektir.

Bu çalışmanın örneklemini 2014 – 2015 öğretim yılında Hacettepe Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde okuyan 231 (%75.7)'i kadın ve 74 (%24.3)'ü erkek öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş aralığı 18 – 28 ve yaş ortalaması 21.01 (SS = 2.04) olarak hesaplanmıştır. Araştırmaya katılan kişilere, Demografik Bilgi Formu, “Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği (GDASDÖ)”, “Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Frost (ÇBMÖ – F)”, “Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Hewitt (ÇBMÖ – H)” ve “Beck Depresyon Envanteri (BDE)” uygulanmıştır.

Araştırma kapsamında toplanan verilere Korelasyon Analizi ve Hiyerarşik Regresyon Analizi uygulanmıştır. Korelasyon analizi sonucunda, ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, otoriter baskıcı tutum, sosyal ve ekonomik sorunlar ile depresif belirtiler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca, ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, otoriter baskıcı tutum, sosyal ve ekonomik sorunlar ile hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik arasında da anlamlı ilişki gözlenmiştir. Son olarak, ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, otoriter baskıcı tutum, sosyal ve ekonomik sorunlar ile depresif belirtiler arasında hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçiliğin aracı rollerinin olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Özellikle, ebeveyn eleştiriselliğinin ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, otoriter baskıcı tutum, sosyal sorunlar ile depresif belirtiler arasında tam aracı role sahip olduğu görülmüştür. Çalışmadan elde edilen bulgular, literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Sözcükler:

Aile Sorunları, Mükemmeliyetçilik Boyutları, Depresif Belirtiler

ABSTRACT

IMPRACHIM, Choulia. *The Mediator Role of Perfectionism on The Relationship Between Family Problems of Young Adulthood And Depressive Symptoms of University Students*, Master's Thesis, Ankara, 2016.

The purpose of the study is to investigate the mediator role of perfectionism on the relationship between family problems of young adulthood and depressive symptoms of university students.

The sample in the study consists of 231 (75.7 %) female and 74 (24.3 %) male students from various departments at Hacettepe University during 2014 – 2015 semesters. The ages of the participants were ranging between 18 – 28 and with a mean of 21.01 (SD = 2.04) years. In the study “Demographic Information Form”, “Family Problems of Young Adulthood Evaluation Scale” , “Multidimensional Perfectionism Scale – Frost (MPS – F)”, “Multidimensional Perfectionism Scale – Hewitt (MPS – H)” and “Beck Depression Inventory (BDI)” were administered to the participants.

Correlational Analyses and Hierarchical Regression Analyses were applied to the gathered data in the study. Correlational Analysis showed that there are meaningful relationship between insensitivity and inconsistency in relations, disharmony between parents, intrusion and violence, authoritarian – oppressive attitude, social, financial problems and depressive symptoms. Also, there are meaningful relationship between insensitivity and inconsistency in relations, disharmony between parents, intrusion and violence, authoritarian – oppressive attitude, social, financial problems and concern over mistake, parental criticism, doubts about action, parental expectations, self oriented perfectionism and socially prescribed perfectionism. Finally, it was revealed that, there are mediator roles of concern over mistake, parental criticism, doubts about action, parental expectations and socially prescribed perfectionism on the relationship between family problems and depressive symptoms. Parental criticism fully mediated the relationship between insensitivity and inconsistency in relations, disharmony between parents, intrusion and violence, authoritarian – oppressive attitude, social problems and depressive symptoms.

Finding were discussed in the lighth of the relevant literature.

Key Words:

Family Problems, Dimensions of Perfectionism, Depressive Symptoms

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ	xv
ŞEKİLLER DİZİNİ	xx
EKLER DİZİNİ	xxiii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1	1
1.1. AİLE	2
1.1.1. Aile Kavramı	2
1.1.2. Sağlıklı ve Sağlıksız Aile	3
1.1.3. Aile Kuralları ve Sağlıksız Ailede Gizli Kurallar	5
1.1.4. Aile Sorunları İle Depresif Belirtiler Arasındaki İlişki	6
1.2. MÜKEMMELİYETÇİLİK	8
1.2.1. Tek Boyutlu Bakış Açısı İle Mükemmeliyetçilik	9
1.2.2. Çok Boyutlu Bakış Açısı İle Mükemmeliyetçilik	10
1.2.2.1. Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate 'in (1990) Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Modeli	10
1.2.2.2. Hewitt ve Flett'in (1991) Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Modeli	11
1.2.3. Mükemmeliyetçiliğin Gelişimiyle İlgili Modeller	12
1.2.4. Mükemmeliyetçilik İle İlgili Kuramsal Açıklamalar	14
1.2.5. Mükemmeliyetçilik ve Psikolojik İşlevsellik	17

1.2.6. Mükemmeliyetçilik ve Depresif Belirtiler Arasındaki İlişki	19
1.2.7. Aile Sorunları, Mükemmeliyetçilik ve Depresif Belirtiler Arasındaki İlişki	19
1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE SORULARI	20
YÖNTEM	50
BÖLÜM 2.....	50
2.1. KATILIMCILAR	50
2.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	52
2.2.1. Demografik Bilgi Formu	52
2.2.2. Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği	53
2.2.3. Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Frost	54
2.2.4. Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Hewitt – Flett	55
2.2.5. Beck Depresyon Envanteri	56
2.3. İŞLEM	57
2.4. VERİLERİN ANALİZİ	57
BULGULAR	58
BÖLÜM 3.....	58
3.1. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE SORUN ALANLARI İLE DEPRESİF BELİRTİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	58
3.2. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE SORUN ALANLARI İLE MÜKEMMELİYETÇİLİK BOYUTLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	59
3.3. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE SORUN ALANLARI İLE DEPRESİF BELİRTİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE MÜKEMMELİYETÇİLİK BOYUTLARININ ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ	63

3.3.1. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi	64
3.3.1.1. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	64
3.3.1.2. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	66
3.3.1.3. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	68
3.3.1.4. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	70
3.3.1.5. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	72
3.3.1.6. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	73
3.3.2. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı ile Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi.....	75

3.3.2.1. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	75
3.3.2.2. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	77
3.3.2.3. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	79
3.3.2.4. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	81
3.3.2.5. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	83
3.3.2.6. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	83
3.3.3. Üniversite Öğrencilerinin Ailedeki Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi	85
3.3.3.1. Üniversite Öğrencilerinin Ailedeki Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	85
3.3.3.2. Üniversite Öğrencilerinin Ailedeki Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	87

3.3.3.3. Üniversite Öğrencilerinin Ailedeki Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	88
3.3.3.4. Üniversite Öğrencilerinin Ailedeki Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	90
3.3.4. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi	92
3.3.4.1. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	92
3.3.4.2. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	94
3.3.4.3. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	96
3.3.4.4. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	98
3.3.4.5. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	100
3.3.4.6. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	101
3.3.5. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi	103

3.3.5.1. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği	
Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	103
3.3.5.2. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe	
Duyuma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	105
3.3.5.3. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi	
Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	107
3.3.5.4. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan	
Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	108
3.3.6. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik	
Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi	110
3.3.6.1. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı	
Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	110
3.3.6.2. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn	
Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi.....	112
3.3.6.3. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe	
Duyuma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	114
3.3.6.4. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Kendine Yönelik	
Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	116
3.3.6.5. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak	
Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi	117

TARTIŞMA	122
BÖLÜM 4	122
4.1. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE SORUN ALANLARI İLE DEPRESİF BELİRTİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	122
4.2. ÖĞRENCİLERİN AİLE SORUNLARI İLE MÜKEMMELİYETÇİLİK BOYUTLARI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	124
4.3. AİLE SORUN ALANLARI İLE GENÇLERİN DEPRESİF BELİRTİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE MÜKEMMELİYETÇİLİK BOYUTLARININ ARACI ROLÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ	127
4.4. GENEL TARTIŞMA	132
4.5. ÇALIŞMANIN SINIRLILIKLARI VE GELECEK ÇALIŞMALAR İÇİN ÖNERİLER	133
4.6. ARAŞTIRMANIN KLİNİK DOĞURGULARI	135
KAYNAKÇA	136
EKLER	142

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Özellikler	50
Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Özellikler (Devam)	51
Tablo 2. Örneklemin Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği Faktörlerine ve Beck Depresyon Envanterine İlişkin Aldığı Puan Ortalamaları, Standart Sapma, Minimum ve Maksimum Değerleri.....	58
Tablo 3. Aile Sorun Alanları, Mükemmeliyetçilik Boyutları ve Depresif Belirtiler Arasındaki İlişki	62
Tablo 4. Örneklemin Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Frost ve Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Hewitt - Flett Puan Ortalamaları, Standart Sapma, Minimum ve Maksimum Değerleri.....	59
Tablo 5. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları.....	65
Tablo 6. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	67
Tablo 7. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	69
Tablo 8. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	71

Tablo 9. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	73
Tablo 10. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	74
Tablo 11. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	76
Tablo 12. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	78
Tablo 13. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	80
Tablo 14. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	82
Tablo 15. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	84
Tablo 16. Aile İlişkilerinde Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları.....	86

Tablo 17. Aile İlişkilerinde Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	87
Tablo 18. Aile İlişkilerinde Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	89
Tablo 19. Aile İlişkilerinde Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	91
Tablo 20. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları.....	93
Tablo 21. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları.....	95
Tablo 22. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları....	97
Tablo 23. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları.....	99
Tablo 24. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	101
Tablo 25. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları.....	102

Tablo 26. Sosyal Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	104
Tablo 27. Sosyal Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	106
Tablo 28. Sosyal Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	108
Tablo 29. Sosyal Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	109
Tablo 30. Ekonomik Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları.....	111
Tablo 31. Ekonomik Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	113
Tablo 32. Ekonomik Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	115
Tablo 33. Ekonomik Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	117
Tablo 34. Ekonomik Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları	118
Tablo 35. Aile Sorun Alanlarının Depresif Belirtileri Yordamasında, Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Değişken Rolü	120

Tablo 35. Aile Sorun Alanlarının Depresif Belirtileri

Yordamasında, Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı

Değişken Rolü (Devam) 121

Tablo Ek. 2.1. Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği

Faktör Yapısı 147

ŞEKİLLER DİZİNİ

- Şekil 1.** Aile İlişkilerinde Duyarsızlık ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....66
- Şekil 2.** Aile İlişkilerinde Duyarsızlık ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 68
- Şekil 3.** Aile İlişkilerinde Duyarsızlık ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 70
- Şekil 4.** Aile İlişkilerinde Duyarsızlık ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 72
- Şekil 5.** Aile İlişkilerinde Duyarsızlık ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 75
- Şekil 6.** Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 77
- Şekil 7.** Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 79

Şekil 8. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	81
Şekil 9. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	83
Şekil 10. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	85
Şekil 11. Sınırsızlık Ve Şiddet Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	88
Şekil 12. Sınırsızlık Ve Şiddet Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	90
Şekil 13. Sınırsızlık Ve Şiddet Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	92
Şekil 14. Otoriter Baskıcı Tutum Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	94
Şekil 15. Otoriter Baskıcı Tutum Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	96

Şekil 16. Otoriter Baskıcı Tutum Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	98
Şekil 17. Otoriter Baskıcı Tutum Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	100
Şekil 18. Otoriter Baskıcı Tutum Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	103
Şekil 19. Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	105
Şekil 20. Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	107
Şekil 21. Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	110
Şekil 22. Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	112
Şekil 23. Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	114
Şekil 24. Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	116
Şekil 25. Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	119

EKLER DİZİNİ

EK 1. DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU	142
EK 2. GENÇLİK DÖNEMİNDEKİ AİLE SORUNLARINI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNE AİT FAKTÖR ANALİZİ	145
EK 3. GENÇLİK DÖNEMİNDEKİ AİLE SORUNLARINI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ	155
EK 4. ÇOK BOYUTLU MÜKEMMELİYETÇİLİK ÖLÇEĞİ – FROST	166
EK 5. ÇOK BOYUTLU MÜKEMMELİYETÇİLİK ÖLÇEĞİ – HEWİTT - FLETT	168
EK 6. BECK DEPRESYON ENVANTERİ	170
EK 7. GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU	174
EK 8. ETİK KURUL İZİNİ	176
EK 9. ORJİNALLİK RAPORU	177

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Depresyon, psikolojik ya da psikiyatrik sorunlarda yaygın olarak ele alınır (Seligman, 1991). “Kişilerde fonksiyonel bozukluk, intihar, psikiyatrik diğer bozuklukların beraber görülmesi, akademik başarısızlık, evlilik problemleri, işsizlik, madde kötüye kullanımı ve yasal problemler ile ilişkilidir” (Lewinsohn ve ark., 1993; akt., Stice ve ark., 2004). Bunlar ve bunlara benzer problemlere yol açabilmektedir. Kişilerin hayatını önemli derecede etkilemektedir.

Üniversite örneğinde depresif belirtilerin ortaya çıkma şekilleri, sebepleri ve sonuçları araştırmacılar tarafından uzun yıllardır ilgi odağı haline gelmiştir. Genç birey, ergenliğe geçmesi ile beraber birçok alanda değişimler yaşamaktadır. Gerek fiziksel gerek bilişsel alanda değişimleri gözlemek mümkün olmaktadır. Bireyde gerçekleşen bu değişimlerle beraber gencin içinde bulunduğu çalkantılı dönemde, ebeveynin duygusal desteği ve baskıcı kontrolü (coercive control) psikolojik sıkıntı ile ilişkili olabilmektedir (Boudreault – Bouchard ve ark., 2013). Başka bir ifade ile ergenlik döneminde ebeveynler çocuklarının gelişimlerinde önemli rol oynayan faktörler arasındadır (Steinberg ve Sheffield Morris, 2001). Aile içinde yaşanan sorunlara çocuğun maruz kalması yetişkinlik dönemini de etkilemektedir (Amato ve Sobolewski, 2001). Bireyin ebeveynini sert ve otoriter olarak algılaması mükemmeliyetçi eğilimler ile ilişkili olabilmektedir (Kawamura ve ark., 2002). Genç bireyin ailesi ile olan etkileşimi önem kazanmaktadır. Algılanan ebeveyn tutumları ve depresif belirtileri açısından değerlendirilen ergenlerde ebeveynlerini otoriter ebeveyn olarak algılayanların demokratik ve müsamahakar ebeveyn olarak algılayan ergenlere göre daha çok depresif belirti gösterdiği belirtilmektedir (Ceral ve Dağ, 2005).

İlgili literatür gözden geçirildiği zaman aile sorunları arasında yer alan ebeveynin otoriter tutumu ile mükemmeliyetçilik, aile sorunları ile depresif belirtiler ve mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişkiyi gösteren çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin gençlik döneminde yaşadıkları aile sorunları ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçiliğin farklı boyutlarının aracı rolü incelenmiştir. İlerleyen bölümlerde araştırılan değişkenler ve aralarındaki ilişkilere dair var olan araştırmalar açıklanmaktadır.

Öncelikle araştırmanın merkezinde yer alan aile ve aile sorunları ile ilgili yapılmış araştırmalar aşağıda özetlenmektedir.

1.1. AİLE

1.1.1. Aile Kavramı

Aile toplumsal bir birimdir. Tarihsel süreç içerisinde değişimler geçirmiştir. Ancak, varlığını sürdüren bir yapıdır. Türk Dil Kurumu'na (2005) göre aile, “evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik” tir (Türkçe Sözlük, 2005, s.45). Amerika Birleşik Devletleri'nde (United States, Census Bureau, 2015) aile, “doğum, evlilik ya da evlat edinme yoluyla bir ilişkisi bulunan ve en az iki kişinin birlikte yaşadığı bir küme” (<http://www.census.gov/hhes/families/data/cps2013.html>) olarak tanımlanırken; Kanada da ise, “doğum ya da evlat edinme yoluyla çocuğu olan, evli veya evli olmayan çiftlerin ya da çocuğuyla birlikte yaşayan ebeveynin oluşturduğu yapı” olarak tanımlanmaktadır (Statistics Canada, <http://www5.statcan.gc.ca/subject-sujet/subtheme-soustheme.action?pid=40000&id=40005&lang=eng&more=1>, 2015).

Çocuk bir ailenin içinde dünyaya gelmektedir. Anne babanın ve aile ortamının çocuğun ilk doğduğu andan itibaren yaşamın ilerleyen süreci içerisinde çocuk üzerinde önemli etkileri olmaktadır. Kişilik gelişiminin insan yaşamı süresince devam ettiği kabul edilmektedir. Ancak, kişilik gelişiminde temelin çocukluk döneminde içinde bulunduğu çevrede atıldığı da bilinmektedir. Bundan dolayı, ailenin çocuk üzerindeki ilk etkileri önemlidir. Ayrıca ebeveynlerin çocuğa karşı tutumları çocuğu etkileyen faktörler arasındadır. (Ceral ve Dağ, 2005). Bununla birlikte, çocukların gelecekte uyumlu ve başarılı olabilmeleri için ilk toplumsallaşma yeri olan aile içinde ebeveynlerin çocuklarına karşı davranışları ve aralarındaki ilişki örüntüsünün çocuğun tüm gelişiminde etkili olabileceği sonucuna varılabilir.

Ailenin temelinde anne babanın birbirleriyle ve çocuklarıyla olan ilişkileri yer almaktadır. Aile içinde gerçekleşen bu ilişkiler ailenin sağlıklı veya sağlıklı işlevlerini belirlemektedir.

1.1.2. Sağlıklı ve Sağlıksız Aile

Bireyin psikososyal açıdan gelişimi önemlidir. Bunu sağlayabileceği en doğal ortam ailedir. Ailede üyeler arasındaki iletişim ve etkileşimin rolü büyüktür. Aile ilişkileri çocuğun sosyal olarak gelişimini etkilemektedir. Aile üyeleri arasındaki uyum ve karşılıklı bağlılık, ilişkilerin sağlıklı bir şekilde devam etmesini sağlamaktadır. Aynı zamanda, yetişkinliğe hazırlanan bireylerin psikolojik doyum sağlayabildiği sonucuna varılabilir. Aileler, üyelerin kimliklerinin gelişimi, üyelerin birbirlerine ekonomik bakımdan yardımcı olmaları, sorumlu çocuklar yetiştirme, tehdit edici durumlar karşısında savunmasız üyelerin korunması gibi önemli işlevleri yerine getirirler (Ooms, 1996). Sağlıklı aile düzeni içerisinde, bireyler kendileriyle ilgili gelişim içindedirler. Birbirlerine karşı açık ve olumlu davranmaktadırlar. Bunun neticesinde mutlu ve güçlü bireylerdir. Aile üyeleri birbirlerini desteklemektedir. Araştırmacılar işlevlerini beklenen düzeyde yerine getiren ailelerden “işlevsel” olarak bahsetmişler, sağlıklı işlevlere sahip ailenin özelliklerini tanımlamışlardır. Özellikler arasında, üyelerin sahip olduğu rollerin açık olması, aile üyeleri arasında bağlılığın bulunması, birlikte geçirilen zamandan zevk alınması, üyeler arasında olumlu, açık iletişim şekillerinin ve etkileşimin olması, günlük hayatta karşılaşılan kriz esnasında olumlu bir tavır göstererek, sorunla baş etme çabalarının bulunması, üyelerin birbirlerini desteklemesi ve düşüncelerinin paylaşılması, birbirleriyle uyumlu ve olumlu duygusal bağlarının olması vurgulanmaktadır (Alderfer ve ark., 2008, Gladding, 2007; Lewis ve ark., 1976).

Sağlıklı ailelerde bireyler sorumluluklarının farkındadır. Aile içi düzenin devam ettirilebilmesi için çabalamaktadırlar. Aile üyeleri arasında birlik ve beraberlik bulunmaktadır. Üyeler değerlidir. Ayrıca sağlıklı ailenin toplumla olan ilişkisi de dengeli bir şekilde sürdürülmektedir. Aile ve toplum bir bütündür (Kauffman ve Landrum, 2015). Çocuğun gelişiminde ailenin sağlıklı işlevlere sahip olmasının önemi açıktır. Üyelerin kişisel gelişimine yardımcı olmayan aileler, işlevlerini yapamıyor şeklinde düşünülebilir. Beavers (1977) üyeler arasındaki etkileşimde sorun yaşanmasını işlevsel olmayan aileler olarak açıklamıştır. İşlevsel olmayan ailelerin özelliklerini şu şekilde ifade etmiştir: İşlevsel olmayan ailelerde üyeler arasındaki iletişim eksiktir. Birbirlerine karşı duygularını belli etmemektedirler. Bununla beraber samimiyet ortadan kalkmaktadır. Diğer bireylerin beklediği şekilde davranmalar hakimdir. Bu özellikler değerlendirildiğinde sağlıksız aile düzeninde, bireylerin ihtiyaçlarının karşılanmadığı sonucuna varılabilir.

“İşlevsel olan ve işlevsel olmayan ailelerin özellikleri dikkate alındığı zaman işlevsel aile “sağlıklı”, işlevlerini beklenen düzeyde yerine getiremeyen aile de “sağlıksız” aile olarak tanımlanabilir” (1993, akt. Bulut, s. 9). Bunun bir sonucu olarak, aile içinde bireylerin birbirleriyle etkileşimi sırasında gereksinimleri karşılanan çocuklar sağlıklı, karşılanmayanlar ise sağlıksız şekilde büyüyebilirler. Aile içinde üyelerin birey olarak gereksinimlerinin var olması doğaldır. Ancak aile üyeleri arasında etkileşim ve iletişimin sağlıklı olabilmesi ve devam ettirilebilmesi için ailenin bir sistem olarak da gereksinimleri bulunmaktadır. Aile sisteminin gereksinimlerinden bazıları şunlardır:

Değerli olma duygusu: Ebeveynlerin çocuklarına karşı davranışları çocuğun kendisiyle ilgili duygularını, özellikle değerlilik ile ilgili duygusunu etkilemektedir. Bu duygunun çocuğun hayatında önemli etkileri olabilmektedir.

Güven ortamı: Ailede güven verici ortam önemlidir. Kişiyte tehlikelerden korunabileceği duygusunu vermektedir. Güvenin olduğu ailelerde diğer insanlarla iletişim de sağlıklıdır. Bunun tersine, aile içinde güven ortamı oluşturulamazsa sorun yaşanmasına sebep olabilmektedir.

Yakınlık ve dayanışma duygusu: Aile üyelerinin birlik ve beraberliğini ifade etmektedir. Üyeler arasında dayanışma olduğu sürece, olumsuz olaylar kişiyi çok fazla etkileyememektedir.

Sorumluluk duygusu: Aile içinde her üyenin yerine getirmesi için sorumlulukları bulunmaktadır.

Zorluklarla mücadele etmeyi öğrenme: Her şeyi anne ve baba yapmamalıdır. Çocuk sorunlarla karşı karşıya kalabilmelidir. Bu şekilde sorunlarıyla mücadele etmeyi öğrenebilmektedir.

Mutluluk ortamı: Aile ortamı bireylerin mutlu olmalarını sağlamalıdır. Ailenin temel gereksinimlerinin karşılanması durumunda ailede mutluluktan bahsetmek mümkün olmaktadır (Cüceloğlu, 2001).

Aile üyelerinin her birinin sahip olduğu rolü üstlenmesi aile sisteminin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bireyin aile üyeleri ile etkileşimi ve aile içindeki rolü diğer insanlarla kuracağı

ilişkilerinde önem taşımaktadır. Aile sistemi denildiği zaman bir bütün olarak düşünülmelidir. Bireylerin birbirleriyle etkileşimi önem kazanmaktadır. Bunun sonucu olarak, her birey kendi benliğini oluşturmaktadır. Aile içindeki roller, kişinin davranışlarını, diğer insanlarla ilişkisini ve hayatının her yönünü etkilemektedir. Aile içinde yaşayan bireylerin sahip oldukları rolleri benimsemiş ve rollerinin gerektirdiği şekilde davranıyor olmaları sağlıklı ve etkili iletişimin sürdürülmesini sağlamaktadır. Ailede, üyeler arasındaki sağlıklı iletişim, insanlarla anlaşmayı, ilişkileri ve iletişim kurmayı kolaylaştırmaktadır. Ancak aile içinde sorunlar olduğu zaman, aile üyeleri olumsuz olarak etkilenebilmektedir (Nichols, 2013).

Aile içindeki iletişim örüntüleri ve aile işlevleri birbirleri ile ilişkilidir. Üyelerin aile içinde uyum sağlamalarına ve sorunların azalmasına yardım etmektedir. Aile içinde gerçekleşen iletişimin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi için karşılıklı iletişimin önemi açıktır. Bunun aksine, üyeler arasındaki zayıf iletişimin olumsuz sonuçları olabilmektedir. Bundan dolayı, ailenin ve aile üyelerinin kendilerine faydalı olabilecek iletişim örüntülerini belirlemesi gerekmektedir (Patterson,2002). Bireyin hayatta kalması ve ilişkilerinin devam etmesi için aile bireyleri tarafından uyulması gereken kurallar bulunmaktadır.

1.1.3. Aile Kuralları ve Sağlıksız Ailede Gizli Kurallar

Aile üyeleri arasında sağlıklı iletişimin kurulması ve devam edebilmesi için, aile üyeleri tarafından kabul edilen açık kuralların olması gerekmektedir. Herkesin belirlenen kurallara uyması beklenmektedir. Kurallara uyulduğu sürece bireylerin memnun olduğu söylenilebilir. Bununla beraber, ailedeki iletişimi ve etkileşimi etkileyebilen, aile üyeleri arasında sorun yaşanmasına sebep olabilen gizli kurallar da bulunmaktadır (Stoltz - Loike, 1992). Ailede bulunan gizli kurallar, üyeler tarafından bilinen açık kurallardan önemlidir. Aile kuralları gizli kalmaya devam ettiği sürece sağlıklı aileden bahsetmek mümkün olmamaktadır. Sağlıksız aile ortaya çıkmaktadır. Cüceloğlu (2001) sağlıksız ailede olabilecek gizli kuralları şu şekilde tanımlamıştır:

Denetleme: Bireyin aile üyeleri veya sosyal çevre içerisinde başkalarıyla iletişime geçmeden önce, söyleyeceği sözlerini veya hareketlerini önceden kontrol etmesi gerektiğiyle ilgilidir.

Mükemmeliyetçilik: Bireyin yaşamının her alanında mükemmel davranması beklenmektedir.

Suçlama: Sağlıklı bir ailede çocuğun başarısız olması sorun olarak görülmemekte, durumun üstesinden gelebileceği düşünülmektedir. Ancak sağlıksız ailede başarısızlıkla ilgili başka birileri sorumlu tutulmaktadır.

Konuşmak yasak: Aile içinde yaşanan olumsuz olaylardan, bu olayların sebeplerinden konuşulmamaktadır.

Küskünlük ve kırgınlıkların sürdürülmesi: Sağlıksız ailede üyeler arasındaki kırgınlıkların çözüm yollarının bulunmasına çalışılmamaktadır.

Kimseye güvenememe: Aile içinde çocuğun sevgi ve değer görme ihtiyacı karşılanmadığı zaman, bireyin diğer insanlarla olan ilişkisi etkilenmektedir. Bunun bir sonucu olarak, çocuk birilerine güvenmemektedir.

Aile, bireyin ihtiyaçlarını karşılayabileceği bir ortamdır. Ancak, aile içinde gizli kuralların var olması bireylerde strese yol açabilmektedir. Gizli kuralların var olduğu işlevsel olmayan ailelerde; aile üyeleri arasında duygusal bir bağlılığın olmadığı, eşler arasında birtakım uyumsuzlukların yaşanabileceği, ailenin gereksinimlerinin karşılanmasında aksaklıkların oluşabileceği, ilişkilerin kopuk ve aile üyelerinde birtakım ruhsal rahatsızlıkların olabileceği kaçınılmaz bir sonuç olarak belirtilebilir. Bu çalışma gereği depresif belirtilere yer verilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kısma kadar aile kavramı, sağlıklı ve sağlıksız aile işlevleri, aile içindeki roller ve iletişim tanıtılmıştır. Sıradaki bölümde ise literatür, aile sorunları ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiyi tanımlamak amacıyla gözden geçirilecektir.

1.1.4. Aile Sorunları İle Depresif Belirtiler Arasındaki İlişki

Kişinin stresli bir aile içinde yaşaması ve aile içindeki sorunlar depresif belirtilerle ilişkili görülmektedir. Depresyon belirtileri kişinin duygusal, bilişsel ve motivasyonel alanlarında ortaya çıkmaktadır. Bu belirtilerden bazıları: kişinin çökkün duygudurum içinde olması, önceden yaptığı etkinliklerden zevk almaması, bir şeye odaklanmakta güçlük çekmesi, uyku ve iştahında bozuklukların gözlenmesi ve intihar düşüncelerinin olabileceği şeklindedir (Amerikan

Psikiyatri Birliği, 2014). Tanımlanan belirti düzeylerinin yüksek olması, depresyonun gidişatını etkilemektedir.

Aile üyeleri belirli stresli durumlarla karşılaştıkları zaman, durumu anlamaya ve değerlendirmeye çalışmaktadırlar. Aynı zamanda, stres verici bir durumun varlığı, üyeler arasında çatışmaların artmasına ya da depresyon yaşanmasına da yol açabilmektedir. Çocuk gelişimi açısından ebeveynlerden sağlanan sosyal desteğin önemli etkileri bulunmaktadır. Ebeveynlerden sağlanan sosyal destekteki eksiklik ergen bireylerdeki depresif belirtiler ile ilişkilidir (Patten ve ark., 1997). Stice, Ragan ve Randall (2004)' ın çalışmasında ebeveynlerden sağlanan sosyal destekteki bozulmaların gelecekteki depresif belirtilerde artışı yordadığı gözlenmiştir.

Aile ortamında çocukların duyu ve davranışlarının şekillenmesi ebeveynlerinin sergilediği duyu ve davranışlardan etkilenmektedir. Çocuk, ebeveynin duyu ve davranışlarını gözleme ve model alma yollarıyla öğrenmektedir. Böylece, duyu ifadelerinin bağlamsal uygunluğunu içselleştirmektedir. Anne baba ve çocuk arasında uygun duygusal ve davranışsal iletişim gösterilmesi çocuk gelişimi açısından önemlidir. Ancak, uygun olmayan duyu ve davranışların sergilenmesi genç bireylerin psikolojik sağlığını etkilemektedir. Luebbe ve Bell (2013) çalışmalarında ergen bireylerde ailenin duyu ile ilgili davranışlarının depresif belirtiler ile ilişkisini incelemişlerdir. Çalışma sonucunda, aile içinde daha fazla olumsuz ve daha az olumlu duygusal iklim ergenlerdeki depresyon belirtilerini yordamaktadır. Schwartz ve arkadaşları (2012) da aile içindeki etkileşim sırasında ebeveyn saldırgan davranışlarının ve düşük düzeyde olumlu ebeveyn davranışlarının ergenlerin ileriye yönelik depresyon belirtilerini yordadığını belirtmektedir. Wang ve Kenny (2014) anne ve babanın katı sözel disiplini ile ergenlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Anne ve babanın yüksek düzeyde katı sözel disiplininin ergenlerin depresif belirtilerindeki artışı yordadığı sonucuna varılmıştır. Yapılan çalışmalar incelendiği zaman aile içinde üyeler arasındaki iletişim sırasında anne ve babanın çocuklarıyla olan ilişkilerinin çocuklarının depresif belirti göstermesinde etkili olduğu gözlenmektedir.

Aile sorunu olarak ele alınan önemli konulardan biri de ailede yaşanan ekonomik sıkıntılardır. Ekonomik sıkıntılarının hem doğrudan hem de aracı değişken aracılığıyla depresif belirtiler ile ilişkili olduğu gösterilmiştir (Lee ve ark., 2013). Bireylerin sergilediği depresif belirtilerin ortaya çıkmasında ekonomik zorlukların önemli olabileceği sonucuna varılabilir.

Erken çocukluk olumsuz yaşantılarına maruz kalmak yetişkinlik döneminde bireyin psikolojik sağlığını etkileyebilmektedir. Çocukluk istismarı (fiziksel ceza/istismar, cinsel ve duygusal istismar) ve ihmal edilmeyi içinde bulunduran erken yaşanmış olumsuz hayat olaylarının ve olumsuz çevre koşullarının depresif belirtileri etkilediği görülmektedir (Brown ve ark., 1999; Chapman ve ark., 2004; Fergusson ve ark., 2008). Çalışmalar gözden geçirildiği zaman erken yaşantıların depresyon gelişimi için risk faktörü olabileceği görüşü desteklenmektedir.

Ebeveynlerin çocuklarının doğduğu andan itibaren kurdukları ilişki biçimi yetişkinlik yılları için önemli bir kazanç olarak düşünülebilir. Çocuklarına karşı sergiledikleri tutumlar ebeveyn – çocuk arasındaki sağlıklı iletişimi devam ettirmektedir. Ancak ailenin çocuklarına karşı göstermiş oldukları otoriter tutum zamanla aile sorunu olarak ele alınmaya başlanmıştır. Bununla beraber, aile içinde sergilenen ebeveynlik tarzı farklı kültürel faktörlere göre değişebilmektedir. Batı literatüründe demokratik ebeveynlik tarzı otoriter, hoşgörülü ve ihmalkar ebeveynliğe karşı desteklenmektedir. Demokratik ebeveynlik tarzı (authoritative parenting) sergileyen ailelerin çocuklarında düşük düzeyde depresif belirti olduğu görülmüştür (Liem ve ark., 2010, Milevsky ve ark., 2007). Liem ve arkadaşları (2010) ebeveynlerini “demokratik” olarak tanımlayan ergenlerin genç yetişkinlik zamanında da demokratik ebeveynliğin devam ettirilmesi neticesinde düşük düzeyde depresif belirtileri yordadığını belirtmektedir. Milevsky, Schlechter, Netter ve Keehn (2007)’ in yaptıkları çalışmada da demokratik ebeveynliğin düşük düzeyde depresyon ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Bunun sonucunda ideal olanın demokratik ebeveynlik tarzı olduğu düşünülmektedir. Ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrolün fazla olması çocuklarının yapacakları işler karşısında motivasyonlarının düşmesine sebep olabilmektedir. Soenens ve arkadaşları (2005) ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrolün çocuklarındaki uyumsuz mükemmeliyetçiliği yordadığını göstermişlerdir. Bu çalışmada, aile sorunları ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide mükemmeliyetçiliğin aracı değişken olarak rolü araştırılacağından ilerleyen bölümlerde bu konuya detaylı olarak değinilecektir.

1.2. MÜKEMMELİYETÇİLİK

Mükemmeliyetçilik, “yüksek standartlar arzulama ve bu standartları devam ettirme eğilimi” olarak tanımlanan bir kişilik özelliğini ifade etmektedir (Hill ve ark., 1997, s.81).

Mükemmeliyetçilik kavramı uzun yıllar önce kuramcılar (Burns, 1980; Hamachek, 1978; Hollender, 1965; Patch, 1984) tarafından açıklanmaya başlanmıştır. Yakın zaman araştırmacıları (Frost, Marten, Lahart, Rosenblate,1990; Hewitt ve Flett, 1991) ile farklı tanımlar yapılmaya devam edilmiştir. Bir başka ifade ile araştırmacıların yaygın olarak çalıştığı değişkenler arasında olduğu görülmektedir. Bunun bir sonucu olarak, mükemmeliyetçilik kavramına duyulan ilginin varlığı ve arttığı söylenilebilir. Bu durum, toplumların üstünlük, başarı ve kusursuzluk üzerine yerleştirilmiş yüksek beklentileri ile ilişkili olabilir (Matte ve Lafontaine, 2012). Bununla beraber, birçok araştırmacının ilgisini çekmesine rağmen, mükemmeliyetçilik için herkes tarafından kabul edilen bir tanım görmek mümkün değildir.

1.2.1. Tek Boyutlu Bakış Açısı İle Mükemmeliyetçilik

Mükemmeliyetçilik ile ilgili yapılan çalışmaların başladığı ilk dönemlerde, mükemmeliyetçilik tek boyutlu ve olumsuz bir özellik olarak ele alınmaktaydı (Burns, 1980; Hollender, 1965; Patch, 1984). Mükemmeliyetçiliği ilk tanımlayanlar arasında olan Hollender “kendisi ya da bir başkası için olması gerektiğinden yüksek standartlar koyma” (1965, s.94) olarak tanımlamaktadır. Bir süre sonra Burns mükemmeliyetçi insanları, “imkansız amaçlar doğrultusunda sürekli olarak çabalayan, kendi değerini verimliliği ve başarıma derecesi ile tanımlayan bireyler” (1980, s. 34) olarak açıklamıştır. Mükemmeliyetçiliğin olumsuz yönü üzerine odaklanan Patch’e (1984) göre mükemmeliyetçi kişiler yüksek performans gösterme eğilimindedirler. Mükemmeliyetçi insanlar, başarısızlıklarını aşırı genellemektedirler. Bunun aksine, başarılarını minimize ederler. Sonuç olarak, kendilerini başarısız bir birey olarak görmektedirler.

Mükemmeliyetçilik üzerine yapılan çalışmaların başladığı dönemlerde genellikle mükemmeliyetçiliğin olumsuz yönüne vurgu yapılmıştır. Hamachek (1978), mükemmeliyetçiliğin “normal” ve “nevrotik” olmak üzere iki boyutunun olduğunu savunmuştur. “Normal mükemmeliyetçiliğe sahip bireyler kendileri için gerçekçi standartlar belirler. Bu standartlara ulaşmak için çabalarlar. Bu kişiler işlerinden doyum sağlayabilirler. Nevrotik mükemmeliyetçiler ise, kendi performanslarını hiçbir zaman yeterli bulmamaktadırlar, kendilerine genellikle ulaşmalarının zor olduğu standartlar koymaya eğilimlidirler. Asla memnuniyet duygusu hissedemezler çünkü çabalarını yetersiz olarak görmektedirler” (1978, s. 27).

Mükemmeliyetçilik alanında yapılan araştırmaların uzun yıllar önce başladığı görölmektedir. Mükemmeliyetçiliğin yapısı konusundaki asıl gelişme kavramın çok boyutlu bir yapı olarak ele alınmasıdır. Mükemmeliyetçilik kavramı Frost, Martin, Lahart, Rosenblate (1990) ile Hewitt ve Flett (1991) tarafından çok boyutlu mükemmeliyetçilik olarak genişletilmiştir.

1.2.2. Çok Boyutlu Bakış Açısı İle Mükemmeliyetçilik

Araştırmacılar mükemmeliyetçiliğin sadece kendine yönelik bir özellik olmadığını düşünmektedirler. Bununla beraber kişiler arasındaki bileşenlerin de etkili olabileceğini belirtmektedirler. Son yıllarda mükemmeliyetçilik ile ilgili literatürde mükemmeliyetçiliğin iki modelinin hakim olduğu ve çalışmalarda kullanıldığı gözlenmektedir. Mükemmeliyetçiliğin çok boyutlu bir kişilik yapısı olarak ele alınması Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate (1990) tarafından olmuştur.

1.2.2.1. Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate 'in (1990) Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Modeli

Frost ve diğerleri (1990) bireylerde mükemmeliyetçiliğin gelişmesinde farklı bileşenlerin olabileceğini düşünmüşlerdir. Bu bileşenler arasında, aşırı yüksek standartlar belirlenmesi mükemmeliyetçiliğin en belirgin özelliği olarak görölmektedir (Frost ve ark., 1990). Mükemmeliyetçiliğin çok boyutlu bir bakış açısıyla değerlendirilebileceği üzerinde duran Frost ve arkadaşları (1990) mükemmeliyetçiliği ölçmek üzere 6 alt boyuttan oluşan Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği - Frost (Multidimensional Perfectionism Scale - MPS - F)' u geliştirmişlerdir. Ölçek, mükemmeliyetçiliğin oluşmasına katkıda bulunabileceği düşünölen dışsal faktörlerin saptanmasına yardımcı olmaktadır. Ölçeğin alt boyutları şunlardır:

Hatalara Aşırı Dikkat (concern over mistakes): Birey, başkaları tarafından olumsuz değerlendirilmek istememektedir. Hata yapmayı başarısızlık ile eşit görmektedir. Bu sebeple, hata yapmamak için çabalamaktadır.

Kişisel Standartlar (personal standarts): Kişi kendisi için yüksek standartlar belirlemektedir.

Davranışlardan Şüphe Duyma (doubts about actions): Kişinin görevlerinden ya da performansından şüphe duyması ile ilgilidir.

Organizasyon (organization): Kişi düzen ve organizasyonun önemi üzerinde fazla durmaktadır.

Ebeveyn Beklentileri (parental expectations): Kişinin, ebeveynlerinin yüksek beklentilerinin olduğunu düşünmesiyle ilgilidir.

Ebeveyn Eleştiriselliği (parental criticism): Kişinin ebeveynlerini eleştirel algılamasını yansıtır. Ebeveynlerin çocuklarından yüksek beklentileri olabilir. Bu beklentiler karşılanmadığı zaman ebeveynler tarafından olumsuz değerlendirmeler yapılabilir.

Frost ve diğerleri (1990) mükemmeliyetçiliği sakıncalı ve olumsuz bir kişilik özelliği olarak altı alt boyutta tanımlarken, literatürde çok boyutlu mükemmeliyetçilikle ilgili olan diğer model Hewitt ve Flett (1991) tarafından ileri sürülmüştür.

1.2.2.2.Hewitt ve Flett'in (1991) Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Modeli

Hewitt ve Flett (1991)'e göre mükemmeliyetçilik, bireyin, kendisinden ve diğer insanlardan beklentilerinin yanında diğer insanların da bireyden beklentilerinin olmasını ifade etmektedir. Mükemmeliyetçiliği ölçmek amacıyla Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği - Hewitt (Multidimensional Perfectionism Scale - MPS - H)' i geliştirmişlerdir. Hewitt ve Flett tarafından geliştirilen bu ölçek üç alt boyuttan oluşmaktadır:

“Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik (Self – Oriented Perfectionism): Kişinin kendisine yönelik yüksek standartlar belirlemesini ifade etmektedir. Kişi kendi davranışlarını sıkı bir şekilde değerlendirme eğilimindedir.

Diğerlerine Yönelik Mükemmeliyetçilik (Other – Oriented Perfectionism): Önemli diğerleri için gerçekçi olmayan standartlara sahip olduğuna, diğer insanların mükemmel olması üzerinde önemli bir yeri olduğuna, diğerlerinin performanslarını sıkı bir şekilde değerlendirdiğine inanılır. Başka bir ifadeyle, diğerlerinin yapabilirliklerine ilişkin inanç ve beklentileri ifade etmektedir.

Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik (Socially Prescribed Perfectionism): Kişi, önemli diğerlerinin kendisi için gerçekçi olmayan standartlara sahip olduğuna inanmaktadır. Onlar tarafından değerlendirildiğini düşünmektedir. Mükemmel olmaları için baskı yapıldığına inanmaktadırlar” (Hewitt ve Flett, 1991, s.457).

Literatür gözden geçirildiği zaman çalışmalarda iki mükemmeliyetçilik ölçeğinin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. İki ölçek boyutları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Frost ve arkadaşları (1993) çalışmalarında iki çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeklerini karşılaştırmışlardır. Frost ve arkadaşlarının (1990) ölçeği ile Hewitt ve Flett’in (1991) ölçeğinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik alt ölçeklerinin ilişkili olduğu saptanmıştır (Frost ve ark., 1993). Frost ve arkadaşlarının çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinden kişisel standartlar alt boyutunun Hewitt ve Flett ’ in kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutu ile ilişkili olduğu belirtilmektedir. Frost ve arkadaşlarının çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinden ebeveyn beklentileri, ebeveyn eleştiriselliği ve hatalara aşırı dikkat boyutlarının ise Hewitt ve Flett’in sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu ile ilişkili olduğu gözlenmektedir.

Mükemmeliyetçilik ve mükemmeliyetçilik boyutlarının araştırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlandığı gözlenmektedir. Bireyin hayatında önemli yeri olan mükemmeliyetçi tutumun gelişimiyle ilgili modellerin tanıtılması önem kazanmaktadır.

1.2.3. Mükemmeliyetçiliğin Gelişimiyle İlgili Modeller

Literatürde mükemmeliyetçiliğin gelişimini açıklamak amacıyla farklı modeller ele alınmaktadır. Ancak, modellerin çoğunluğu çocukluk ve ergenlik dönemlerinin önemine vurgu yapmaktadır. Bunun yanı sıra, bu dönemlerde ebeveynlerin önemli rol oynadığı da kabul edilmektedir (Flett, Hewitt, Oliver ve Macdonald, 2002; Frost ve ark., 1990; Hamachek, 1978; Hollender, 1965). Mükemmeliyetçiliğin gelişimiyle ilgili olarak 4 farklı model bulunmaktadır. Bunlar; Sosyal Öğrenme Kuramı (Social Learning Theory), Sosyal Beklentiler Modeli (Social Expectations Model), Sosyal Reaksiyon Modeli (Social Reactions Model) ve Endişeli (Kaygılı) Yetiştirme Modeli (Anxious Rearing Model)’ dir.

Sosyal Öğrenme Kuramı (Social Learning Theory - Bandura, 1971)’ na göre, kişiler çevrelerinde ortaya çıkan davranış örüntülerini gözlemlene, doğrudan deneyim ve model alma

yollarıyla öğrenmektedirler. En doğal ortam olan ailede çocuklar ebeveynlerinin davranışlarını ve davranışlarının sonuçlarını gözlemleyerek model alabilirler. Vieth ve Trull (1999)' un çalışmasında çocuklarının mükemmeliyetçiliği ile aynı cinsiyetten olan ebeveynin mükemmeliyetçiliği arasında ilişki olduğu bulunmuştur. Yakın sosyal çevre olan aile içerisinde gözlenen davranışların çocuğun hayatında etkili olabilecek güçlü kaynaklar olduğu düşünülebilir. Anne ve babalardan algılanan otoriter ebeveynlik tarzını, akademik ertelemeyi, uyumsuz (maladaptive) mükemmeliyetçiliği (hatalara aşırı dikkat ve davranışlardan şüphe duyma) ve duyuşsal – bilişsel sınav kaygısını Soysa ve Weiss (2014) araştırmışlardır. Algılanan otoriter annelik-babalık ile duyuşsal – bilişsel sınav kaygısı arasındaki ilişkide akademik erteleme ve uyumsuz mükemmeliyetçiliğin aracı rolü incelenmiştir. Algılanan otoriter annelik ile sınav kaygısının hem bilişsel hem de duyuşsal yönü arasındaki ilişkide uyumsuz mükemmeliyetçilik aracı değişken olarak rol oynarken, akademik ertelemenin rolünün olmadığı gözlenmektedir. Algılanan otoriter babalık ve sınav kaygısının hem bilişsel hem de duyuşsal yönü arasındaki ilişkide hem akademik erteleme hem de uyumsuz mükemmeliyetçilik aracı değişken olarak rol oynamaktadır. Ebeveynlerini otoriter olarak algılayan bireyler onların yüksek talepleri ve düşük sıcaklıklarını birleştirip içselleştirmiş olabilirler. Bu durum otoriter ebeveynlik ile hem akademik erteleme hem de uyumsuz mükemmeliyetçilik arasındaki olumlu ilişkiyi etkilemiş olabilir.

Mükemmeliyetçiliğin gelişimiyle ilgili önemli bir diğer model Sosyal Beklentiler Modeli (Social Expectations Model - Flett ve ark., 2002) 'dir. Bu modele göre, ebeveynlerin çocuklarından yüksek beklentileri olabilir. Çocuk, beklentileri her zaman karşılayamayabilir ve ebeveynler eleştiride bulunabilir. Bu durum, mükemmeliyetçiliğin gelişimi açısından risk faktörüdür. Damian ve arkadaşları (2013) tarafından yapılan çalışmada ergenlik döneminde algılanan ebeveyn beklentilerinin ve eleştiriselliğinin kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçiliğin gelişimindeki etkileri incelenmiştir. Algılanan ebeveyn beklentileri kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile olumlu ilişki göstermektedir. Algılanan ebeveyn eleştiriselliği ise sadece sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile olumlu ilişki göstermektedir. Ayrıca, algılanan ebeveyn beklentilerinin sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilikteki boylamsal artışı yordadığı görülmüştür. Bu bulgular mükemmeliyetçiliğin gelişiminde sosyal beklentiler modeli için destek sağlamaktadır. Ergenler sadece ebeveynleri tarafından değil, çevresinde bulunan diğer insanların da kendilerinden mükemmeli bekleyeceğini düşünebilir.

Mükemmeliyetçiliğin gelişimiyle ilgili modeller arasında Sosyal Reaksiyon (Tepki) modeli (Social Reactions Model – Flett ve ark., 2002) bulunmaktadır. Bu model, çocuğa karşı sevgi gösterilmemesi, fiziksel ve psikolojik tacizde bulunulması veya dağılmış bir ailede yetişmiş çocukların mükemmeliyetçi olabileceği görüşüne dayanmaktadır (Flett ve ark., 2002). Başkaları tarafından kötü muamele görerek travma yaşayan bireylerde mükemmeliyetçilik gelişebilmektedir. Birey yaşadığı problemlere karşı mükemmeliyetçi davranışlar sergileyerek tepkisini ortaya koymaktadır. Ayrıca, kişi utanç yaşamamak veya diğerleri tarafından kötü davranımlara maruz kalmamak amacıyla mükemmeliyetçi hale gelebilir. Bunun bir sonucu olarak birey, yaşamının her alanında en iyi olmaya çalışabilir. Bu model ile açıklanan vaka örneğinde, “10 yıl boyunca alkolik ebeveynleri tarafından duygusal olarak ihmal edilen ve büyükbabası tarafından cinsel istismara uğrayan 14 yaşındaki kız çocuğu ele alınmıştır” (Lindberg ve Distad, 1985; Akt. Flett ve ark., 2012, s.119). Bu kız çocuğunun mükemmeliyetçi davranarak yaşadığı travmanın oluşturabileceği olumsuz duygulardan kaçmayı sağladığı söylenilebilir. Kötü muamele görme öyküsü olan ergenlerde mükemmeliyetçilik ve depresyon arasındaki ilişkiyi araştıran Flett ve arkadaşlarının (2012) çalışmasında, kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresyon arasında ilişki bulunmazken, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile depresyon arasında ilişki olduğu bulunmuştur.

Mükemmeliyetçiliğin gelişimiyle ilgili bir diğer model Endişeli (Kaygılı) Yetiştirme Modeli (Anxious Rearing Model – Flett ve ark., 2002) ’ dir. Bu modele göre, anne – baba çocuklarını yetiştirirken kaygılı bir tutum sergileyebilir. Çocuklarının davranış ve performansları için endişe edebilirler. Hata yapmalarını istememekte ve bunun için çabalamaktadırlar. Ebeveynlerinin bu şekilde davrandığını gözleyen çocuklar hata yapmalarını önleyebilmek amacıyla dikkatli davranmaya çalışabilirler.

Mükemmeliyetçiliğin gelişimiyle ilgili olarak literatürde bulunan modeller incelendikten sonra mükemmeliyetçilik ile ilgili kuramsal açıklamalara yer verilecektir.

1.2.4. Mükemmeliyetçilik İle İlgili Kuramsal Açıklamalar

Mükemmeliyetçilik alanında yapılan çalışmaların büyük bir bölümünün kuramlara dayalı olduğu görülmektedir (Burns, 1980; Hamachek,1978; Patch, 1984). Bu amaçla bireysel psikoloji yaklaşımı (Adler; 2006, 2014), Horneyci yaklaşım (2006), bilişsel davranışçı yaklaşım (Ellis, 2002) gibi yaklaşımlar mükemmeliyetçiliği açıklamaya çalışmaktadır.

Bireylerin mükemmeliyetçilik özelliği ile ilişkili olduğu düşünülen kuramlardan biri Adler ' in Bireysel Psikoloji Yaklaşımı'dır. Adler ' e göre bebekler doğdukları zaman hayata devam edebilmek için gerekli olan ihtiyaçları karşılamak istemektedirler. Birey sürekli üstün olmaya çabalamaktadır. Bir başka ifadeyle, bireyin mükemmeliyetçilik çabasına sahip olmadan yaşamını devam ettiremeyeceği belirtilmektedir. Ancak, hayatın içinde yüz yüze gelebileceği zorluklar, hayal kırıklıkları, korkular da mevcuttur. Bunlar ise aşağılık duygusunu ifade etmektedir. Birey, zorluklarla karşılaşmak istemediğinden ya da zor durumla baş etmeyi bilemediğinden dolayı üstünlük gösterme yolunu seçebilmektedir. Böylece, kişi üstün olduğuna inanmaktadır. Ancak bu durum gerçek ile örtüşmemektedir. Üstünlük kompleksi, bireyin daha üstün imkanlara sahip olduğuna inanmasıdır. Bu durum, bireyin davranışlarında ve düşüncelerinde ortaya çıkmaktadır. Bireysel psikoloji kuramı' na göre, insanın yaşam amaçları bulunmaktadır. Bu tür amaçların belirlenmesi çocukluk yıllarına dayanmaktadır. Bu sebeple, Adler çocukluk hatıralarının önemli olduğunu ve bireyin yaşadığı sorun ile ilişkili olabileceğini vurgulamaktadır. Kişinin göstermiş olduğu üstünlük amacının anlaşılması için sorunun bulunması gerektiğini ifade etmektedir (Adler, 2006; Adler, 2014).

Mükemmeliyetçiliği açıklayan Horneyci Yaklaşım' a göre, sağlıklı bir insan ilişkisinde iletişim kurmak önemlidir. İlişkilerin devam etmesinde insanların birbirlerine sevgi ve saygı göstermeleri beklenmektedir. Ayrıca, bireylerin birbirlerine karşı çıkma tutumları da tamamlayıcı unsur olarak görülmektedir. Ancak, çocuk güvensiz bir çevrede yetişmekte ise, başkalarıyla tartışma, kavga etme gibi olumsuz davranışlar aşırı bir şekilde gösterilebilir. Kendini değersiz hissettiği ve bu ortama ait görmediği için diğer insanlardan aşağı olma duygusu hissedebilir. Bu duyguyla karşı karşıya kalmamak için üstün olmayı seçecektir. Bunun sonucunda, birey kendini olmak istediği gibi görmeye başlamaktadır. Bunları yaparken kendine iç buyruklar vermektedir. Sürekli çok daha iyiyi yapmayı hedeflemektedir (Horney,2006).

Mükemmeliyetçilik ile ilgili olarak incelenmesi gereken diğer yaklaşım Bilişsel Davranışçı Yaklaşım' dır. Bilişsel davranışçı terapi insanların bilişsel hata ve çarpıtmalarının olduğunu varsaymaktadır (Beck ve ark.,1979). Mükemmeliyetçilik de aşırı yüksek standartlar ile ilişkili bir özelliktir. Ayrıca "ya hep ya hiç" şeklinde düşünce hakim olabilmektedir. Akılcı Duygusal Davranışçı Yaklaşımında Ellis (2002) mükemmeliyetçiliği mantık dışı inançlar yaklaşımıyla açıklamaktadır. Mükemmeliyetçilik oluşumunda etkili olabileceği düşünülen mantık dışı inançlar arasında, bireyin hayatındaki her alanda ve konuda yeterli ve başarılı olma, diğer insanlar tarafından sevilme, onay alma zorunda olduğu düşünceleri bulunmaktadır.

Görüldüğü gibi, Horney, Ellis mükemmeliyetçiliği olumsuz bir özellik olarak değerlendirmiştir. Antony ve Swinson (2009), mükemmeliyetçi düşünceleri aşağıdaki şekilde belirlemişlerdir.

Ya hep ya hiç tarzı düşünme: Bireylerin, durumları tamamen iki ayrı tarafta (doğru ya da yanlış) değerlendirme eğilimini ifade etmektedir.

Süzgeçten geçirme: Birey olumlu olan durumları göz ardı edip sadece olumsuz olanlara odaklanarak seçici davranmaktadır.

Zihin okuma: Bireyin, diğer insanların düşüncelerini anlayabilmesi ile ilgilidir.

Aşırı tahmin olasılığı: Olumsuz olayların gerçekte olduklarından daha çok meydana geldiği varsayılmaktadır.

Tünel bakışı: Bireyin ayrıntılara önem vermesi nedeniyle genel durumu gözden kaçırmaya eğilimlidir.

Kişisel duyarlılık: Kişi için çevrede bulunan insanların değerlendirme ve yorumları önemlidir, beğenilmek isterler.

Felaketleştirme: Birey karşılaştığı güçlüklerin üstesinden gelemeyeceğini düşünmektedir.

Aşırı katı standartlar ve esnek olamama: Mükemmeliyetçi bireyler daha azına razı olmak istemezler. Beklentilerini esnetememektedirler.

Aşırı sorumlu hissetme ve kontrol etme ihtiyacı: Mükemmeliyetçi bireyler çevrelerinde gerçekleşen tüm olaylardan kendilerini sorumlu görmektedirler. Her şeyi kontrol etme ihtiyacı hissetmektedirler.

Zorunluluklar: İşlerin yapılması konusunda kurallar bulunmaktadır.

Başkalarına güvenme güçlüğü: Birey bir işi başkasının yapmasını istememektedir. Bu sebeple diğer insanlara görev verme konusunda güçlük yaşarlar.

Uygunsuz sosyal kıyaslama: Mükemmeliyetçi bireyler kendilerini diğer insanlarla karşılaştırmaktadır. Bu durum kişinin olumsuz duygular hissetmesine sebep olabilmektedir.

Bu bölüme kadar literatürde mükemmeliyetçiliği açıklayan kuramlara yer verilmiştir. Mükemmeliyetçilik özelliğinin bireylerin yaşamları boyunca farklı şekillerde ortaya çıkabileceği belirtilmekle beraber, mükemmeliyetçiliğin bireylerdeki psikolojik işlevselliği nasıl ve hangi durumlarda etkileyebileceği açıklanmaktadır.

1.2.5. Mükemmeliyetçilik ve Psikolojik İşlevsellik

Mükemmeliyetçiliğin depresyon, genellenmiş anksiyete, sosyal fobi, obsesif kompulsif bozukluklar ve yeme bozukluklarını da içeren psikolojik sorunlarla ilişkili olduğu ifade edilmektedir.

Bireyin kendisi veya başkaları tarafından oluşturulan yüksek standartları bulunabilir. Ancak bu yüksek standartları karşılamak her zaman gerçekleştirilemeyebilir ve kaygı yaşanabilir. Ebeveynler çocuklarından her alanda en iyi performansı göstermelerini bekleyebilirler. Bu tür durumlar karşısında çocuklarının yetenekleri hakkında her zaman endişe yaşayabilecekleri belirtilmektedir (Antony ve Swinson, 2009).

Mükemmeliyetçilik ile ilgili olduğu varsayılan bir diğer psikolojik sorun sosyal fobidir. Bireyin diğer insanlarla iletişimi önemlidir. Kişiler arasındaki iletişimin olumlu bir şekilde devam etmesi beklenir. Birey sosyal ortamlarda hata yapmak istememektedir. Çevresi tarafından kabul edilmek veya olumsuz şekilde değerlendirilmemek amacıyla davranışlarına özen gösterebilir. Kişilerin sergilediği bu durum kaygı yaşamalarından kaynaklanabilmektedir. Sosyal fobisi olan bireylerde mükemmeliyetçiliğin hatalara aşırı dikkat, davranışlardan şüphe duyma ve ebeveyn eleştiriselliği boyutlarından aldıkları puanların gönüllü bireylerden yüksek olduğu bulunmuştur (Juster ve ark, 1996)

Mükemmeliyetçilik ile ilişkili olduğu düşünülen obsesif kompulsif bozuklukta, obsesyonlar tekrarlayan ve istenmeyen düşüncelerdir. Kompulsiyonlar ise, obsesyonlara tepki olarak ortaya çıkan tekrarlayıcı davranışlardır. Mükemmeliyetçilikte kompulsif davranışlar doğru yapıldığı hissi oluşuncaya kadar devam etmektedir. Kişi için bir işi mükemmel yapmak önemlidir (Antony ve Swinson, 2009). Frost ve Steketee (1997)'nin çalışmasında obsesif kompulsif bozukluğa sahip olan bireylerin hatalara aşırı dikkat ve davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutlarındaki puanlarının obsesif kompulsif bozukluğa sahip olmayan bireylerin puanlarından yüksek olduğu saptanmıştır.

Hewitt, Flett ve Ediger (1995), mükemmeliyetçilik ile yeme bozuklukları arasında ilişki olabileceğini vurgulamışlardır. Bireyler fiziksel görünümleri üzerine yoğunlaşabilirler ve zayıf olabilmek için endişe yaşayabilirler. Bu durumun bireylerin yeme düzenini etkileyebileceği ve mükemmeliyetçilik ile ilişkili olabileceği belirtilmektedir.

Mükemmeliyetçilik depresyonun ortaya çıkmasında rol oynamaktadır. Depresyonun gidişatı kişiden kişiye değişiklik göstermektedir. Diğer insanların onayını almaya çabalamak, olumsuz değerlendirileceğini veya beklentileri karşılamayacağını düşünmek depresyonun devam etmesinde önemli rol oynamaktadır (Hewitt ve Flett, 1991). Bununla beraber, kişinin benliğini olumsuz olarak değerlendirmesi, kendini suçlayıcı özellikler göstermesi ve kendisini başarısız bir insan olarak görmesi depresyona etkisi olan etmenler arasında yer almaktadır. Mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişki, bir sonraki bölümde detaylandırılacaktır.

Buraya kadar mükemmeliyetçilik kavramı, mükemmeliyetçiliğin boyutları, mükemmeliyetçiliğin gelişimi ve psikolojik işlevsellik ile arasındaki ilişkiden bahsedilmiştir. Çok boyutlu bir yapı olarak ele alınan “mükemmeliyetçilik” bireyin başarıya ulaşmasında sağlıklı bir çaba olarak karşımıza çıktığı gibi, depresif belirtilerle ilişkili olan sağlıklı bir özellik olarak da karşımıza çıkabilmektedir. Kişiler kendileri için belirlediği veya ailesi tarafından belirlenen yüksek standartlara ulaşamaması sonucunda depresif belirtiler gösterebilirler. Sıradaki bölümde literatür gözden geçirilmiş ve mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişkiyi gösteren çalışmalar açıklanmıştır. Daha sonra tez konusu doğrultusunda aile sorunları, mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye yer verilmiştir.

1.2.6. Mükemmeliyetçilik ve Depresif Belirtiler Arasındaki İlişki

Hayatın birçok yönü insanı etkilemektedir. Kişi başarılı olmak için çabalamaktadır. Ancak stres verici olaylarla da karşı karşıya kalabilmekte ve sorunlar yaşayabilmektedir. Başarısız olmak, diğer bireyler ile ilişkiler, yaşam olayları bunlar arasındadır. Literatürde mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiyi inceleyen ve tutarlı bulgular gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Nitekim, mükemmeliyetçilik boyutları depresyon gibi psikolojik sıkıntıyla ilişkili olabilmektedir (Erözkan ve ark., 2011; Hewitt ve Flett, 1991; Lynd – Stevenson ve Hearne, 1999; Oral, 1999; Wyatt ve Gilbert, 1998).

Mükemmeliyetçilik, başarı için belli bir yere kadar gereklidir. Bunun aksine, genellikle olumsuz psikolojik sonuçlarla (Frost ve ark., 1990) ilişkili olduğu anlaşılmıştır. Araştırmacılar mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiyi açıklarken diğer değişkenlerin (algılanan sosyal destek, iyimserlik) aracı rolü olduğunu belirtmektedirler (Black ve Reynolds, 2013; Sherry ve ark., 2008).

Mükemmeliyetçiliğin bireyin yaşamında önemli olduğu düşünülmektedir. Mükemmeliyetçilik gösteren insanların yüksek hedefler belirlediği bilinen bir gerçektir. Mükemmeliyetçi eğilimler kişinin psikolojik sağlığını etkilemektedir. Bu sebep ile mükemmeliyetçiliğin altında yatan faktörlerin bulunması gerekmektedir (Turner ve Turner, 2011). Mükemmeliyetçilik yordanırken kişilik ve ebeveynin rolünü ve bu değişkenlerin karşılıklı etkileşim ve katkılarını anlamak önemlidir. Bu sebeple aile sorun alanları, mükemmeliyetçilik boyutları ve depresif belirtiler arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmaktadır.

1.2.7. Aile Sorunları, Mükemmeliyetçilik ve Depresif Belirtiler Arasındaki İlişki

Mükemmeliyetçilik kavramı birçok araştırmacı tarafından çalışılmaktadır. Flett ve Hewitt (2006) kendine yönelik, diğerlerine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçiliğin sağlıklı olmadıklarını belirtmişlerdir. Mükemmeliyetçilik ve başarılı olma arzusu sosyal etkileşimler kapsamında gerçekleşmektedir. Mükemmeliyetçiliğin gelişimi belirsizdir. Ancak, kuramcılar mükemmeliyetçi eğilimlerin gelişmesinde ebeveyn davranışlarının etkili olabileceğini belirtmektedir (Burns, 1980; Hamachek, 1978; Missildine, 1963). Hamachek (1978) mükemmeliyetçiliğin tutarsız ebeveyn davranışlarına karşılık geliştiğini ifade etmektedir. Missildine (1963)' ye göre, aileler çocuklarının çabalarını hiçbir zaman yeterli

bulmamaktadırlar. Mükemmeliyetçiliğin gelişmesinde bireyin ebeveyn onayının eksikliğini hissetmesinin ve yüksek ebeveyn standartlarına maruz kalmasının önemli olduğu düşünülebilir. Ebeveynlerin çocuklarına karşı psikolojik ve davranışsal kontrolleri ile çocuklarının mükemmeliyetçi eğilimleri arasında ilişkili olduğu gözlenmektedir (McArdle, 2009).

Aile sorun alanları arasında olabilen otoriter ebeveynlik tarzının çocuklardaki mükemmeliyetçilik gelişiminde etkili olduğunu gösteren çalışmaların genel olarak üstün yetenekli öğrenciler ile yapıldığı görülmektedir (Miller ve ark., 2012; Speirs Neumeister, 2004). Kawamura ve arkadaşları (2002), öğrencilerle gerçekleştirdikleri çalışmalarında ebeveynlik tarzı ve mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Ebeveynlerini sert ve otoriter olarak algılayan kişilerin hatalara aşırı dikkat ve davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutları (uyumsuz mükemmeliyetçilik – maladaptive) ile ilişkili olduğunu göstermişlerdir. Yapılan araştırmalar incelendiği zaman ebeveynin çocuklarına karşı duygusal eksikliği, zorluklar karşısında destek sağlamamaları mükemmeliyetçi eğilimlerin ortaya çıkmasında etkili olabileceği sonucunu desteklemektedir. Çocukların ebeveynleriyle olan erken yaşam deneyimleri önem kazanmaktadır.

Mükemmeliyetçilik alanında yapılan araştırmaları özetlemek gerekirse, mükemmeliyetçiliğin kişilik özellikleri, psikopatoloji ve günlük yaşantı üzerinde etkisi olduğu görülmektedir. Mükemmeliyetçiliğin gelişimi ile ilgili çalışmalar anne babanın ebeveynlik tutumlarına, aile ortamının koşullarına, çocukların duygusal ihtiyaçlarının karşılanmamasına vurgu yapmaktadır. Ebeveynin otoriter olması, çocuklara koydukları kural ve hedeflere ulaşılamaması durumunda cezalandırıcı davranmalar, sözel iletişime açık olmayan bir tutumun sergilenmesi mükemmeliyetçilik geliştirmelerine sebep olabilmektedir.

Bu bölüme kadar, mükemmeliyetçilik kavramı tanıtılmış, mükemmeliyetçiliğin gelişiminde ailenin rolü açıklanmış ve mükemmeliyetçilik, aile sorunları ve depresif belirtiler arasındaki ilişki gözden geçirilmiştir. Sıradaki bölümde araştırmanın amacı ve soruları üzerinde durulacaktır.

1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE SORULARI

Aile içinde yaşanan huzursuzluk ve gerginlik başta çocuklar olmak üzere, aile bireylerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bireyin yaşadığı sorunlar yetişkinlik yıllarında da etkisini

göstermektedir. Üniversite öğrencileri ve aile sorunlarıyla ilgili yapılan çalışmalar az miktardadır. Gençlik döneminde ailede yaşanan sorunların, ailenin çocuğa karşı tutumunun yaşam boyu stresli olaylarla karşılaştıkları zaman çeşitli işlev bozulmalarına ve psikopatolojiye zemin hazırlaması muhtemeldir. Bu görüşten yola çıkarak aile sorun alanlarının mükemmeliyetçilik üzerinde etkili olabileceği, mükemmeliyetçiliğin de çeşitli psikopatolojilerle etkileşimi olabileceği düşünülmektedir.

İlgili literatürde aile sorunları ile depresif belirtiler, aile sorun alanlarından otoriter baskıcı tutum ile mükemmeliyetçilik ilişkisi ve mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişkiyi gösteren çalışmalar mevcuttur. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin gençlik döneminde yaşadıkları aile sorunları ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçiliğin farklı boyutlarının aracı rolünü incelemektir. Şimdiye kadar yapılmış çalışmalardan farklı olarak, aile sorun alanları sadece ebeveyn otoriter tutumu ile sınırlandırılmayıp farklı alanları da kapsayacak şekilde değerlendirilmiştir. Aile sorun alanları (İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık, Anne – Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk, Sınırsızlık ve Şiddet, Otoriter-Baskıcı Tutum, İhmal ve İstismar, Sosyal Sorunlar, Ekonomik Sorunlar ve Ev Ortamındaki Düzensizlik) ile mükemmeliyetçiliğin çok boyutlu (Hatalara Aşırı Dikkat, Kişisel Standartlar, Davranışlardan Şüphe Duyma, Organizasyon, Ebeveyn Beklentisi, Ebeveyn Eleştiriselliği ile Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Diğerlerine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik) ve geniş kavramlar olması nedeniyle bu çalışmada pek çok boyut üzerinden değerlendirme yapılması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın amacı göz önünde bulundurularak oluşturulan araştırma soruları aşağıda sıralanmıştır:

1. Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki sorun alanları (İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık, Anne – Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk, Sınırsızlık ve Şiddet, Otoriter-Baskıcı Tutum, İhmal ve İstismar, Sosyal Sorunlar, Ekonomik Sorunlar ve Ev Ortamındaki Düzensizlik) ile depresif belirtiler arasında ilişki var mıdır?
2. Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki sorun alanları (İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık, Anne – Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk, Sınırsızlık ve Şiddet, Otoriter-Baskıcı Tutum, İhmal ve İstismar, Sosyal Sorunlar, Ekonomik Sorunlar ve Ev Ortamındaki Düzensizlik) ile Mükemmeliyetçilik boyutları (Hatalara Aşırı Dikkat, Kişisel Standartlar, Davranışlardan

Şüphe Duyma, Organizasyon, Ebeveyn Beklentisi, Ebeveyn Eleştiriselliği ile Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Diğerlerine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik) arasında ilişki var mıdır?

3. Üniversite öğrencilerinde ailelerindeki sorun alanları (İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık, Anne – Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk, Sınırsızlık ve Şiddet, Otoriter-Baskıcı Tutum, İhmal ve İstismar, Sosyal Sorunlar, Ekonomik Sorunlar ve Ev Ortamındaki Düzensizlik) ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik alanlarının (Hatalara Aşırı Dikkat, Kişisel Standartlar, Davranışlardan Şüphe Duyma, Organizasyon, Ebeveyn Beklentisi, Ebeveyn Eleştiriselliği ile Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Diğerlerine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik) aracı rolü var mıdır?

Araştırmanın son sorusunda, üniversite öğrencilerinin ailelerindeki sorun alanları ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rolü araştırılmıştır. Sorunun ifade edilebilirliğini artırmak amacıyla alt sorulara ilişkin hipotezler aşağıda belirtilmektedir:

- S.3.1: Üniversite öğrencilerinin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.1.a: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık depresif belirtileri yordayacaktır.

H.1.b: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile hatalara aşırı dikkat arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.1.c: Hatalara aşırı dikkat ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.1.d: Hatalara aşırı dikkat ile aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.2: Üniversite öğrencilerinin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kişisel standartlar mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.2.a: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık depresif belirtileri yordayacaktır.

H.2.b: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile kişisel standartlar arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.2.c: Kişisel standartlar ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.2.d: Kişisel standartlar ile aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.3: Üniversite öğrencilerinin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.3.a: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık depresif belirtileri yordayacaktır.

H.3.b: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile davranışlardan şüphe duyma arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.3.c: Davranışlardan şüphe duyma ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.3.d: Davranışlardan şüphe duyma ile aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.4: Üniversite öğrencilerinin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide organizasyon mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.4.a: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık depresif belirtileri yordayacaktır.

H.4.b: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile organizasyon arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.4.c: Organizasyon ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.4.d: Organizasyon ile aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.5: Üniversite öğrencilerinin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.5.a: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık depresif belirtileri yordayacaktır.

H.5.b: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile ebeveyn beklentisi arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.5.c: Ebeveyn beklentisi ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.5.d: Ebeveyn beklentisi ile aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.6: Üniversite öğrencilerinin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.6.a: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık depresif belirtileri yordayacaktır.

H.6.b: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile ebeveyn eleştiriselliği arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.6.c: Ebeveyn eleştiriselliği ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.6.d: Ebeveyn eleştiriselliği ile aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.7: Üniversite öğrencilerinin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.7.a: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık depresif belirtileri yordayacaktır.

H.7.b: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.7.c: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.7.d: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.8: Üniversite öğrencilerinin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.8.a: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık depresif belirtileri yordayacaktır.

H.8.b: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.8.c: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.8.d: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.9: Üniversite öğrencilerinin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.9.a: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık depresif belirtileri yordayacaktır.

H.9.b: Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.9.c: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.9.d: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.10: Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.10.a: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk depresif belirtileri yordayacaktır.

H.10.b: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ile hatalara aşırı dikkat arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.10.c: Hatalara aşırı dikkat ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.10.d: Hatalara aşırı dikkat ile anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.11: Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kişisel standartlar mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.11.a: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk depresif belirtileri yordayacaktır.

H.11.b: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ile kişisel standartlar arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.11.c: Kişisel standartlar ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.11.d: Kişisel standartlar ile anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.12: Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.12.a: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk depresif belirtileri yordayacaktır.

H.12.b: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ile davranışlardan şüphe duyma arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.12.c: Davranışlardan şüphe duyma ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.12.d: Davranışlardan şüphe duyma ile anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.13: Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide organizasyon mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.13.a: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk depresif belirtileri yordayacaktır.

H.13.b: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ile organizasyon arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.13.c: Organizasyon ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.13.d: Organizasyon ile anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.14: Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.14.a: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk depresif belirtileri yordayacaktır.

H.14.b: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ile ebeveyn beklentisi arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.14.c: Ebeveyn beklentisi ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.14.d: Ebeveyn beklentisi ile anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.15: Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.15.a: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk depresif belirtileri yordayacaktır.

H.15.b: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ile ebeveyn eleştiriselliği arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.15.c: Ebeveyn eleştiriselliği ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.15.d: Ebeveyn eleştiriselliği ile anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.16: Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.16.a: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk depresif belirtileri yordayacaktır.

H.16.b: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.16.c: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.16.d: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.17: Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.17.a: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk depresif belirtileri yordayacaktır.

H.17.b: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ile diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.17.c: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.17.d: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce anne baba ilişkilerinde

uyumsuzluk ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.18: Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.18.a: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk depresif belirtileri yordayacaktır.

H.18.b: Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ile sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.18.c: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.18.d: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.19: Üniversite öğrencilerinin ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.19.a: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet depresif belirtileri yordayacaktır.

H.19.b: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile hatalara aşırı dikkat arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.19.c: Hatalara aşırı dikkat ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.19.d: Hatalara aşırı dikkat ile ailedeki sınırsızlık ve şiddet eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.20: Üniversite öğrencilerinin ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kişisel standartlar mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.20.a: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet depresif belirtileri yordayacaktır.

H.20.b: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile kişisel standartlar arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.20.c: Kişisel standartlar ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.20.d: Kişisel standartlar ile ailedeki sınırsızlık ve şiddet eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.21: Üniversite öğrencilerinin ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.21.a: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet depresif belirtileri yordayacaktır.

H.21.b: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile davranışlardan şüphe duyma arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.21.c: Davranışlardan şüphe duyma ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.21.d: Davranışlardan şüphe duyma ile ailedeki sınırsızlık ve şiddet eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.22: Üniversite öğrencilerinin ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide organizasyon mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.22.a: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet depresif belirtileri yordayacaktır.

H.22.b: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile organizasyon arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.22.c: Organizasyon ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.22.d: Organizasyon ile ailedeki sınırsızlık ve şiddet eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.23: Üniversite öğrencilerinin ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.23.a: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet depresif belirtileri yordayacaktır.

H.23.b: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile ebeveyn beklentisi arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.23.c: Ebeveyn beklentisi ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.23.d: Ebeveyn beklentisi ile ailedeki sınırsızlık ve şiddet eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.24: Üniversite öğrencilerinin ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.24.a: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet depresif belirtileri yordayacaktır.

H.24.b: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile ebeveyn eleştiriselliği arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.24.c: Ebeveyn eleştiriselliği ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.24.d: Ebeveyn eleştiriselliği ile ailedeki sınırsızlık ve şiddet eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.25: Üniversite öğrencilerinin ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.25.a: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet depresif belirtileri yordayacaktır.

H.25.b: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.25.c: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.25.d: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile ailedeki sınırsızlık ve şiddet eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.26: Üniversite öğrencilerinin ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.26.a: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet depresif belirtileri yordayacaktır.

H.26.b: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.26.c: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.26.d: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile ailedeki sınırsızlık ve şiddet eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.27: Üniversite öğrencilerinin ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.27.a: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet depresif belirtileri yordayacaktır.

H.27.b: Ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.27.c: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.27.d: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile ailedeki sınırsızlık ve şiddet eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ailedeki sınırsızlık ve şiddet ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.28: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.28.a: Ailedeki otoriter baskıcı tutum depresif belirtileri yordayacaktır.

H.28.b: Ailedeki otoriter baskıcı tutum ile hatalara aşırı dikkat arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.28.c: Hatalara aşırı dikkat ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.28.d: Hatalara aşırı dikkat ile otoriter baskıcı tutum eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce otoriter baskıcı tutum ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.29: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kişisel standartlar mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.29.a: Ailedeki otoriter baskıcı tutum depresif belirtileri yordayacaktır.

H.29.b: Ailedeki otoriter baskıcı tutum ile kişisel standartlar arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.29.c: Kişisel standartlar ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.29.d: Kişisel standartlar ile otoriter baskıcı tutum eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce otoriter baskıcı tutum ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.30: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.30.a: Ailedeki otoriter baskıcı tutum depresif belirtileri yordayacaktır.

H.30.b: Ailedeki otoriter baskıcı tutum ile davranışlardan şüphe duyma arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.30.c: Davranışlardan şüphe duyma ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.30.d: Davranışlardan şüphe duyma ile otoriter baskıcı tutum eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce otoriter baskıcı tutum ve depresif belirtiler

arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.31: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide organizasyon mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.31.a: Ailedeki otoriter baskıcı tutum depresif belirtileri yordayacaktır.

H.31.b: Ailedeki otoriter baskıcı tutum ile organizasyon arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.31.c: Organizasyon ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.31.d: Organizasyon ile otoriter baskıcı tutum eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce otoriter baskıcı tutum ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.32: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.32.a: Ailedeki otoriter baskıcı tutum depresif belirtileri yordayacaktır.

H.32.b: Ailedeki otoriter baskıcı tutum ile ebeveyn beklentisi arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.32.c: Ebeveyn beklentisi ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.32.d: Ebeveyn beklentisi ile otoriter baskıcı tutum eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce otoriter baskıcı tutum ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.33: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.33.a: Ailedeki otoriter baskıcı tutum depresif belirtileri yordayacaktır.

H.33.b: Ailedeki otoriter baskıcı tutum ile ebeveyn eleştiriselliği arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.33.c: Ebeveyn eleştiriselliği ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.33.d: Ebeveyn eleştiriselliği ile otoriter baskıcı tutum eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce otoriter baskıcı tutum ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.34: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.34.a: Ailedeki otoriter baskıcı tutum depresif belirtileri yordayacaktır.

H.34.b: Ailedeki otoriter baskıcı tutum ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.34.c: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.34.d: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile otoriter baskıcı tutum eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce otoriter baskıcı tutum ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.35: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.35.a: Ailedeki otoriter baskıcı tutum depresif belirtileri yordayacaktır.

H.35.b: Ailedeki otoriter baskıcı tutum ile diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.35.c: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.35.d: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile otoriter baskıcı tutum eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce otoriter baskıcı tutum ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.36: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.36.a: Ailedeki otoriter baskıcı tutum depresif belirtileri yordayacaktır.

H.36.b: Ailedeki otoriter baskıcı tutum ile sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.36.c: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.36.d: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile otoriter baskıcı tutum eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce otoriter baskıcı tutum ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.37: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde ihmal ve istismar sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.37.a: Ailedeki ihmal ve istismar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.37.b: Ailedeki ihmal ve istismar ile hatalara aşırı dikkat arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.37.c: Hatalara aşırı dikkat ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.37.d: Hatalara aşırı dikkat ile ihmal ve istismar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ihmal ve istismar ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.38: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde ihmal ve istismar sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kişisel standartlar mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.38.a: Ailedeki ihmal ve istismar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.38.b: Ailedeki ihmal ve istismar ile kişisel standartlar arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.38.c: Kişisel standartlar ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.38.d: Kişisel standartlar ile ihmal ve istismar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ihmal ve istismar ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.39: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde ihmal ve istismar sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.39.a: Ailedeki ihmal ve istismar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.39.b: Ailedeki ihmal ve istismar ile davranışlardan şüphe duyma arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.39.c: Davranışlardan şüphe duyma ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.39.d: Davranışlardan şüphe duyma ile ihmal ve istismar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ihmal ve istismar ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.40: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde ihmal ve istismar sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide organizasyon mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.40.a: Ailedeki ihmal ve istismar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.40.b: Ailedeki ihmal ve istismar ile organizasyon arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.40.c: Organizasyon ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.40.d: Organizasyon ile ihmal ve istismar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ihmal ve istismar ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.41: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde ihmal ve istismar sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.41.a: Ailedeki ihmal ve istismar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.41.b: Ailedeki ihmal ve istismar ile ebeveyn beklentisi arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.41.c: Ebeveyn beklentisi ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.41.d: Ebeveyn beklentisi ile ihmal ve istismar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ihmal ve istismar ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.42: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde ihmal ve istismar sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.42.a: Ailedeki ihmal ve istismar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.42.b: Ailedeki ihmal ve istismar ile ebeveyn eleştiriselliği arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.42.c: Ebeveyn eleştiriselliği ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.42.d: Ebeveyn eleştiriselliği ile ihmal ve istismar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ihmal ve istismar ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.43: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde ihmal ve istismar sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.43.a: Ailedeki ihmal ve istismar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.43.b: Ailedeki ihmal ve istismar ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.43.c: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.43.d: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile ihmal ve istismar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ihmal ve istismar ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.44: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde ihmal ve istismar sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.44.a: Ailedeki ihmal ve istismar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.44.b: Ailedeki ihmal ve istismar ile diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.44.c: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.44.d: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile ihmal ve istismar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ihmal ve istismar ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.45: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde ihmal ve istismar sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.45.a: Ailedeki ihmal ve istismar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.45.b: Ailedeki ihmal ve istismar ile sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.45.c: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.45.d: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile ihmal ve istismar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ihmal ve istismar ile depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.46: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde sosyal sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.46.a: Ailedeki sosyal sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.46.b: Ailedeki sosyal sorunlar ile hatalara aşırı dikkat arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.46.c: Hatalara aşırı dikkat ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.46.d: Hatalara aşırı dikkat ile sosyal sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce sosyal sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.47: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde sosyal sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kişisel standartlar mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.47.a: Ailedeki sosyal sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.47.b: Ailedeki sosyal sorunlar ile kişisel standartlar arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.47.c: Kişisel standartlar ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.47.d: Kişisel standartlar ile sosyal sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce sosyal sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.48: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde sosyal sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.48.a: Ailedeki sosyal sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.48.b: Ailedeki sosyal sorunlar ile davranışlardan şüphe duyma arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.48.c: Davranışlardan şüphe duyma ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.48.d: Davranışlardan şüphe duyma ile sosyal sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce sosyal sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.49: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde sosyal sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide organizasyon mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.49.a: Ailedeki sosyal sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.49.b: Ailedeki sosyal sorunlar ile organizasyon arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.49.c: Organizasyon ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.49.d: Organizasyon ile sosyal sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce sosyal sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.50: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde sosyal sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.50.a: Ailedeki sosyal sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.50.b: Ailedeki sosyal sorunlar ile ebeveyn beklentisi arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.50.c: Ebeveyn beklentisi ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.50.d: Ebeveyn beklentisi ile sosyal sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce sosyal sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.51: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde sosyal sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.51.a: Ailedeki sosyal sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.51.b: Ailedeki sosyal sorunlar ile ebeveyn eleştiriselliği arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.51.c: Ebeveyn eleştiriselliği ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.51.d: Ebeveyn eleştiriselliği ile sosyal sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce sosyal sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.52: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde sosyal sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.52.a: Ailedeki sosyal sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.52.b: Ailedeki sosyal sorunlar ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.52.c: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.52.d: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile sosyal sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce sosyal sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.53: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde sosyal sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.53.a: Ailedeki sosyal sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.53.b: Ailedeki sosyal sorunlar ile diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.53.c: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.53.d: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile sosyal sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce sosyal sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.54: Üniversite öğrencilerinin ailelerinde sosyal sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.54.a: Ailedeki sosyal sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.54.b: Ailedeki sosyal sorunlar ile sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.54.c: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.54.d: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile sosyal sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce sosyal sorunlar ve depresif belirtiler arasında

var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.55: Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.55.a: Ailedeki ekonomik sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.55.b: Ailedeki ekonomik sorunlar ile hatalara aşırı dikkat arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.55.c: Hatalara aşırı dikkat ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.55.d: Hatalara aşırı dikkat ile ekonomik sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ekonomik sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.56: Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kişisel standartlar mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.56.a: Ailedeki ekonomik sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.56.b: Ailedeki ekonomik sorunlar ile kişisel standartlar arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.56.c: Kişisel standartlar ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.56.d: Kişisel standartlar ile ekonomik sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ekonomik sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.57: Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.57.a: Ailedeki ekonomik sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.57.b: Ailedeki ekonomik sorunlar ile davranışlardan şüphe duyma arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.57.c: Davranışlardan şüphe duyma ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.57.d: Davranışlardan şüphe duyma ile ekonomik sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ekonomik sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.58: Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide organizasyon mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.58.a: Ailedeki ekonomik sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.58.b: Ailedeki ekonomik sorunlar ile organizasyon arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.58.c: Organizasyon ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.58.d: Organizasyon ile ekonomik sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ekonomik sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.59: Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.59.a: Ailedeki ekonomik sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.59.b: Ailedeki ekonomik sorunlar ile ebeveyn beklentisi arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.59.c: Ebeveyn beklentisi ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.59.d: Ebeveyn beklentisi ile ekonomik sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ekonomik sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.60: Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.60.a: Ailedeki ekonomik sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.60.b: Ailedeki ekonomik sorunlar ile ebeveyn eleştiriselliği arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.60.c: Ebeveyn eleştiriselliği ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.60.d: Ebeveyn eleştiriselliği ile ekonomik sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ekonomik sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.61: Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.61.a: Ailedeki ekonomik sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.61.b: Ailedeki ekonomik sorunlar ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.61.c: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.61.d: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile ekonomik sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ekonomik sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.62: Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.62.a: Ailedeki ekonomik sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.62.b: Ailedeki ekonomik sorunlar ile diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.62.c: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.62.d: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile ekonomik sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ekonomik sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.63: Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.63.a: Ailedeki ekonomik sorunlar depresif belirtileri yordayacaktır.

H.63.b: Ailedeki ekonomik sorunlar ile sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.63.c: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.63.d: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile ekonomik sorunlar eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ekonomik sorunlar ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.64: Üniversite öğrencilerinin ev ortamında düzensizlik sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.64.a: Ev ortamındaki düzensizlik depresif belirtileri yordayacaktır.

H.64.b: Ev ortamındaki düzensizlik ile hatalara aşırı dikkat arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.64.c: Hatalara aşırı dikkat ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.64.d: Hatalara aşırı dikkat ile ev ortamındaki düzensizlik eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ev ortamındaki düzensizlik ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.65: Üniversite öğrencilerinin ev ortamındaki düzensizlik sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kişisel standartlar mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.65.a: Ev ortamındaki düzensizlik depresif belirtileri yordayacaktır.

H.65.b: Ev ortamındaki düzensizlik ile kişisel standartlar arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.65.c: Kişisel standartlar ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.65.d: Kişisel standartlar ile ev ortamındaki düzensizlik eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ev ortamındaki düzensizlik ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.66: Üniversite öğrencilerinin ev ortamındaki düzensizlik sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.66.a: Ev ortamındaki düzensizlik depresif belirtileri yordayacaktır.

H.66.b: Ev ortamındaki düzensizlik ile davranışlardan şüphe duyma arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.66.c: Davranışlardan şüphe duyma ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.66.d: Davranışlardan şüphe duyma ile ev ortamındaki düzensizlik eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ev ortamındaki düzensizlik ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.67: Üniversite öğrencilerinin ev ortamındaki düzensizlik sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide organizasyon mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.67.a: Ev ortamındaki düzensizlik depresif belirtileri yordayacaktır.

H.67.b: Ev ortamındaki düzensizlik ile organizasyon arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.67.c: Organizasyon ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.67.d: Organizasyon ile ev ortamındaki düzensizlik eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ev ortamındaki düzensizlik ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.68: Üniversite öğrencilerinin ev ortamındaki düzensizlik sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.68.a: Ev ortamındaki düzensizlik depresif belirtileri yordayacaktır.

H.68.b: Ev ortamındaki düzensizlik ile ebeveyn beklentisi arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.68.c: Ebeveyn beklentisi ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.68.d: Ebeveyn beklentisi ile ev ortamındaki düzensizlik eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ev ortamındaki düzensizlik ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.69: Üniversite öğrencilerinin ev ortamındaki düzensizlik sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.69.a: Ev ortamındaki düzensizlik depresif belirtileri yordayacaktır.

H.69.b: Ev ortamındaki düzensizlik ile ebeveyn eleştiriselliği arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.69.c: Ebeveyn eleştiriselliği ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.69.d: Ebeveyn eleştiriselliği ile ev ortamındaki düzensizlik eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ev ortamındaki düzensizlik ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.70: Üniversite öğrencilerinin ev ortamındaki düzensizlik sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.70.a: Ev ortamındaki düzensizlik depresif belirtileri yordayacaktır.

H.70.b: Ev ortamındaki düzensizlik ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.70.c: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.70.d: Kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile ev ortamındaki düzensizlik eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ev ortamındaki düzensizlik ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.71: Üniversite öğrencilerinin ev ortamındaki düzensizlik sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.71.a: Ev ortamındaki düzensizlik depresif belirtileri yordayacaktır.

H.71.b: Ev ortamındaki düzensizlik ile diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.71.c: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.71.d: Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik ile ev ortamındaki düzensizlik eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ev ortamındaki düzensizlik ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

- S.3.72: Üniversite öğrencilerinin ev ortamındaki düzensizlik sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolü var mıdır?

H.72.a: Ev ortamındaki düzensizlik depresif belirtileri yordayacaktır.

H.72.b: Ev ortamındaki düzensizlik ile sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.72.c: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile depresif belirtiler arasındaki ilişki anlamlı olacaktır.

H.72.d: Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ile ev ortamındaki düzensizlik eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce ev ortamındaki düzensizlik ve depresif belirtiler arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkacak ya da önceki anlamlılık düzeyi azalacaktır.

BÖLÜM 2

YÖNTEM

Bu bölümde katılımcıların sosyo - demografik özellikleri, araştırmada yer alan değişkenler, bu değişkenlerin ölçümünde kullanılan ölçeklerin özellikleri ve işlem yolu ele alınmaktadır.

2.1. KATILIMCILAR

Araştırmanın örneklemini Hacettepe Üniversitesi hazırlık, birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada 315 öğrenciden veri toplanmıştır. Kayıp değerler ve sonuç değişkenine (depresif belirtiler) göre uç değer analizleri yapılmıştır, örneklem son haliyle 305 kişi olarak belirlenmiştir; 231 kadın (%75.7) ve 74 erkek (%24.3) katılımcı içermektedir. Katılımcıların yaşları 18 ile 28 arasında değişmektedir ve örneklemin yaş ortalaması 21.01'dir (SS = 2.04). Tüm katılımcılar gönüllülük esasına göre araştırmaya dahil olmuşlardır.

Araştırma örneklemine ilişkin sosyo – demografik değişkenlere ait sıklık ve yüzde değerleri Tablo 1’ de açıklanmıştır.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Özellikler

		Katılımcılar	
		(N=305)	
		N	%
Cinsiyet	Kadın	231	75.7
	Erkek	74	24.3
Fakülte	Edebiyat Fakültesi	83	27.2
	Tıp Fakültesi	81	26.6
	Eğitim Fakültesi	46	15.1
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	36	11.8
	Fen Fakültesi	20	6.6
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	11	3.6
	Diğer Fakülteler	28	9.1
Bölüm	Tıp	81	26.6
	Psikoloji	49	16.1
	Biyoloji	16	5.2

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Özellikler (Devam)

	Sınıf Öğretmenliği	14	4.6
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	13	4.3
	Sosyal Hizmet Bölümü	10	3.3
	Diğer Bölümler	122	39.8
Sınıf	Hazırlık	4	1.3
	1.sınıf	86	28.2
	2.sınıf	59	19.3
	3.sınıf	79	25.9
	4.sınıf	77	25.2
Akademik Ortalama	85 – 100	44	14.4
	70 – 84	151	49.5
	55 – 69	91	29.8
	54 ve altı	19	6.2
Anne Hayatta mı	Evet	300	98.4
	Hayır	5	1.6
Baba Hayatta mı	Evet	290	95.1
	Hayır	15	4.9
Anne Baba Birliktelik Durumu	Birlikte Yaşıyorlar	272	89.2
	Ayrı Yaşıyorlar	3	1.0
	Boşandılar	10	3.3
	Biri hayatta değil	20	6.6
Anne Baba Evlilik Tanımı	Mükemmel	41	13.4
	Her Ailedeki Gibi Ufak Tefek Sorun Olur.	225	73.8
	Diğer Ailelerden Daha Fazla Sorun Var.	25	8.2
	Evlilikleri Çok Sorunlu.	14	4.6
Anne Eğitim Durumu	Okuryazar Değil	16	5.2
	Okuryazar	15	4.9
	İlkokul Mezunu	100	32.8
	Ortaokul Mezunu	38	12.5
	Lise ve Dengi Okul Mezunu	57	18.7
	Üniversite / Yüksek okul Mezunu	79	25.9
Baba Eğitim Durumu	Okuryazar Değil	3	1.0
	Okuryazar	13	4.3
	İlkokul Mezunu	62	20.3
	Ortaokul Mezunu	25	8.2
	Lise ve Dengi Okul Mezunu	87	28.5
	Üniversite / Yüksek Okul Mezunu	115	37.7
Aile Sosyo – Ekonomik Düzey	1000 TL ve altı	35	11.5
	1001 – 1500 TL	47	15.4
	1501 – 2000 TL	50	16.4
	2001 – 3000 TL	71	23.3
	3000 TL ve üzeri	102	33.4
Üniversitede Kalman Yer	Tek Başına Evde	8	2.6
	Aile ile	91	29.8
	Arkadaş ile Evde	40	13.1
	Akraba Yanında	3	1.0
	Yurtta	163	53.4
TOPLAM		305	100

Tablo 1 incelendiği zaman, üniversite öğrencilerinin 272 (%89.2) 'sinin anne ve babasının birlikte yaşadığı, 3 (%1.0) 'ünün ayrı yaşadığı, 10 (%3.3)' unun boşanmış oldukları ve 20 (%6.6) 'sinin ise ebeveynlerden bir tanesinin hayatta olmadığı gözlenmektedir.

Üniversite öğrencilerinin anne ve babalarının evliliklerini nasıl tanımladıkları incelendiği zaman, 41 (%13.4) kişinin mükemmel olarak tanımladığı, 225 (%73.8) kişinin her ailedeki gibi ufak tefek sorunların olduğunu belirttiği, 25 (%8.2) kişinin diğer ailelerden daha fazla sorun olduğunu ve 14 (%4.6) kişinin anne babasının evliliklerini çok sorunlu olarak tanımladığı görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin aile sosyo – ekonomik düzeyleri incelendiği zaman, 35 (%11.5) kişinin 1000 TL ve altı, 47 (%15.4) kişinin 1001 - 1500 TL, 50 (%16.4) kişinin 1501 – 2000 TL, 71 (%23.3) kişinin 2001 – 3000 TL arasında ve 102 (%33.4) kişinin 3000 TL ve üzeri aylık gelire sahip olduğu görülmektedir.

2.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada veri toplamak amacıyla, “Demografik Bilgi Formu”, “Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği (Tuğrul, 1996)”, “Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Frost (Frost ve ark., 1990)”, “Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Hewitt (Hewitt ve Flett, 1991)” ve “Beck Depresyon Envanteri (Beck ve ark., 1978)” kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları ile ilgili ayrıntılı bilgiler aşağıda verilmiştir.

2.2.1. Demografik Bilgi Formu

Örnekleme oluşturan katılımcılara ilişkin çeşitli sosyo – demografik özellikleri hakkında bilgi edinmek amacıyla demografik bilgi formu kullanılmıştır. Bu formda katılımcılardan yaş, cinsiyet, fakülte, bölüm, sınıf, şu andaki akademik başarı durumları, anne ve / veya babanın hayatta olup olmadığı, anne baba hayatta ise birliktelik durumları, katılımcı tarafından yapılan anne babasının evlilik tanımı, anne / baba eğitim durumu, katılımcıya göre ailenin sosyo - ekonomik düzeyi ve üniversite eğitimini sürdürürken kaldığı yer ile ilgili soruları cevaplamaları istenmiştir. “Demografik Bilgi Formu” nun bir örneği Ek 1.'de sunulmuştur.

2.2.2. Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği

Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği, aile içinde yaşanabilecek stresli durumlarla ilgilidir. Kişinin yaşadığı sorunları ölçek ile belirlemek mümkün olmaktadır. Ölçek, Tuğrul (1996) tarafından geliştirilmiştir. Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği Lazarus (1980)'un Stresle Başa Çıkma Modeli'nden temel almaktadır.

Aile ortamındaki sorunların belirlenmesinde farklı ölçek ve kaynaklar incelenmiştir. Bireylerin kendi sorunlarını daha iyi tanımlayabilecekleri düşünülerek, gençler ve ebeveynleri ile görüşülmüştür. Aile ortamları incelenmiştir. Yapılan araştırmalar sonucunda, aile sorunları 11 alt başlık altında toplanmıştır, “gençe karşı ilgisiz – reddedici tutum, gençe karşı otoriter – baskıcı tutum, anne – baba arasında geçimsizlik, aile içi iletişim sorunları, ailenin kuralları ile ilgili sorunlar, cinsel istismar, ekonomik sorunlar, sağlık sorunları, sosyal faaliyetlerinin kısıtlılığı, aile çevre ilişkilerinden kaynaklanan sorunlar ve ev ortamındaki düzensizlik”tir. Başlıklar belirlendikten sonra, madde oluşturulmaya geçilmiştir. İlk olarak, 126 madde hazırlanmıştır. Her bir maddenin belli bir sorunu ifade etmesine özen gösterilmiştir. Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği'ne çeşitli analizler uygulanmıştır. Analizler sonucunda maddeler tekrar gözden geçirilmiştir. Sonuç olarak, ölçeğin son hali 69 maddeden oluşmaktadır.

Ölçek bireyin aile ortamında yaşadığı sorunlarla ilgili iki çeşit puan hakkında bilgi vermektedir. İlk olarak, stres puanı belirlenmektedir. Kişi maddeyi okuduktan sonra kendi ailesini düşünerek, o maddede belirtilen sorun alanının geçerli olup olmadığına karar vermektedir. Eğer maddede belirtilen durum, kişinin ailesi için geçerli ise “doğru”, değilse “yanlış” seçeneğini seçmektedir. “Doğru” seçeneği seçilen maddeler stres puanını oluşturmaktadır. İkinci olarak, “doğru” işaretlenen maddeler tekrar değerlendirilmektedir. Kişinin “hiç etkilemiyor”, “biraz etkiliyor”, “orta derecede etkiliyor” ve “çok etkiliyor” seçeneklerinden birini seçmesi beklenmektedir. İkinci puanlama ise, bu sorunlardan kişinin etkilenme derecesi puanını belirtir. Yüksek puanlar aile içinde daha fazla soruna ve etkilenme düzeyine işaret etmektedir. Bu tez kapsamında analizler, *stres puanı* üzerinden yürütülmüştür. Alınabilecek puanlar 0 – 69 aralığında değişmektedir. Faktör analizi çalışmaları sonucunda 69 madde 8 faktör altında toplanmıştır:

“Otoriter – baskıcı tutum
 İlişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık
 Anne – baba ilişkilerinde uyumsuzluk
 Sosyal etkinliklerde kısıtlılık
 Ev ortamındaki düzensizlik
 Ekonomik sorunlar
 İlişkilerde sınırsızlık ve istismar
 Sağlık ve sosyal sorunlar”

Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği’ne dair çeşitli çalışmalarla güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Birinci çalışmada alt faktörler için Cronbach Alfa değerleri .61 ile .91 arasında ve ölçeğin toplamı için .95; ikinci çalışmada faktörler için .53 ile .84 arasında ve ölçeğin toplamı için .93; üçüncü çalışmada alt faktörler için .45 ile .84 arasında ve ölçeğin toplamı için .93 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenilirliği ile ilgili test tekrar test çalışmasında güvenilirlik katsayılarının .74 ile .95 arasında değiştiği ve ölçeğin toplam puanı için test tekrar test güvenilirlik katsayısının .95 olduğu bulunmuştur (Tuğrul, 1966).

Araştırmalar, geçerlik ve güvenilirliğe ait sonuçların kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir. (Tuğrul, 1996).

Bu tez kapsamında kullanılmak üzere, yazarın izni ile Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği’nin faktör analizleri tekrarlanmış ve güncellenmiştir. Orijinal çalışmanın 1996 yılında yapılmış olması ve bu zaman aralığı içinde kültürel değişim geçirilmiş olma olasılığı nedeniyle faktör yapısının tekrar gözden geçirilmesinin uygun olabileceği düşünülmüştür. Faktör analizi sonuçları iki zaman aralığı (1996 ile 2014 – 2015) içerisinde değerlendirilen ölçek yapısının büyük ölçüde örtüştüğüne işaret etmektedir. Yapılan analizler neticesinde elde edilen sonuçlar Ek 2.’ de ve “Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği”nin bir örneği Ek 3.’te sunulmuştur.

2.2.3. Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Frost

Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği bireylerin mükemmeliyetçilik eğilimlerini belirleyebilmek amacıyla Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate (1990) tarafından geliştirilmiştir. Otuz beş maddeden oluşmaktadır. Beş dereceli Likert tipi olan ölçek, 1 – ‘hiç katılmıyorum’

ile 5 – “tamamen katılıyorum” arasında değişen derecelendirme üzerinde yanıtlanmaktadır. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlama çalışmasını önce Mısırlı – Taşdemir (2003); sonra ise, Sayıl ve arkadaşları (2012) yapmışlardır. Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği - Frost, “hatalara aşırı dikkat (9., 10., 13., 14., 18., 21., 23. ve 25. maddeler)”, “ebeveyn eleştiriselliği (3., 5., 22. ve 35. maddeler)”, “organizasyon (2., 7., 8., 27., 29. ve 31. maddeler)”, “davranışlardan şüphe duyma (17., 28., 32. ve 33. maddeler)”, “ebeveyn beklentisi (1., 11., 15., 20. ve 26. maddeler)” ve “kişisel standartlar (4., 6., 12., 16., 19. ve 30. maddeler)” alt boyutlarından oluşmaktadır. Sayıl ve arkadaşlarının yaptığı uyarlama çalışmasında ölçeğin ergen formunda alt boyutların Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları, hatalara aşırı dikkat için .83, ebeveyn eleştiriselliği için .74, organizasyon için .91, davranışlardan şüphe duyma için .69, ebeveyn beklentisi için .78 ve kişisel standartlar için .69 olarak bulunmuştur. Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği - Frost, “hatalara aşırı dikkat” alt boyutundan en düşük 8, en yüksek 40; “ebeveyn eleştiriselliği” alt boyutundan en düşük 4, en yüksek 20; “organizasyon” alt boyutundan en düşük 6, en yüksek 30, “davranışlardan şüphe duyma” alt boyutundan en düşük 4, en yüksek 20, “ebeveyn beklentisi” alt boyutundan en düşük 5, en yüksek 25 ve “kişisel standartlar” alt boyutundan en düşük 6, en yüksek 30 puan alınabilmektedir. Bireyin alt boyutlardan yüksek puan alması ilgili özelliği daha çok gösterdiğini belirtmektedir. Sayıl ve arkadaşlarının yaptığı uyarlama çalışmasında Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Frost’un iki formu mevcuttur; ergen formu ve yetişkin formu. Ergen formu için ölçekte yer alan 24. ve 34. maddelerin çıkarılması gerektiği belirtilmektedir. Bu çalışmada, Sayıl ve arkadaşları (2012) tarafından uyarlanan ergen formu kullanılmıştır. “Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Frost” un bir örneği Ek 4.’te sunulmuştur.

2.2.4. Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Hewitt – Flett

Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik ölçeği bireylerin mükemmeliyetçilik düzeylerini belirleyebilmek amacıyla Hewitt ve Flett (1991) tarafından geliştirilmiştir. Kırk beş maddeden oluşmaktadır. Yedi dereceli Likert tipi ölçek 1 – “hiç katılmıyorum” ile 7 – “tamamen katılıyorum” arasında derecelendirilmiştir. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlama çalışması Oral (1999) tarafından gerçekleştirilmiştir. Faktör analizi sonucunda, kendine yönelik mükemmeliyetçilik faktöründe yer alan 22. madde, faktör yük değeri .30’ un altında (.19) olması sebebi ile araştırmacı tarafından analizlere dahil edilmemiş ve ölçek 44 madde üzerinden değerlendirilmiştir. Bununla beraber, kendine yönelik mükemmeliyetçilik faktörü altında tanımlanan 30. madde, faktör yük değerinin negatif (-.39) olmasından dolayı analizler sırasında

ters çevrilerek hesaplanmıştır. Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Hewitt – Flett “Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik (1., 6., 7., 8., 12., 14., 15., 16., 17., 20., 23., 26., 28., 29., 30., 32., 36., 40., 42. maddeler)”, “Diğerlerine Yönelik Mükemmeliyetçilik (2., 3., 4., 10., 19., 24., 34., 38., 43., 45. maddeler)” ve “Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik (5., 9., 11., 13., 18., 21., 25., 27., 31., 33., 35., 37., 39., 41., 44. maddeler)” alt boyutlarında oluşmaktadır. Cronbach alfa değerleri Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik için .91, Diğerlerine Yönelik Mükemmeliyetçilik için .73 ve Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik için .80 olarak bulunmuştur (Oral, 1999). Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Hewitt – Flett “Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik” alt boyutundan en düşük 19, en yüksek 133, “Diğerlerine Yönelik Mükemmeliyetçilik” alt boyutundan en düşük 10, en yüksek 70 ve “Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik” alt boyutundan en düşük 15, en yüksek 105 puan alınabilmektedir. Bireyin alt boyutlardan yüksek puan alması mükemmeliyetçilik düzeyinin arttığını göstermektedir. “Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Hewitt - Flett”’in bir örneği Ek 5.’te sunulmuştur.

2.2.5. Beck Depresyon Envanteri

Depresyonda ortaya çıkan duygusal, somatik, bilişsel ve motivasyonel belirtileri ölçmektedir. Beck depresyon envanteri Beck ve arkadaşları (1961) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin 1978 yılında ise revizyonu yapılmıştır. Bireylerin, ölçeği cevapladıkları gün dahil, geçen hafta içinde kendilerini nasıl hissettiklerini anlatan cümleler bulunmaktadır. Bunlar arasından birini seçmesi beklenmektedir. Ölçek 21 maddeden oluşmaktadır. Maddeler 0 ile 3 arasında değer almaktadır. Ölçekten en düşük 0 ve en yüksek 63 puanı elde edilmektedir. Yüksek puanlar daha fazla sayıda depresif belirtinin varlığına işaret etmektedir. Hisli (1988, 1989) tarafından Türkçe’ye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır.

Beck depresyon envanteri’nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılırken MMPI – D skalasından da yararlanılmıştır. Beck depresyon envanteri ve MMPI – D skalası arasındaki korelasyon katsayısının .63 olduğu bulunmuştur (Hisli, 1988). Beck depresyon envanteri’nin üniversite öğrencilerinden elde edilen verilerle geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Envanterin yarıya bölme güvenilirliği .74 olarak bulunmuştur. Beck depresyon envanteri ve MMPI – D skalası arasındaki korelasyon katsayısının .50 olduğu bulunmuştur (Hisli, 1989). “Beck Depresyon Envanteri” nin bir örneği Ek 6.’da sunulmuştur.

2.3. İŞLEM

Tez kapsamında yapılacak uygulamalar için Hacettepe Üniversitesi Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır. Öğrencilere internet aracılığı ile ulaşılabilmesi için Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü'ne, ölçeklerin yüklendiği adres dilekçe ile sunularak izin alınmıştır. Anketlerin Hacettepe Üniversitesi öğrencilerine Hacettepe Üniversitesi mail adresleri üzerinden ilgili birim tarafından iletileceği bildirilmiştir. Örneklem seçiminde kolay örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada dışlama ölçütü bulunmamaktadır. Veri toplama araçlarında tanıtılan ölçekler, katılımcılara 2014 – 2015 Eğitim – Öğretim yılında sunulmuştur. Uygulamalar internet üzerinden “surveey anket yazılım programı” kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bütün ölçekler katılımcılara aynı sıra ile ulaştırılmıştır. Örneklem sayısını yükseltmek için ölçekler 35 kişiye araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Katılımcılara araştırma ile ilgili bilgi verilmiş (bkz. EK 7) ve katılımcıların izni alınarak anketler çalışmaya katılmak isteyenlere uygulanmıştır. Araştırmaya dahil olan katılımcılardan kimlik bilgileri istenmemiş ancak onam formu alınmıştır. Ölçeklerin cevaplanma süresi yaklaşık 40- 45 dakika sürmüştür.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Öğrencilerden elde edilen veriler SPSS 18 programına yüklenmiştir. Analizlere başlamadan önce kayıp değer ve uç değer analizleri yapılmıştır. Öncelikle, ölçeklerde boş madde bırakanlar tespit edilmiş ve altı katılımcı analiz dışı bırakılmıştır. Uç değerlerin belirlenmesi amacıyla sonuç değişkeni (depresif belirtiler) için “z değeri” hesaplanmıştır. “z değerinin” -3.29 ve +3.29 sınırlarını aşan (Tabachnick ve Fidell, 2007) dört katılımcının analiz dışı bırakılmasına karar verilmiştir. Toplam olarak 10 katılımcı araştırmaya dahil edilmemiştir.

Analizlere ait sayıltılar test edilmiştir. Daha sonra uygun istatistiksel teknikler kullanılarak analizler yapılmıştır.

BÖLÜM 3

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma sorularına yönelik analizlerin bulguları yer almaktadır. İlk olarak, üniversite öğrencilerinin aile sorun alanları ile depresif belirtileri arasındaki ilişkiye; ikinci olarak, üniversite öğrencilerinin aile sorun alanları ile mükemmeliyetçilik boyutları arasındaki ilişkiye dair bulgular anlatılacaktır. Son olarak, üniversite öğrencilerinin aile sorun alanları ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rolüne ilişkin bulgular aktarılacaktır.

3.1. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE SORUN ALANLARI İLE DEPRESİF BELİRTİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Örnekleme tanıtıcı olması açısından gençlik dönemindeki aile sorunlarını değerlendirme ölçeği faktörlerine ve Beck depresyon envanterine ait ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerleri Tablo 2.'de verilmiştir.

Tablo 2. Örneklemin Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği Faktörlerine ve Beck Depresyon Envanterine İlişkin Aldığı Puan Ortalamaları, Standart Sapma, Minimum ve Maksimum Değerleri

GDASDÖ Faktörleri	Ort.	SS	Min. – Mak.
İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	0.17	0.21	0.00 – 1.00
Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	0.23	0.24	0.00 – 1.00
Sınırsızlık ve Şiddet	0.08	0.16	0.00 – 1.00
Otoriter Baskıcı Tutum	0.19	0.23	0.00 – 1.00
İhmal ve İstismar	0.04	0.12	0.00 – 1.00
Sosyal Sorunlar	0.09	0.18	0.00 – 1.00
Ekonomik Sorunlar	0.17	0.19	0.00 – 1.00
Ev Ortamındaki Düzensizlik	0.11	0.26	0.00 – 1.00
BDE	Ort.	SS	Min. – Mak.
	10.16	8.28	0 - 37

Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki sorun alanları (İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık, Anne – Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk, Sınırsızlık ve Şiddet, Otoriter-Baskıcı Tutum, İhmal ve İstismar, Sosyal Sorunlar, Ekonomik Sorunlar ve Ev Ortamındaki Düzensizlik) ile depresif belirtileri arasında ilişki var mıdır? sorusuna cevap oluşturmak üzere Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği alt boyut puanları ile Beck Depresyon Envanteri puanları arasında Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3’ten anlaşıldığı gibi, aile içinde yaşanan ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, otoriter baskıcı tutum, sosyal sorunlar ve ekonomik sorunların artması ile birlikte genç bireylerin depresif belirtileri de artmaktadır.

3.2. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE SORUN ALANLARI İLE MÜKEMMELİYETÇİLİK BOYUTLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Örnekleme tanıtıcı olması açısından mükemmeliyetçilik boyutlarına ait ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerleri Tablo 4.’te verilmiştir.

Tablo 4. Örneklemin Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Frost ve Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Hewitt - Flett Puan Ortalamaları, Standart Sapma, Minimum ve Maksimum Değerleri

ÇBMÖ – Frost	Ort.	SS	Min. – Mak.
Hatalara Aşırı Dikkat	2.63	0.86	1.00 - 5.00
Ebeveyn Eleştiriselliği	1.88	0.86	1.00 - 4.50
Organizasyon	3.80	0.94	1.00 - 5.00
Davranışlardan Şüphe Duyma	2.76	0.95	1.00 - 5.00
Ebeveyn Beklentisi	2.93	1.04	1.00 - 5.00
Kişisel Standartlar	3.54	0.78	1.50 - 5.00
ÇBMÖ – Hewitt - Flett			
Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik	4.10	0.90	1.32 - 6.05
Diğerlerine Yönelik Mükemmeliyetçilik	4.11	0.95	1.00 - 6.70
Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik	3.58	0.79	1.00 - 6.47

Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki sorun alanları (İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık, Anne – Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk, Sınırsızlık ve Şiddet, Otoriter-Baskıcı Tutum, İhmal ve İstismar, Sosyal Sorunlar, Ekonomik Sorunlar ve Ev Ortamındaki Düzensizlik) ile Mükemmeliyetçilik boyutları (Hatalara Aşırı Dikkat, Kişisel Standartlar, Davranışlardan Şüphe Duyma, Organizasyon, Ebeveyn Beklentisi, Ebeveyn Eleştiriselliği ile Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Diğerlerine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik) arasında ilişki var mıdır? sorusuna cevap oluşturmak üzere Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği alt boyut puanları ile Mükemmeliyetçilik boyutları puanları arasında Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3’ e bakıldığı zaman,

Aile ortamındaki ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık sorunlarının artması ile birlikte genç bireylerdeki hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi, kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik de artmaktadır.

Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorunlarının artması ile birlikte genç bireylerdeki hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi, kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik de artmaktadır.

Aile içindeki sınırsızlık ve şiddetin artması ile birlikte genç bireylerdeki hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik de artmaktadır.

Ailedeki otoriter baskıcı tutumun artması ile beraber genç bireylerdeki hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi, kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik de artmaktadır.

Ailede yaşanan ihmal ve istismar arttıkça genç bireylerdeki ebeveyn eleştiriselliği ile ilgili mükemmeliyetçilik de artmaktadır.

Ailenin sosyal sorunlarının artması ile birlikte genç bireylerdeki ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik de artmaktadır.

Aile ortamındaki ekonomik sorunların artması ile birlikte genç bireylerdeki hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik de artmaktadır.

Aile sorun alanları, mükemmeliyetçilik boyutları ve depresif belirtiler arasındaki ilişki Tablo 3' te özetlenmiştir.

Tablo 3. Aile Sorun Alanları, Mükemmeliyetçilik Boyutları ve Depresif Belirtiler Arasındaki İlişki

	<i>İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık</i>	<i>Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk</i>	<i>Sınırsızlık ve Şiddet</i>	<i>Otoriter Baskıcı Tutum</i>	<i>İhmal ve İstismar</i>	<i>Sosyal Sorunlar</i>	<i>Ekonomik Sorunlar</i>	<i>Ev Ortamındaki Düzensizlik</i>	<i>Depresyon</i>
Depresyon	.26**	.20**	.16**	.15*	.06	.17**	.26**	.05	1
Hatalara aşırı dikkat	.27**	.21**	.12*	.29**	.06	.09	.16**	.10	.24**
Ebeveyn eleştiriselliği	.54**	.38**	.35**	.50**	.16**	.31**	.25**	.09	.34**
Organizasyon	-.07	.02	-.06	.01	-.06	-.01	.01	-.07	-.15*
Davranışlardan şüphelenme	.26**	.24**	.10	.25**	.08	.16**	.23**	.08	.24**
Ebeveyn beklentisi	.24**	.21**	.18**	.37**	.03	.13*	.09	-.06	.18**
Kişisel standartlar	.08	.09	-.03	.08	.03	.01	.08	.04	-.03
Kendine yönelik mükemmeliyetçilik	.18**	.19**	.06	.19**	.04	.08	.19**	.04	.13*
Diğerlerine yönelik mükemmeliyetçilik	-.02	-.03	.03	-.07	-.03	-.01	-.06	.00	.00
Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik	.21**	.17**	.14*	.34**	.06	.17**	.21**	.00	.22**

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

3.3. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE SORUN ALANLARI İLE DEPRESİF BELİRTİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE MÜKEMMELİYETÇİLİK BOYUTLARININ ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ

Üniversite öğrencilerinde ailelerindeki sorun alanları (İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık, Anne – Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk, Sınırsızlık ve Şiddet, Otoriter-Baskıcı Tutum, İhmal ve İstismar, Sosyal Sorunlar, Ekonomik Sorunlar ve Ev Ortamındaki Düzensizlik) ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının (Hatalara Aşırı Dikkat, Kişisel Standartlar, Davranışlardan Şüphe Duyma, Organizasyon, Ebeveyn Beklentisi, Ebeveyn Eleştiriselliği ile Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Diğerlerine Yönelik Mükemmeliyetçilik, Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik) aracı rolü var mıdır? sorusuna cevap oluşturmak üzere Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği (GDASDÖ), Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Frost (ÇBMÖ – F), Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Hewitt – Flett (ÇBMÖ- H - F) ve Beck Depresyon Envanteri (BDE)’nden alınan puanlara Basit ve Hiyerarşik Regresyon Analizleri yapılmıştır. Yordayıcı değişken olarak Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği’nin ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, otoriter baskıcı tutum, sosyal sorunlar ve ekonomik sorunlar boyutları, yordanan değişken olarak depresif belirtiler kullanılmıştır. Önceki korelasyon analizi sonunda, ihmal ve istismar, ev ortamındaki düzensizlik alanları ile depresyon puanı arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı için, bu faktörler aracı değişken analizlerinin dışında tutulmuştur. Mükemmeliyetçilik boyutları ise araştırmanın aracı değişkenleri olarak incelenmiştir.

Araştırmada bulunan değişkenlerin aracı değişken olarak rolü incelenirken Baron ve Kenny (1986)’nin belirlediği ölçütler kullanılmıştır. Aracı değişkenin modele katkısı Sobel (1982) z testi ile incelenmiştir. Baron ve Kenny (1986)’nin ölçütleri şu şekilde açıklanmıştır:

- Yordayıcı ve yordanan değişken arasındaki ilişki anlamlı olmalıdır.
- Aracı değişken ve yordayıcı değişken arasındaki ilişki anlamlı olmalıdır.
- Aracı değişken ile yordanan değişken arasındaki ilişki anlamlı olmalıdır.
- Aracı değişken ile yordayıcı değişken eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce yordayıcı ve yordanan değişken arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkmalı ya da daha önceki anlamlılık düzeyi azalmalıdır (Baron ve Kenny, 1986).

3.3.1. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi

Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı gençlerin depresif belirtilerini yordamaktadır, $R=.26$, $R^2=.07$, $p<0.01$. Aile ilişkilerindeki duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanının hangi mükemmeliyetçilik boyutları aracılığıyla gençlerin depresif belirtilerini yordadığı incelenmiştir.

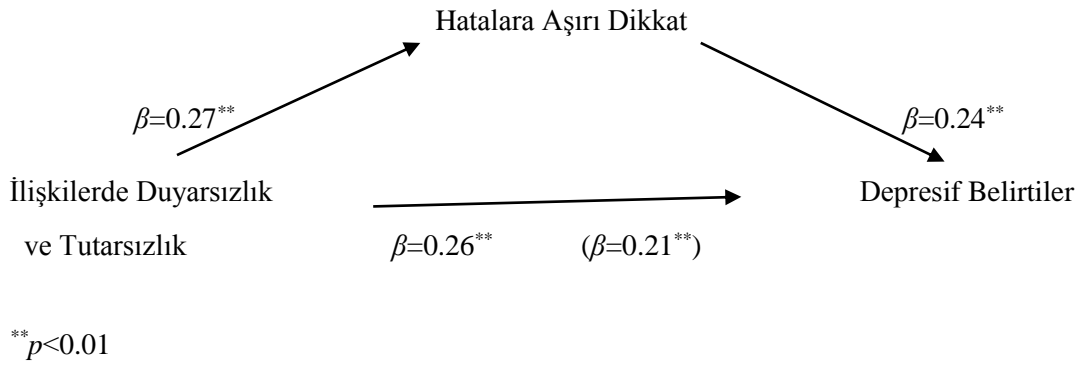
3.3.1.1. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.27$, $R^2=0.07$, $F(1, 303)=22.82$, $p<0.01$, $\beta=0.27$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, hatalara aşırı dikkat ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=18.72$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinin, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 5' te sunulmuştur.

Tablo 5. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	β	t	p
1	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.61	.000
2	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.31	.10	.09	.21	3.64	.000
	Hatalara Aşırı Dikkat					.18	3.29	.001

Tablo 5'ten görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26$, $t = 4.61$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olması ile, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanının, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %10'unu açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26'dan ($p < 0.01$) .21'e ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 3.21$, $p < 0.01$). Analiz sonucuna göre, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun, gençlerin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık) ve aracı değişkenin (hatalara aşırı dikkat) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 1' de verilmiştir.

Şekil 1. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

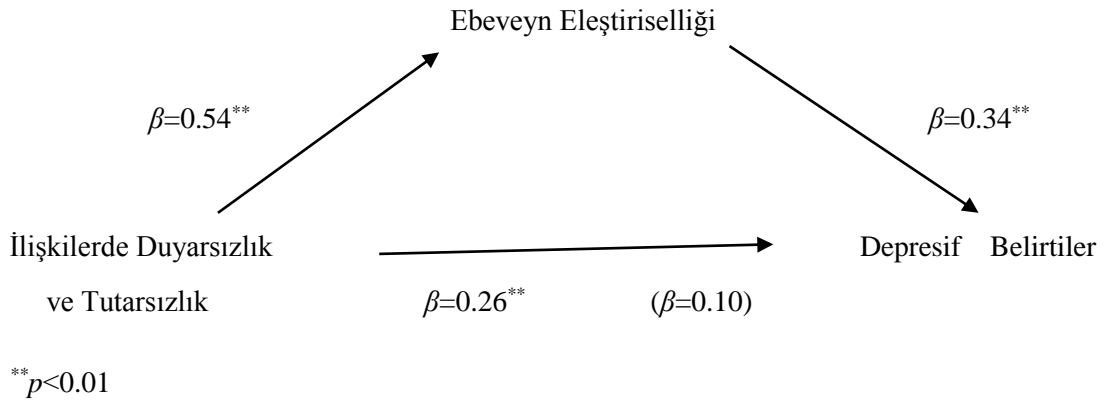
3.3.1.2. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.54$, $R^2=0.30$, $F(1, 303)=126.86$, $p<0.01$, $\beta=0.54$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn eleştiriselliği ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.34$, $R^2=0.12$, $F(1, 303)=40.29$, $p<0.01$, $\beta=0.34$. Üniversite öğrencilerinin, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 6' da sunulmuştur.

Tablo 6. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.61	.000
2	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.35	.12	.12	.10	1.52	.124
	Ebeveyn Eleştiriselliği					.29	4.50	.000

Tablo 6'dan görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26$, $t = 4.61$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanının, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %12'sini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26'dan ($p < 0.01$) .10'a ($p > 0.05$) düştüğü görülmüştür. Ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık alanının sahip olduğu anlamlı beta değeri anlamsızla dönüştüğü için sobel test yapılmamıştır. Buna göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu, ilişkilerde duyarsızlık tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide tam aracı role sahiptir. Yordayıcı (ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık) ve aracı değişkenin (ebeveyn eleştiriselliği) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 2' de verilmiştir.

Şekil 2. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

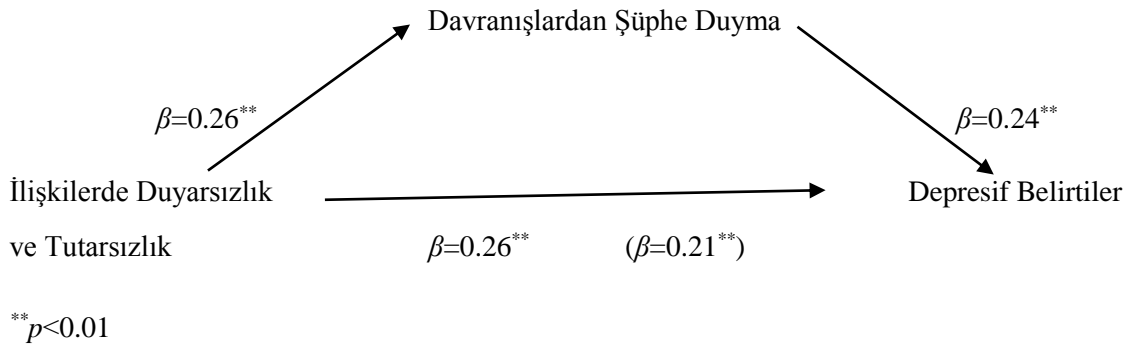
3.3.1.3. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.26$, $R^2=0.07$, $F(1, 303)=22.37$, $p<0.01$, $\beta=0.26$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, davranışlardan şüphe duyma ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=17.87$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinin, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 7' de sunulmuştur.

Tablo 7. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	β	t	P
1	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.61	.000
2	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.31	.10	.09	.21	3.67	.000
	Davranışlardan Şüphe Duyma					.18	3.20	.002

Tablo 7’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26$, $t = 4.61$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7’sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanının, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %10’unu açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26’dan ($p < 0.01$) .21’e ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 3.15$, $p < 0.01$). Analiz sonucuna göre, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık) ve aracı değişkenin (davranışlardan şüphe duyma) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 3’te verilmiştir.

Şekil 3. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.1.4. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

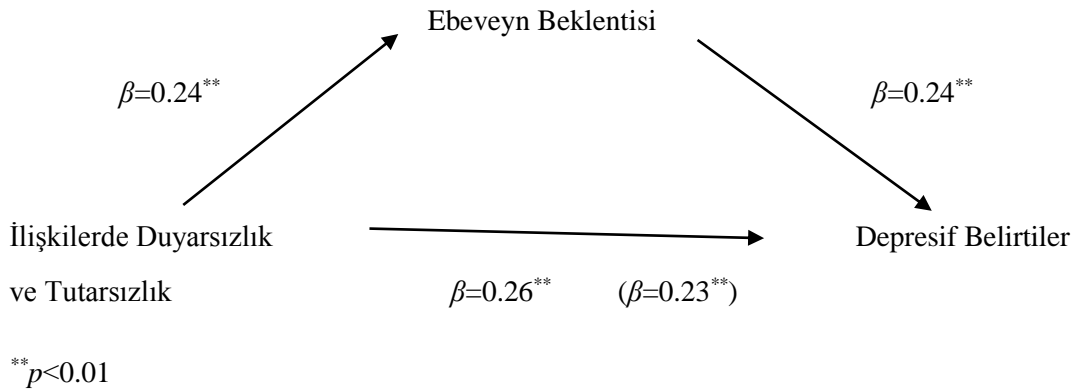
Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=18.31$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn beklentisi ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=18.31$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinin, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.61	.000
2	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.28	.08	.07	.23	3.98	.000
	Ebeveyn Beklentisi					.12	2.17	.031

Tablo 8’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26$, $t = 4.61$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7’sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanının, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %8’ini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26’dan ($p < 0.01$) .23’e ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 2.53$, $p < 0.05$). Analiz sonucuna göre, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık) ve aracı değişkenin (ebeveyn beklentisi) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 4’te verilmiştir.

Şekil 4. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.1.5. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.18$, $R^2=0.03$, $F(1, 303)=10.48$, $p<0.05$, $\beta=0.18$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.13$, $R^2=0.02$, $F(1, 303)=4.98$, $p<0.05$, $\beta=0.13$. Üniversite öğrencilerinin aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 9' da sunulmuştur.

Tablo 9. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.61	.000
2	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.27	.07	.07	.24	4.27	.000
	Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik					.08	1.48	.141

Tablo 9'dan görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26$, $t = 4.61$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanının, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %7'sini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26'dan ($p < 0.01$) .24'e ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 1.84$, $p > 0.05$). Analiz sonucuna göre, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide aracı rolü bulunmamaktadır.

3.3.1.6. Üniversite Öğrencilerinin Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.31$, $R^2=0.09$, $F(1, 303)=31.18$, $p < 0.01$, $\beta=0.31$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ve

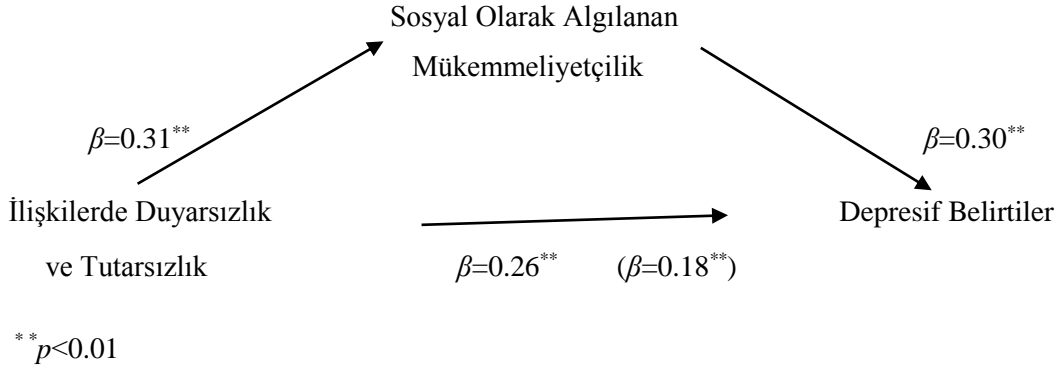
depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.30$, $R^2=0.09$, $F(1, 303)=30.31$, $p<0.01$, $\beta=0.30$. Üniversite öğrencilerinin, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık Ve Tutarsızlık Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.61	.000
2	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Depresif Belirti Düzeyi	.35	.12	.12	.18	3.19	.002
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik					.25	4.35	.000

Tablo 10’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26$, $t = 4.61$, $p<0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7’sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanının, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %12’sini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26’dan ($p<0.01$) .18’e ($p<0.01$) düştüğü görülmüştür. Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 3.91$, $p<0.01$). Analiz sonucuna göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık) ve aracı değişkenin (sosyal

olarak algılanan mükemmeliyetçilik) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 5’te verilmiştir.

Şekil 5. Aile İlişkilerinde Duyarsızlık ve Tutarsızlık Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.2. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı ile Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi

Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı gençlerin depresif belirtilerini yordamaktadır, $R=.20$, $R^2=.04$, $p<0.01$. Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanının hangi mükemmeliyetçilik boyutları aracılığıyla depresif belirtileri yordadığı incelenmiştir.

3.3.2.1. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

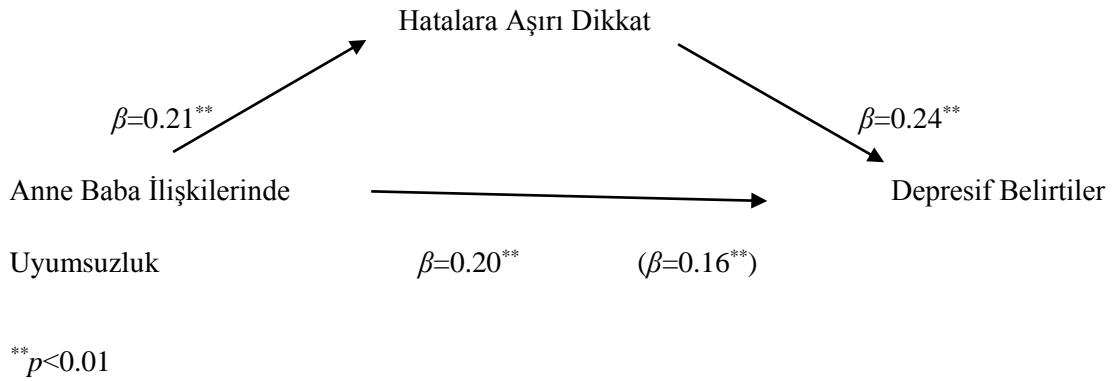
Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.21$, $R^2=0.04$, $F(1, 303)=13.72$, $p<0.01$, $\beta=0.21$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, hatalara aşırı dikkat ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri

yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=18.72$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Öğrencilerin, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Depresif Belirti Düzeyi	.20	.04	.04	.20	3.60	.000
2	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Depresif Belirti Düzeyi	.29	.08	.08	.16	2.82	.005
	Hatalara Aşırı Dikkat					.21	3.69	.000

Tablo 11’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .20$, $t = 3.60$, $p<0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %4’ünü açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanının, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %8’ini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .20’den ($p<0.01$) .16’ya ($p<0.01$) düştüğü görülmüştür. Hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 2.82$, $p<0.01$). Analiz sonucuna göre, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk) ve aracı değişkenin (hatalara aşırı dikkat) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 6’da verilmiştir.

Şekil 6. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.2.2. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

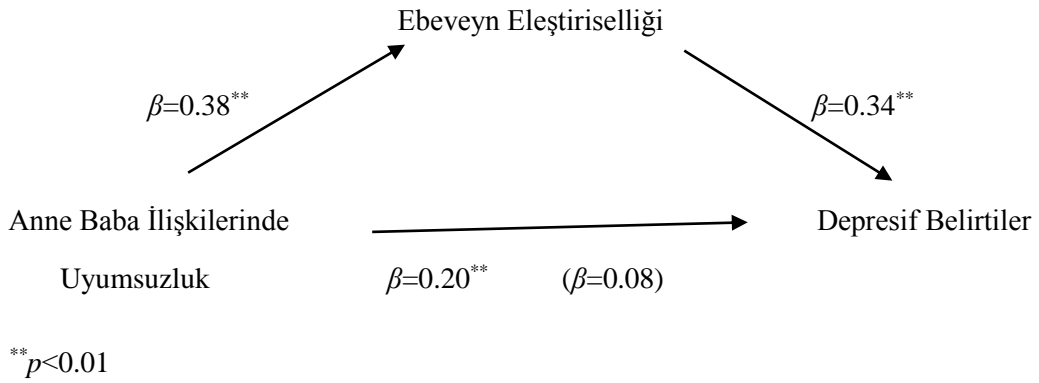
Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.38$, $R^2=0.15$, $F(1, 303)=51.69$, $p<0.01$, $\beta=0.38$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn eleştiriselliği ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.34$, $R^2=0.12$, $F(1, 303)=40.29$, $p<0.01$, $\beta=0.34$. Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 12. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	β	t	p
1	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Depresif Belirti Düzeyi	.20	.04	.04	.20	3.60	.000
2	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Depresif Belirti Düzeyi	.35	.12	.12	.08	1.44	.152
	Ebeveyn Eleştiriselliği					.31	5.33	.000

Tablo 12’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .20$, $t = 3.60$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %4’ünü açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanının, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %12’sini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .20’den ($p < 0.01$) .08’e ($p > 0.05$) düştüğü görülmüştür. Ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk alanının sahip olduğu anlamlı beta değeri anlamsızla dönüştüğü için sobel test yapılmamıştır. Buna göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide tam aracı role sahiptir. Yordayıcı (anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk) ve aracı değişkenin (ebeveyn eleştiriselliği) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 7’ de verilmiştir.

Şekil 7. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

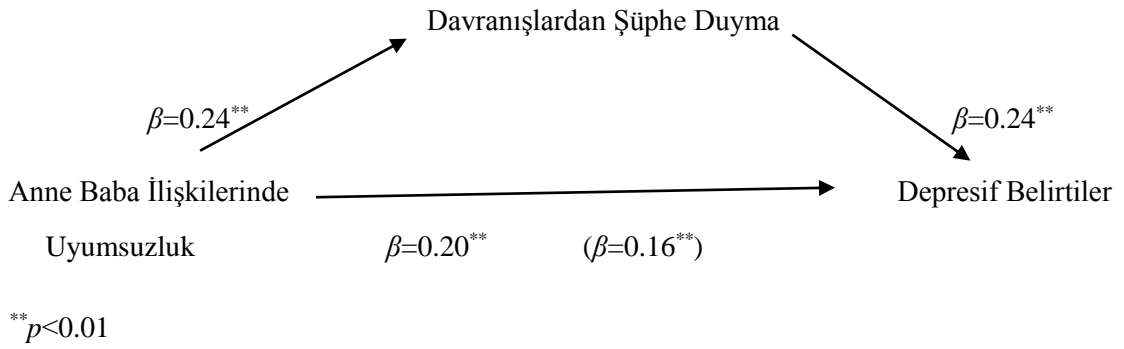
3.3.2.3. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=18.38$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, davranışlardan şüphe duyma ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=17.87$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 13'te sunulmuştur.

Tablo 13. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Depresif Belirti Düzeyi	.20	.04	.04	.20	3.60	.000
2	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Depresif Belirti Düzeyi	.28	.08	.07	.16	2.72	.007
	Davranışlardan Şüphe Duyma					.20	3.50	.001

Tablo 13' ten görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .20$, $t = 3.60$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %4'ünü açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanının, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %8'ini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .20'den ($p < 0.01$) .16'ya ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 3.01$, $p < 0.01$). Analiz sonucuna göre, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk) ve aracı değişkenin (davranışlardan şüphe duyma) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 8' de verilmiştir.

Şekil 8. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

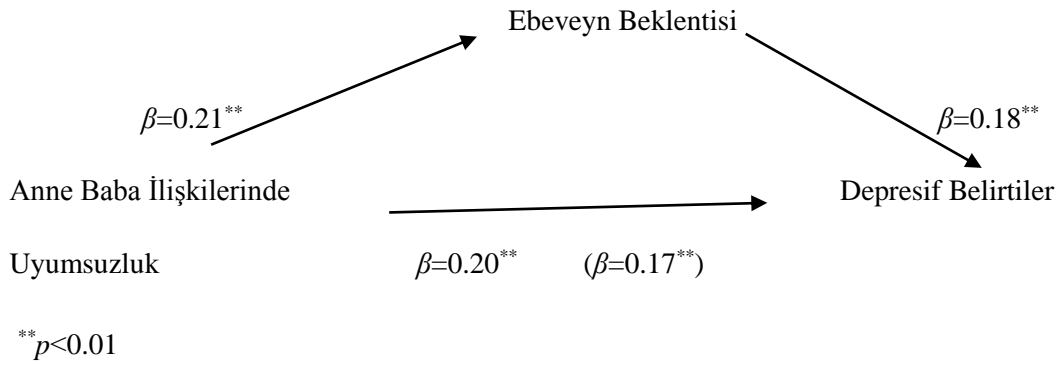
3.3.2.4. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.12$, $R^2=0.05$, $F(1, 303)=14.49$, $p<0.01$, $\beta=0.21$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn beklentisi ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.18$, $R^2=0.03$, $F(1, 303)=9.82$, $p<0.01$, $\beta=0.18$. Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 14' te sunulmuştur.

Tablo 14. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	β	t	p
1	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Depresif Belirti Düzeyi	.20	.04	.04	.20	3.60	.000
2	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Depresif Belirti Düzeyi	.24	.06	.05	.17	3.02	.003
	Ebeveyn Beklentisi					.14	2.46	.015

Tablo 14' ten görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .20$, $t = 3.60$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %4'ünü açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanının, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %6'sını açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .20'den ($p < 0.01$) .17'ye ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 2.42$, $p < 0.05$). Analiz sonucuna göre, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk) ve aracı değişkenin (ebeveyn beklentisi) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 9'da verilmiştir.

Şekil 9. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.2.5. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.13$, $R^2=0.02$, $F(1, 303)=5.58$, $p<0.05$, $\beta=0.13$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamamaktadır, $R=0.01$, $R^2=0.00$, $F(1, 303)=0.03$, $p>0.05$, $\beta=0.01$. Analiz bulgularına göre Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği üçüncü ölçüt karşılanmadığı için anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı rolüne yönelik analizlere devam edilmemiştir.

3.3.2.6. Üniversite Öğrencilerinin Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik

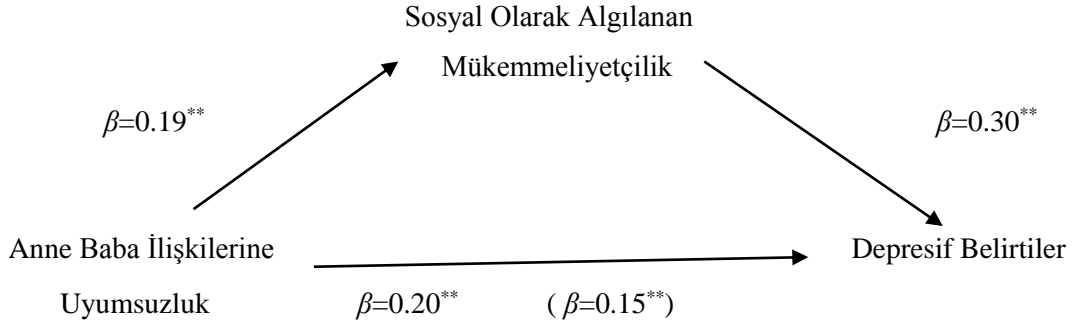
boyutunu yordamaktadır, $R=0.19$, $R^2=0.04$, $F(1, 303)=11.21$, $p<0.01$, $\beta=0.19$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.30$, $R^2=0.09$, $F(1, 303)=30.33$, $p<0.01$, $\beta=0.30$. Üniversite öğrencilerinin anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 15’ te sunulmuştur.

Tablo 15. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Depresif Belirti Düzeyi	.20	.04	.04	.20	3.60	.000
2	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Depresif Belirti Düzeyi	.34	.11	.11	.15	2.73	.007
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik					.27	4.95	.000

Tablo 15’ten görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .20$, $t = 3.60$, $p<0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %4’ünü açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanının, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %11’ini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .20’den ($p<0.01$) .15’e ($p<0.01$) düştüğü görülmüştür. Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 2.86$, $p<0.01$). Analiz sonucuna göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorun alanı ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (anne baba

ilişkilerinde uyumsuzluk) ve aracı değişkenin (sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 10' da verilmiştir.

** $p < 0.01$

Şekil 10. Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.3. Üniversite Öğrencilerinin Ailedeki Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi

Sınırsızlık ve şiddet sorun alanı gençlerin depresif belirtilerini yordamaktadır, $R=0.16$, $R^2=0.02$, $p < 0.01$. Sınırsızlık ve şiddet sorun alanının hangi mükemmeliyetçilik boyutları aracılığıyla depresif belirtileri yordadığı incelenmiştir.

3.3.3.1. Üniversite Öğrencilerinin Ailedeki Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.12$, $R^2=0.01$, $F(1, 303)=4.14$, $p < 0.05$, $\beta=0.12$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, hatalara aşırı dikkat ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri

yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=18.72$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinin ailedeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16. Aile İlişkilerinde Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	β	t	P
1	Sınırsızlık ve Şiddet	Depresif Belirti Düzeyi	.16	.02	.02	.16	2.73	.000
2	Sınırsızlık ve Şiddet	Depresif Belirti Düzeyi	.31	.10	.09	.13	2.31	.022
	Hatalara Aşırı Dikkat					.23	4.06	.000

Tablo 16’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren sınırsızlık ve şiddet değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .16$, $t = 2.73$, $p<0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %2’sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, sınırsızlık ve şiddet sorun alanının, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %10’unu açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .16’dan ($p<0.01$) .13’e ($p<0.05$) düştüğü görülmüştür. Hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla sınırsızlık ve şiddet alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 1.85$, $p>0.05$). Analiz sonucuna göre, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide aracı rolü bulunmamaktadır.

3.3.3.2. Üniversite Öğrencilerinin Ailedeki Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

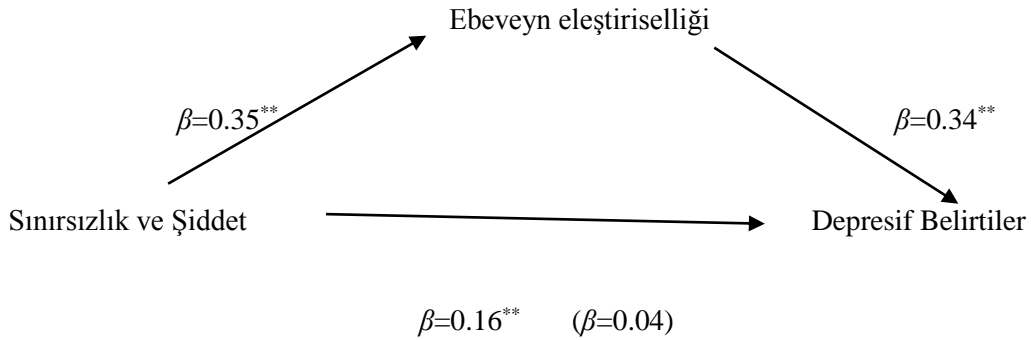
Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.35$, $R^2=0.13$, $F(1, 303)=43.31$, $p<0.01$, $\beta=0.35$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn eleştiriselliği ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.34$, $R^2=0.12$, $F(1, 303)=40.29$, $p<0.01$, $\beta=0.34$. Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 17'de sunulmuştur.

Tablo 17. Aile İlişkilerinde Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	Sınırsızlık ve Şiddet	Depresif Belirti Düzeyi	.16	.02	.02	.16	2.73	.000
2	Sınırsızlık ve Şiddet	Depresif Belirti Düzeyi	.34	.12	.11	.04	0.67	.506
	Ebeveyn Eleştiriselliği					.33	5.70	.000

Tablo 17' den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren sınırsızlık ve şiddet değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .16$, $t = 2.73$, $p<0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %2'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, sınırsızlık ve şiddet sorun alanının, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %12'sini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .16'dan ($p<0.01$) .4'e ($p>0.05$)

düştüğü görülmüştür. Ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla sınırsızlık ve şiddet alanının sahip olduğu anlamlı beta değeri anlamsıza dönüştüğü için sobel test yapılmamıştır. Buna göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide tam aracı role sahiptir. Yordayıcı (sınırsızlık ve şiddet) ve aracı değişkenin (ebeveyn eleştiriselliği) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 11’ de verilmiştir.

** $p < 0.01$

Şekil 11. Sınırsızlık Ve Şiddet Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

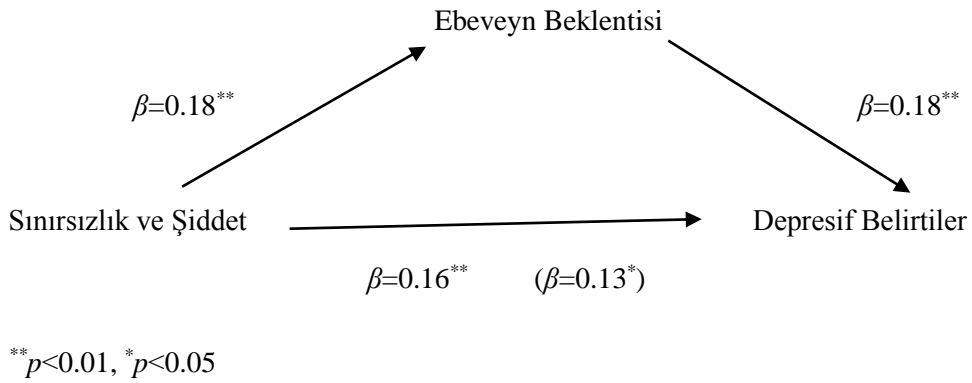
3.3.3.3. Üniversite Öğrencilerinin Ailedeki Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.17$, $R^2=0.03$, $F(1, 303)=9.77$, $p < 0.01$, $\beta=0.18$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn beklentisi ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.17$, $R^2=0.03$, $F(1, 303)=9.82$, $p < 0.01$, $\beta=0.18$. Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18. Aile İlişkilerinde Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	β	t	p
1	Sınırsızlık ve Şiddet	Depresif Belirti Düzeyi	.16	.02	.02	.16	2.73	.000
2	Sınırsızlık ve Şiddet	Depresif Belirti Düzeyi	.22	.05	.04	.13	2.23	.026
	Ebeveyn Beklentisi					.16	2.71	.007

Tablo 18'den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren sınırsızlık ve şiddet değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .16, t = 2.73, p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %2'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, sınırsızlık ve şiddet sorun alanının, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %5'ini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .16'dan ($p < 0.01$) .13'e ($p < 0.05$) düştüğü görülmüştür. Ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla sınırsızlık ve şiddet alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 2.21, p < 0.05$). Analiz sonucuna göre, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (sınırsızlık ve şiddet) ve aracı değişkenin (ebeveyn beklentisi) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 12'de verilmiştir.

Şekil 12. Sınırsızlık Ve Şiddet Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

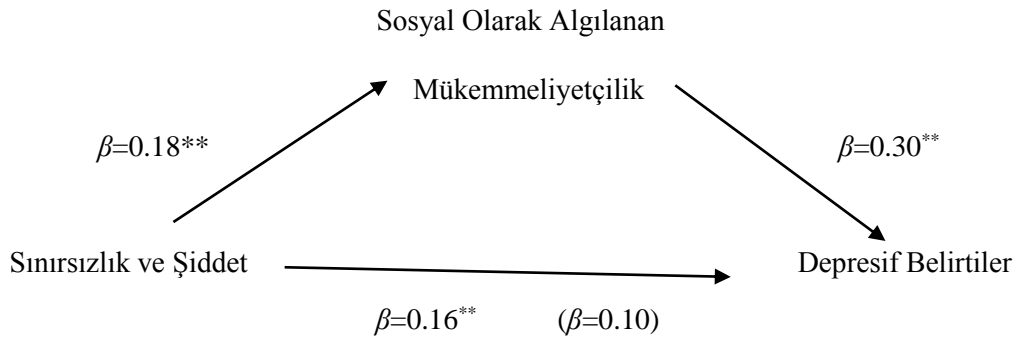
3.3.3.4. Üniversite Öğrencilerinin Ailedeki Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.18$, $R^2=0.03$, $F(1, 303)=10.58$, $p < 0.01$, $\beta=0.18$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.30$, $R^2=0.09$, $F(1, 303)=30.33$, $p < 0.01$, $\beta=0.30$. Üniversite öğrencilerinin, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 19' da sunulmuştur.

Tablo 19. Aile İlişkilerinde Sınırsızlık Ve Şiddet Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	p
1	Sınırsızlık ve Şiddet	Depresif Belirti Düzeyi	.16	.02	.02	.16	2.73	.000
2	Sınırsızlık ve Şiddet	Depresif Belirti Düzeyi	.32	.10	.10	.10	1.85	.065
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik					.28	5.09	.000

Tablo 19'dan görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren sınırsızlık ve şiddet değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .16$, $t = 2.73$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %2'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, sınırsızlık ve şiddet sorun alanının, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %10'unu açıkladığı görülmüştür. Ayrıca sınırsızlık ve şiddet sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .16'dan ($p < 0.01$) .10'a ($p > 0.05$) düştüğü görülmüştür. Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla sınırsızlık ve şiddet alanının sahip olduğu anlamlı beta değeri anlamsızla dönüştüğü için sobel test yapılmamıştır. Buna göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu, sınırsızlık ve şiddet sorun alanı ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide tam aracı role sahiptir. Yordayıcı (sınırsızlık ve şiddet) ve aracı değişkenin (sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 13'te verilmiştir.

** $p<0.01$

Şekil 13. Sınırsızlık Ve Şiddet Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.4. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi

Ailenin otoriter baskıcı tutum sorun alanı gençlerin depresif belirtilerini yordamaktadır, $R=.15$, $R^2=.02$, $p<0.05$. Otoriter baskıcı tutum sorun alanının hangi mükemmeliyetçilik boyutları aracılığıyla depresif belirtileri yordadığı incelenmiştir.

3.3.4.1. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

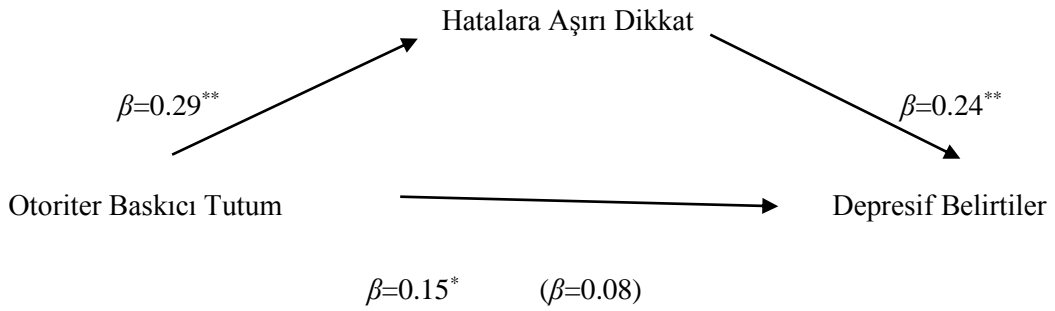
Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, otoriter baskıcı tutum sorun alanı hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.29$, $R^2=0.08$, $F(1, 303)=27.59$, $p<0.01$, $\beta=0.29$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, hatalara aşırı dikkat ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=18.72$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinin ailelerinde yaşanabilen otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup

olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	β	t	p
1	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.15	.02	.02	.15	2.59	.010
2	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.25	.07	.06	.08	1.45	.148
	Hatalara Aşırı Dikkat					.22	3.73	.000

Tablo 20’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren otoriter baskıcı tutum değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .15$, $t = 2.59$, $p < 0.05$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %2’sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, otoriter baskıcı tutum sorun alanının, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %7’sini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, otoriter baskıcı tutum sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .15’ten ($p < 0.05$) .08’e ($p > 0.05$) düştüğü görülmüştür. Hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla otoriter baskıcı tutum alanının sahip olduğu anlamlı beta değeri anlamsızla dönüştüğü için sobel test yapılmamıştır. Buna göre, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu, otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide tam aracı role sahiptir. Yordayıcı (otoriter baskıcı tutum) ve aracı değişkenin (hatalara aşırı dikkat) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 14’te verilmiştir.

** $p < 0.01$, * $p < 0.05$

Şekil 14. Otoriter Baskıcı Tutum Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.4.2. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

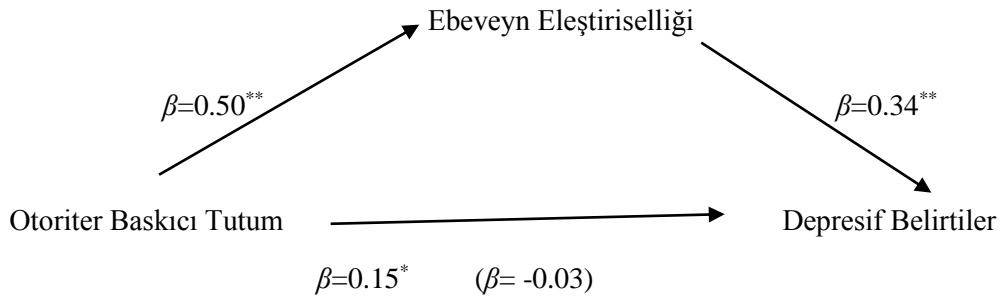
Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, otoriter baskıcı tutum sorun alanı ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.50$, $R^2=0.25$, $F(1, 303)=100.34$, $p < 0.01$, $\beta=0.50$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn eleştiriselliği ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.34$, $R^2=0.12$, $F(1, 303)=40.29$, $p < 0.01$, $\beta=0.34$. Üniversite öğrencilerinin, aile içindeki otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 21'de sunulmuştur.

Tablo 21. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	p
1	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.15	.02	.02	.15	2.59	.010
2	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.25	.07	.06	-.03	-0.51	.610
	Ebeveyn Eleştiriselliği					.36	5.75	.000

Tablo 21'den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren otoriter baskıcı tutum değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .15$, $t = 2.59$, $p < 0.05$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %2'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, otoriter baskıcı tutum sorun alanının, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %7'sini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, otoriter baskıcı tutum sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .15'ten ($p < 0.05$) -.03'e ($p > 0.05$) düştüğü görülmüştür. Ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla otoriter baskıcı tutum alanının sahip olduğu anlamlı beta değeri anlamsızla dönüştüğü için sobel test yapılmamıştır. Buna göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu, otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide tam aracı role sahiptir. Yordayıcı (otoriter baskıcı tutum) ve aracı değişkenin (ebeveyn eleştiriselliği) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 15'te verilmiştir.

** $p < 0.01$, * $p < 0.05$

Şekil 15. Otoriter Baskıcı Tutum Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

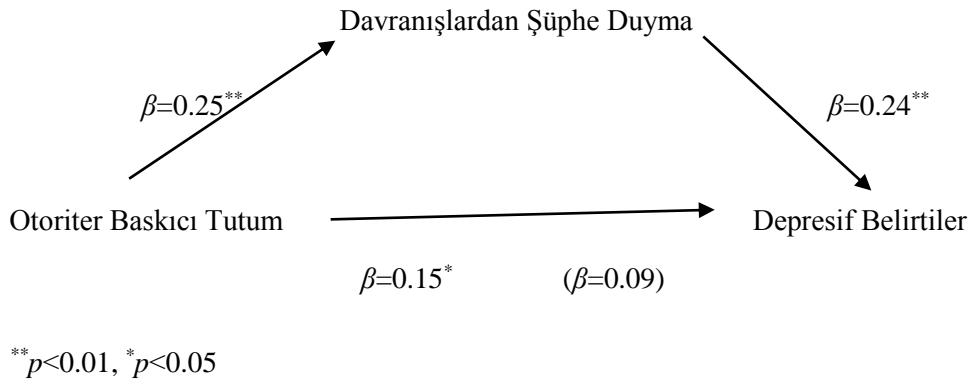
3.3.4.3. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, otoriter baskıcı tutum sorun alanı davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.25$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=20.34$, $p < 0.01$, $\beta=0.25$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, davranışlardan şüphe duyma ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=17.87$, $p < 0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinin ailelerindeki otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 22' de sunulmuştur.

Tablo 22. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	p
1	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.15	.02	.02	.15	2.59	.010
2	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.25	.06	.06	.09	1.63	.10
	Davranışlardan Şüphe Duyma					.21	3.70	.000

Tablo 22' den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren otoriter baskıcı tutum değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .15$, $t = 2.59$, $p < 0.05$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %2'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, otoriter baskıcı tutum sorun alanının, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %6'sını açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, otoriter baskıcı tutum sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .15'ten ($p < 0.05$) .09'a ($p > 0.05$) düştüğü görülmüştür. Davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla otoriter baskıcı tutum alanının sahip olduğu anlamlı beta değeri anlamsızla dönüştüğü için sobel test yapılmamıştır. Buna göre, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu, otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide tam aracı role sahiptir. Yordayıcı (otoriter baskıcı tutum) ve aracı değişkenin (davranışlardan şüphe duyma) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 16' da verilmiştir.

Şekil 16. Otoriter Baskıcı Tutum Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

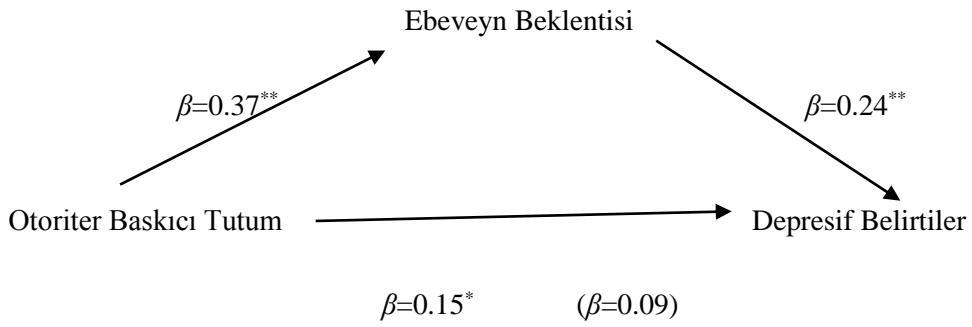
3.3.4.4. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, otoriter baskıcı tutum sorun alanı ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.37$, $R^2=0.14$, $F(1, 303)=49.41$, $p<0.01$, $\beta=0.37$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn beklentisi ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=18.31$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinin, aile içindeki otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 23'te sunulmuştur.

Tablo 23. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	β	t	p
1	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.15	.02	.02	.15	2.59	.010
2	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.20	.04	.03	.09	1.54	.124
	Ebeveyn Beklentisi					.14	2.33	.020

Tablo 23'ten görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren otoriter baskıcı tutum değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .15$, $t = 2.59$, $p < 0.05$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %2'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, otoriter baskıcı tutum sorun alanının, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %4'ünü açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, otoriter baskıcı tutum sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .15'ten ($p < 0.05$) .09'a ($p > 0.05$) düştüğü görülmüştür. Ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla otoriter baskıcı tutum alanının sahip olduğu anlamlı beta değeri anlamsızla dönüştüğü için sobel test yapılmamıştır. Buna göre, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu, otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide tam aracı role sahiptir. Yordayıcı (otoriter baskıcı tutum) ve aracı değişkenin (ebeveyn beklentisi) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 17'de verilmiştir.

** $p < 0.01$, * $p < 0.05$

Şekil 17. Otoriter Baskıcı Tutum Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.4.5. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, otoriter baskıcı tutum sorun alanı kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.19$, $R^2=0.04$, $F(1, 303)=11.21$, $p < 0.01$, $\beta=0.19$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.13$, $R^2=0.02$, $F(1, 303)=4.98$, $p < 0.05$, $\beta=0.13$. Üniversite öğrencilerinin aile içindeki otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 24'te sunulmuştur.

Tablo 24. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.15	.02	.02	.15	2.59	.010
2	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.18	.03	.03	.13	2.21	.028
	Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik					.10	1.79	.075

Tablo 24'ten görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren otoriter baskıcı tutum değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .15$, $t = 2.59$, $p < 0.05$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %2'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, otoriter baskıcı tutum sorun alanının, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %3'ünü açıkladığı görülmüştür. Ayrıca otoriter baskıcı tutum sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .15'ten ($p < 0.05$) .13'e ($p < 0.05$) düştüğü görülmüştür. Kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla otoriter baskıcı tutum alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 1.86$, $p > 0.05$). Analiz sonucuna göre, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun, otoriter baskıcı tutum alanı ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide aracı rolü bulunmamaktadır.

3.3.4.6. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanı İle Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, otoriter baskıcı tutum sorun alanı sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.44$, $R^2=0.19$, $F(1, 303)=72.83$, $p < 0.01$, $\beta=0.44$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu

depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.30$, $R^2=0.09$, $F(1, 303)=30.33$, $p<0.01$, $\beta=0.30$. Üniversite öğrencilerinin aile içindeki otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 25’te sunulmuştur.

Tablo 25. Otoriter Baskıcı Tutum Sorun Alanının Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R^2	Uyarlanmış R^2	B	t	p
1	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.15	.02	.02	.15	2.59	.010
2	Otoriter Baskıcı Tutum	Depresif Belirti Düzeyi	.30	.09	.09	.02	0.29	.774
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik					.29	4.81	.000

Tablo 25’ten görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren otoriter baskıcı tutum değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .15$, $t = 2.59$, $p<0.05$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %2’sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, otoriter baskıcı tutum sorun alanının, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %9’unu açıkladığı görülmüştür. Ayrıca otoriter baskıcı tutum sorun alanı değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .15’ten ($p<0.05$) .02’ye ($p>0.05$) düştüğü görülmüştür. Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla otoriter baskıcı tutum alanının sahip olduğu anlamlı beta değeri anlamsızla dönüştüğü için sobel test yapılmamıştır. Buna göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu, otoriter baskıcı tutum sorun alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide tam aracı role sahiptir. Yordayıcı (otoriter baskıcı tutum) ve aracı değişkenin (sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 18’de verilmiştir.

** $p < 0.01$, * $p < 0.05$

Şekil 18. Otoriter Baskıcı Tutum Aile Sorun Alanı İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.5. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi

Sosyal sorunlar gençlerin depresif belirtilerini yordamaktadır, $R=.17$, $R^2=.03$, $p < 0.01$. Sosyal sorunların hangi mükemmeliyetçilik boyutları aracılığıyla depresif belirtileri yordadığı incelenmiştir.

3.3.5.1. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

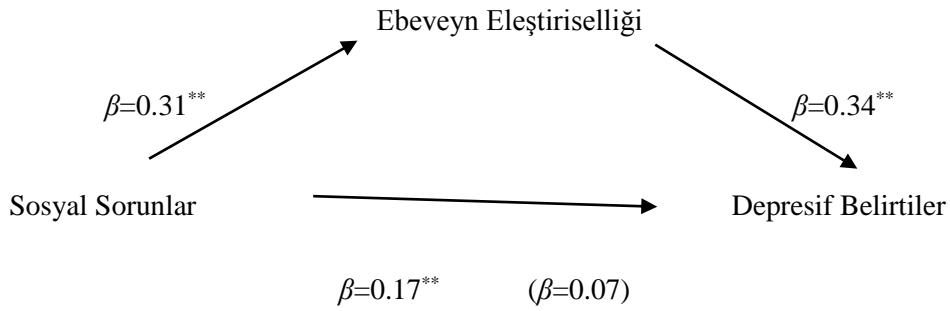
Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analizler göre, sosyal sorunlar ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.31$, $R^2=0.10$, $F(1, 303)=32.04$, $p < 0.01$, $\beta=0.31$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn eleştiriselliği ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.34$, $R^2=0.12$, $F(1, 303)=40.29$, $p < 0.01$, $\beta=0.34$. Üniversite öğrencilerinin ailelerinin yaşayabileceği sosyal sorunlar ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını

belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 26'da sunulmuştur.

Tablo 26. Sosyal Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	Sosyal Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.17	.03	.03	.17	3.06	.002
2	Sosyal Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.35	.12	.12	.07	1.31	.190
	Ebeveyn Eleştiriselliği					.32	5.64	.000

Tablo 26'dan görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren sosyal sorunlar değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .17$, $t = 3.06$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %3'ünü açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, sosyal sorunlar alanının, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %12'sini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, sosyal sorunlar değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .17'den ($p < 0.01$) .07'ye ($p > 0.05$) düştüğü görülmüştür. Ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla sosyal sorunlar alanının sahip olduğu anlamlı beta değeri anlamsızla dönüştüğü için sobel test yapılmamıştır. Buna göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu, sosyal sorunlar alanı ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide tam aracı role sahiptir. Yordayıcı (sosyal sorunlar) ve aracı değişkenin (ebeveyn eleştiriselliği) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 19' da verilmiştir.

** $p < 0.01$

Şekil 19. Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

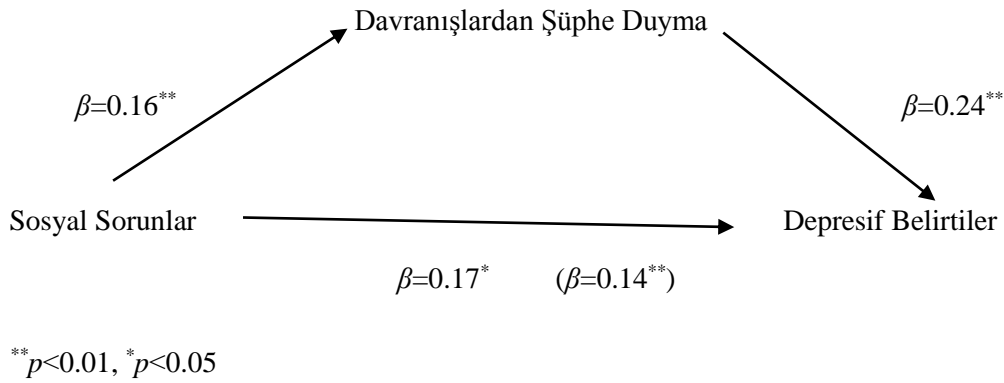
3.3.5.2. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, sosyal sorunlar davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.16$, $R^2=0.03$, $F(1, 303)=7.62$, $p < 0.01$, $\beta=0.16$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, davranışlardan şüphe duyma ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=17.87$, $p < 0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinde ailedeki sosyal sorunlar ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 27'de sunulmuştur.

Tablo 27. Sosyal Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	<i>R</i>	<i>R</i> ²	Uyarlanmış <i>R</i> ²	<i>B</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
1	Sosyal Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.17	.03	.03	.17	3.06	.002
2	Sosyal Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.27	.08	.07	.14	2.49	.013
	Davranışlardan Şüphe Duyma					.21	3.82	.000

Tablo 27’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren sosyal sorunlar değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .17$, $t = 3.06$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %3’ünü açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, sosyal sorunların, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %8’ini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, sosyal sorunlar değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .17’den ($p < 0.01$) .14’e ($p < 0.05$) düştüğü görülmüştür. Davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla sosyal sorunlar alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 2.31$, $p < 0.05$). Analiz sonucuna göre, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun, sosyal sorunlar ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (sosyal sorunlar) ve aracı değişkenin (davranışlardan şüphe duyma) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 20’de verilmiştir.

Şekil 20. Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.5.3. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, sosyal sorunlar ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.13$, $R^2=0.02$, $F(1, 303)=5.22$, $p<0.05$, $\beta=0.13$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn beklentisi ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.18$, $R^2=0.03$, $F(1, 303)=9.82$, $p<0.01$, $\beta=0.18$. Üniversite öğrencilerinin ailelerinin yaşayabileceği sosyal sorunlar ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 28'de sunulmuştur.

Tablo 28. Sosyal Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Beklentisi Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	<i>R</i>	<i>R</i> ²	Uyarlanmış <i>R</i> ²	β	<i>t</i>	<i>P</i>
1	Sosyal Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.17	.03	.03	.17	3.06	.000
2	Sosyal Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.23	.05	.05	.15	2.71	.007
	Ebeveyn beklentisi					.16	2.79	.006

Tablo 28'den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren sosyal sorunlar değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .17$, $t = 3.06$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %3'ünü açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, sosyal sorunların, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %5'ini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, sosyal sorunlar değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .17'den ($p < 0.01$) .15'e ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla sosyal sorunlar alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 1.84$, $p > 0.05$). Analiz sonucuna göre, ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutunun, sosyal sorunlar ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide aracı rolü bulunmamaktadır.

3.3.5.4. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinde Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

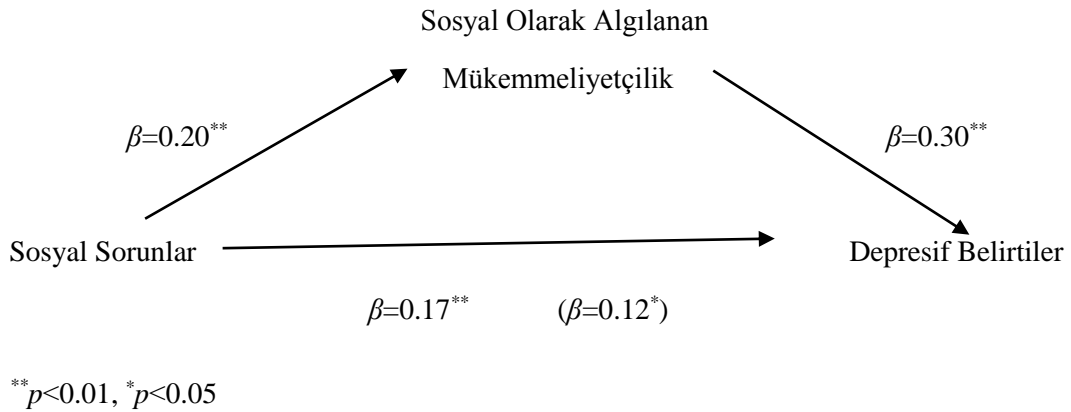
Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, sosyal sorunlar sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.20$, $R^2=0.04$, $F(1, 303)=12.171$, $p < 0.01$, $\beta=0.20$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.30$, $R^2=0.09$, $F(1, 303)=30.33$, $p < 0.01$, $\beta=0.30$. Üniversite öğrencilerinin ailelerinin yaşayabilecekleri sosyal sorunlar ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide

sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 29’da sunulmuştur.

Tablo 29. Sosyal Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	p
1	Sosyal Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.17	.03	.03	.17	3.06	.000
2	Sosyal Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.32	.10	.10	.12	2.11	.035
	Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik					.28	5.00	.000

Tablo 29’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren sosyal sorunlar değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .17, t = 3.06, p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %3’ünü açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, sosyal sorunlar, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %10’unu açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, sosyal sorunlar değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .17’den ($p < 0.01$) .12’ye ($p < 0.05$) düştüğü görülmüştür. Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla sosyal sorunlar alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 2.99, p < 0.05$). Analiz sonucuna göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun, ailede sosyal sorunlar ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (sosyal sorunlar) ve aracı değişkenin (sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 21’de verilmiştir.

Şekil 21. Sosyal Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.6. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Rolünün İncelenmesi

Ekonomik sorunlar gencin depresif belirtilerini yordamaktadır, $R=.26$, $R^2=.07$, $p<0.01$. Ekonomik sorunların hangi mükemmeliyetçilik boyutları aracılığıyla depresif belirtileri yordadığı incelenmiştir.

3.3.6.1. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

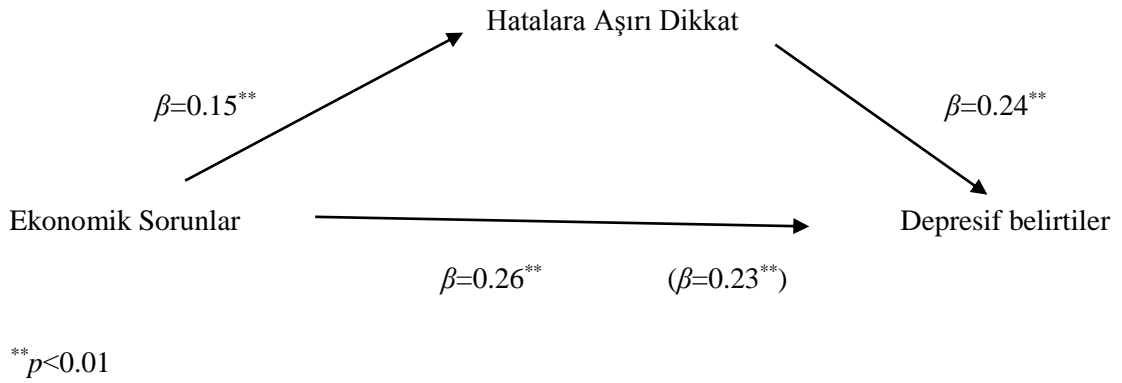
Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, ekonomik sorunlar hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.16$, $R^2=0.03$, $F(1, 303)=7.97$, $p<0.01$, $\beta=0.15$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, hatalara aşırı dikkat ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=18.72$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinin aile ortamındaki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 30'da sunulmuştur.

Tablo 30. Ekonomik Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	<i>R</i>	<i>R</i> ²	Uyarlanmış <i>R</i> ²	β	<i>t</i>	<i>P</i>
1	Ekonomik Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.66	.000
2	Ekonomik Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.33	.11	.10	.23	4.10	.000
	Hatalara Aşırı Dikkat					.21	3.73	.000

Tablo 30'dan görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren ekonomik sorunlar değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26$, $t = 4.66$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, ekonomik sorunların, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %11'ini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, ekonomik sorunlar değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26'dan ($p < 0.01$) .23'e ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla ekonomik sorunlar alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 2.36$, $p < 0.05$). Analiz sonucuna göre, hatalara aşırı dikkat mükemmeliyetçilik boyutunun, ekonomik sorunlar ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (ekonomik sorunlar) ve aracı değişkenin (hatalara aşırı dikkat) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 22'de verilmiştir.

Şekil 22. Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Hatalara Aşırı Dikkat Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

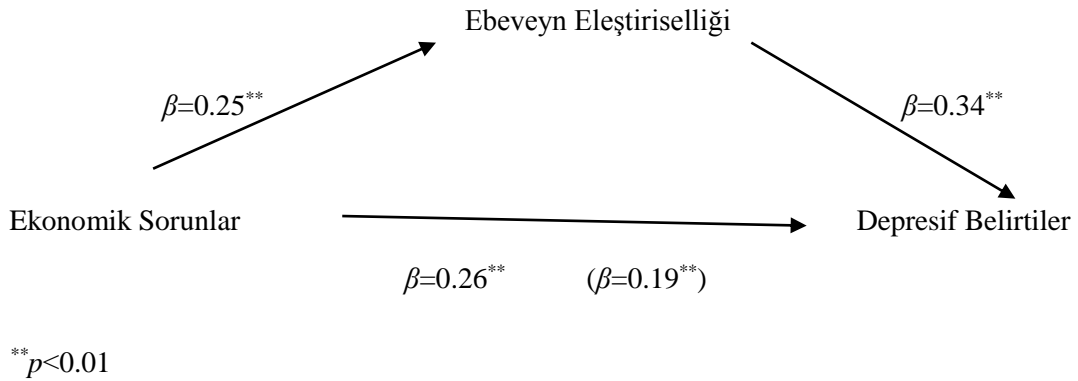
3.3.6.2. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, ekonomik sorunlar ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.25$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=19.90$, $p<0.01$, $\beta=0.25$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, ebeveyn eleştiriselliği ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.34$, $R^2=0.12$, $F(1, 303)=40.29$, $p<0.01$, $\beta=0.34$. Üniversite öğrencilerinin aile ortamındaki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 31'de sunulmuştur.

Tablo 31. Ekonomik Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	Ekonomik Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.66	.000
2	Ekonomik Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.38	.15	.14	.19	3.38	.001
	Ebeveyn Eleştiriselliği					.30	5.42	.000

Tablo 31’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren ekonomik sorunlar değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26$, $t = 4.66$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7’sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, ekonomik sorunların, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %15’ini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, ekonomik sorunlar değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26’dan ($p < 0.01$) .19’a ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla ekonomik sorunlar alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 3.65$, $p < 0.05$). Analiz sonucuna göre, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun, ekonomik sorunlar ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (ekonomik sorunlar) ve aracı değişkenin (ebeveyn eleştiriselliği) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 23’te verilmiştir.

Şekil 23. Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Ebeveyn Eleştiriselliği Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

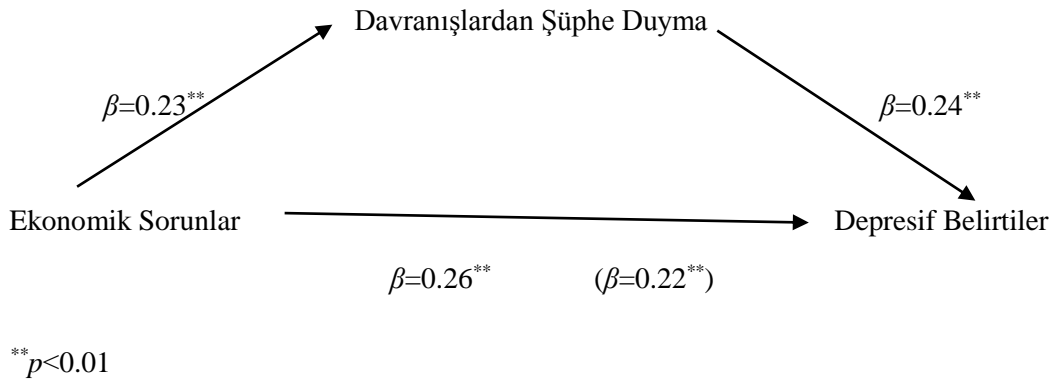
3.3.6.3. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, ekonomik sorunlar davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.23$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=17.55$, $p<0.01$, $\beta=0.23$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, davranışlardan şüphe duyma ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=17.87$, $p<0.01$, $\beta=0.24$. Üniversite öğrencilerinin aile ortamındaki ekonomik sorunlar ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 32'de sunulmuştur.

Tablo 32. Ekonomik Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	P
1	Ekonomik Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.66	.000
2	Ekonomik Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.32	.10	.09	.22	3.83	.001
	Davranışlardan Şüphe Duyma					.19	3.31	.001

Tablo 32’den görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren ekonomik sorunlar değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26$, $t = 4.66$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7’sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, ekonomik sorunların, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %10’unu açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, ekonomik sorunlar değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26’dan ($p < 0.01$) .22’ye ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla ekonomik sorunlar alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 2.97$, $p < 0.05$). Analiz sonucuna göre, davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutunun ailedeki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (ekonomik sorunlar) ve aracı değişkenin (davranışlardan şüphe duyma) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 24’te verilmiştir.

Şekil 24. Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Davranışlardan Şüphe Duyma Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.3.6.4. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, ekonomik sorunlar kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.19$, $R^2=0.03$, $F(1, 303)=10.83$, $p<0.01$, $\beta=0.19$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.13$, $R^2=0.02$, $F(1, 303)=4.98$, $p<0.05$, $\beta=0.13$. Üniversite öğrencilerinin aile ortamındaki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 33'te sunulmuştur.

Tablo 33. Ekonomik Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	p
1	Ekonomik Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.66	.000
2	Ekonomik Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.27	.07	.07	.24	4.32	.000
	Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik					.08	1.45	.147

Tablo 33'ten görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren ekonomik sorunlar değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26$, $t = 4.66$, $p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7'sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, ekonomik sorunların, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %7'sini açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, ekonomik sorunlar değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26'dan ($p < 0.01$) .24'e ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Kendine Yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla ekonomik sorunlar alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 1.85$, $p > 0.05$). Analiz sonucuna göre, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun, ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide aracı rolü bulunmamaktadır.

3.3.6.5. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerindeki Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesi

Baron ve Kenny'nin aracı değişken analizi için belirlediği ikinci ölçüt için yapılan analize göre, ekonomik sorunlar sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunu yordamaktadır, $R=0.24$, $R^2=0.06$, $F(1, 303)=19.08$, $p < 0.01$, $\beta=0.24$. Üçüncü ölçütü test etmek amacıyla, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu depresif belirtileri yordamaktadır, $R=0.30$, $R^2=0.09$, $F(1, 303)=30.33$, $p < 0.01$, $\beta=0.30$. Üniversite öğrencilerinin aile ortamındaki ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide sosyal

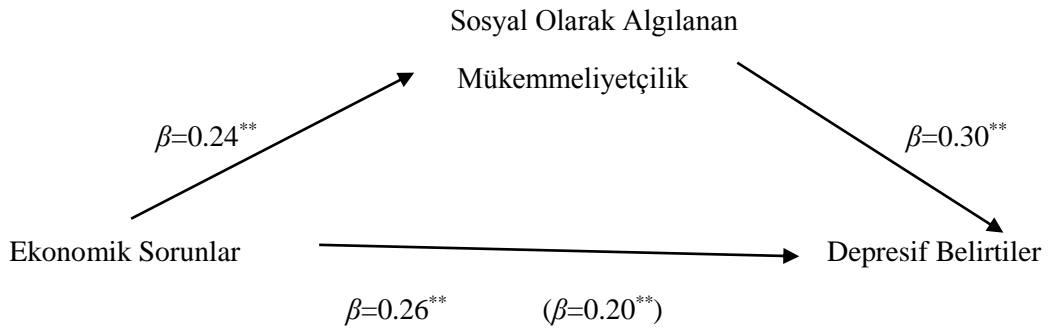
olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun aracı değişken olarak rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Hiyerarşik Regresyon Analizine ilişkin sonuçlar Tablo 34’te sunulmuştur.

Tablo 34. Ekonomik Sorunların Depresif Belirtileri Yordamasında Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı Değişken	Yordanan Değişken	R	R ²	Uyarlanmış R ²	B	t	p
1	Ekonomik Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.26	.07	.06	.26	4.66	.000
2	Ekonomik Sorunlar	Depresif Belirti Düzeyi	.36	.13	.12	.20	3.55	.000
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik					.25	4.58	.000

Tablo 34’ten görülebileceği gibi analiz bulguları, modele ilk aşamada giren ekonomik sorunlar değişkeninin depresif belirti düzeyini anlamlı olarak yordadığına ($\beta = .26, t = 4.66, p < 0.01$) ve depresif belirti düzeyine ilişkin varyansın %7’sini açıkladığına işaret etmektedir. Modele ikinci aşamada sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil edilmesi ile, ekonomik sorunların, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu ile birlikte depresif belirtilere ilişkin varyansın %13’ünü açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, ekonomik sorunlar değişkeninin sahip olduğu beta değerinin .26’dan ($p < 0.01$) .20’ye ($p < 0.01$) düştüğü görülmüştür. Sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun dahil olmasıyla ekonomik sorunlar alanının sahip olduğu beta değerindeki bu düşüşün anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla sobel testi yapılmıştır (Sobel $z = 3.41, p < 0.05$). Analiz sonucuna göre, sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutunun, ekonomik sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü bulunmaktadır. Yordayıcı (ekonomik sorunlar) ve aracı değişkenin (sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik) yordanan değişken (depresif belirtiler) ile ilişkisi ve beta katsayıları Şekil 25’te verilmiştir.

** $p < 0.01$

Şekil 25. Ekonomik Sorunlar İle Gençlerin Depresif Belirtileri Arasındaki İlişkide Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

Hiyerarşik Regresyon Analizi bulguları değerlendirildiğinde aile sorun alanları ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rolü olduğu görülmüştür. Hiyerarşik Regresyon Analizlerinin bulgularına ilişkin özetleyici Tablo 35 aşağıda yer almaktadır.

Tablo 35. Aile Sorun Alanlarının Depresif Belirtileri Yordamasında, Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Değişken Rolü

Yordayıcı Değişken	Aracı Değişken	Aracı Rol
İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Hatalara Aşırı Dikkat	Kısmi aracı
	Ebeveyn Eleştiriselliği	Tam aracı
	Davranışlardan Şüphe Duyma	Kısmi aracı
	Ebeveyn Beklentisi	Kısmi aracı
	Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik	Aracılık yok
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik	Kısmi aracı
Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Hatalara Aşırı Dikkat	Kısmi aracı
	Ebeveyn Eleştiriselliği	Tam aracı
	Davranışlardan Şüphe Duyma	Kısmi aracı
	Ebeveyn Beklentisi	Kısmi aracı
	Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik	Aracılık yok
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik	Kısmi aracı
Sınırsızlık ve Şiddet	Hatalara Aşırı Dikkat	Aracılık yok
	Ebeveyn Eleştiriselliği	Tam aracı
	Ebeveyn Beklentisi	Kısmi aracı
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik	Tam aracı
Otoriter Baskıcı Tutum	Hatalara Aşırı Dikkat	Tam aracı
	Ebeveyn Eleştiriselliği	Tam aracı
	Davranışlardan Şüphe Duyma	Tam aracı
	Ebeveyn Beklentisi	Tam aracı
	Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik	Aracılık yok
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik	Tam aracı
Sosyal Sorunlar	Ebeveyn Eleştiriselliği	Tam aracı
	Davranışlardan Şüphe Duyma	Kısmi aracı

Tablo 35. Aile Sorun Alanlarının Depresif Belirtileri Yordamasında, Mükemmeliyetçilik Boyutlarının Aracı Değişken Rolü (Devam)

	Ebeveyn Beklentisi	Aracılık yok
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik	Kısmi aracı
Ekonomik Sorunlar	Hatalara Aşırı Dikkat	Kısmi aracı
	Ebeveyn Eleştiriselliği	Kısmi aracı
	Davranışlardan Şüphe Duyma	Kısmi aracı
	Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik	Aracılık yok
	Sosyal Olarak Algılanan Mükemmeliyetçilik	Kısmi aracı

BÖLÜM 4

TARTIŞMA

Araştırma dahilinde, üniversite öğrencilerinin aile sorun alanları, mükemmeliyetçilik boyutları ve depresif belirtileri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmıştır. İlk olarak, üniversite öğrencilerinin aile sorun alanları ile depresif belirtileri arasındaki ilişkilere ait bulgular değerlendirilmiştir. Daha sonra, aile sorun alanları ile mükemmeliyetçilik boyutları arasındaki ilişkilere dair bulgular incelenmiştir. Son olarak da üniversite öğrencilerinin aile sorun alanları ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rolü tartışılmıştır. Ayrıca, bulguların tartışılmasının ardından, araştırmanın sınırlılıkları, gelecekte yapılacak olan araştırmalar için öneriler ve çalışma sonuçlarının klinik doğurgularına değinilmiştir.

4.1. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE SORUN ALANLARI İLE DEPRESİF BELİRTİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Aile ortamında çocukluk ve ergenlik döneminde yaşanan sorunların bireyin yetişkinlik döneminde de devam ettiği bilinmektedir. Sağlıklı olmayan ev ortamları bireyin hayatında birçok alanda olumsuz sonuç oluşturabilir ve bireyin sağlığını etkileyebilir. Aile içinde yaşanabilecek sorunlara bakıldığı zaman çok boyutlu olduğu görülmektedir. Bu çalışma kapsamında, öğrencilerin aile sorunları ile depresif belirtileri arasındaki ilişkiler araştırılmıştır. Elde edilen bulgular, depresif belirtilerin aile sorun alanlarından ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, otoriter baskıcı tutum, sosyal ve ekonomik sorunlar ile pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki içinde olduğunu göstermiştir. Öğrencilerde, aile içinde duyguların gösterilmemesi, olumsuz davranışlar sergilenmesi, üyeler arasındaki iletişimin eksik olması, anne baba ilişkilerinde sorunların varlığı, çatışma yaşanması, çocuğa karşı şiddetin bulunması, çocuğun hayatına çok fazla müdahale edilmesi, otoriter ebeveynlik gösterilmesi ve ailenin yaşadığı ekonomik zorluklar gibi sorunların artması ile depresif belirtilerin de arttığı görülmüştür. Literatürde aile sorun alanları ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiyi gösteren çalışmalar incelendiği zaman, ailenin yaşadığı ekonomik sıkıntılar ile çocuklarının depresif belirtileri arasında ilişki olduğu (Lee ve ark., 2013), aile içinde

olumsuz duygusal iklim ve olumsuz davranışlar sergilenmesinin çocuklarındaki depresif belirtileri yordadığı gözlenmiştir (Luebbe ve Bell, 2013; Schwartz ve ark., 2012; Wang ve Kenny, 2014). Elde edilen bulgular değerlendirildiği zaman, bahsedilen aile sorunlarının depresif belirtiler üzerinde risk faktörü olabileceğini göstermektedir. Çocuğun kişilik gelişiminin ve davranışlarının içinde doğduğu ortamdan özellikle anne baba ilişkilerinden etkilendiği bir gerçektir. Çalışma sonuçlarına bakıldığı zaman, aile içinde hem ebeveyn - çocuk hem de ebeveynler arasında yaşanan sorunların çocuğu etkilediği görülmektedir.

Ebeveynlerin gösterdiği otoriter ebeveynlik tarzında çocukların, ebeveynler tarafından belirlenen kurallara uyması beklenmektedir. Belirlenen kurallara uyulmadığı takdirde cezalandırıcı davranışlar ortaya çıkabilmektedir (Baumrind, 1966). Bu tür sebeplerden dolayı, otoriter baskıcı tutumun aile sorun alanı içerisinde yer almaya başladığı düşünülmektedir.

Aile sorunları ile gencin depresif belirtilerine ilişkin sonuçlar ele alındığı zaman, bireyin aile ortamında çatışma içinde büyümesi, üyeler arasındaki iletişimin eksikliği veya sağlıklı iletişimin olmaması depresif belirtilerin devam edebileceğini düşündürmektedir. Ebeveynlerin çocuklarının sadece fiziksel ihtiyaçlarını karşılamaları yeterli olmamaktadır. Fiziksel ihtiyaçlar kadar duygusal desteğin de çocuk üzerindeki önemi ortaya çıkmaktadır. Birey sevilme ve anlaşılma ister. Sevgi ihtiyacını en doğal karşılayabileceği ortam da ailesidir. Ancak, anne ya da babanın sevgi ve ilgi göstermemesi çocuğun duygusal olarak ihmal edildiğini düşündürür. Yapılan çalışma ve araştırmalar sonucunda, gencin depresif belirtiler sergilemesinde ebeveynlerinin ve aile ortamının önemli etkileri olduğu sonucuna varılabilir.

Bu çalışma kapsamında, aile sorun alanları arasında yer alan ihmal ve istismar ve ev ortamındaki düzensizliğin genç bireylerdeki depresif belirtilerle anlamlı bir ilişki göstermediği bulunmuştur. Bu bulgunun literatürde yapılmış olan araştırmalar incelendiğinde, fiziksel ceza/istismar, cinsel ve duygusal istismarın depresif belirtilerle ilişkili olduğunu gösteren çalışma bulguları (Brown ve ark., 1999; Chapman ve ark., 2004; Fergusson ve ark., 2008) ile benzer olmadığı sonucuna varılabilir. İstismar ile depresif belirtiler arasındaki ilişki göz önüne alındığı zaman, yapılan çalışmalar çocukluk zamanında yaşanan fiziksel ceza/istismar, cinsel ve duygusal istismarın yetişkinlik zamanındaki depresyon ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Bu çalışmada literatür bulguları ile benzer sonuçlar elde edilememesinin sebebi klinik örneklem kullanılmaması ile ilgili olabilir. Bu çalışmada da depresyon tanısı almış olan klinik örneklem kullanılmış olsaydı, belki de literatürde var olan ilişki ile benzer sonuçlar elde edilebilirdi.

Depresif belirtilerle ilişkili bulunmayan bir diğer sorun alanı da ev ortamındaki düzensizliktir. Ev ortamındaki düzensizlik ile gencin depresif belirtileri arasında ilişki olmaması bu faktörde sadece iki maddenin bulunması ile açıklanabilir.

4.2. ÖĞRENCİLERİN AİLE SORUNLARI İLE MÜKEMMELİYETÇİLİK BOYUTLARI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırma bulguları, üniversite öğrencilerinin aile sorun alanları ile mükemmeliyetçilik boyutları arasında pozitif yönde ilişki olabileceğini göstermiştir.

Aile üyeleri arasındaki etkili iletişim aile işlevlerinin bir özelliğidir. Çocukların kimliklerini oluşturmasında ve karar verme yeteneklerinin gelişmesinde önemlidir. Aile içinde üyelerin birbirlerinin düşüncelerini dinleyip değer vermesi bireyi mutlu edebilir. Aile bireylerini ilgilendiren kararlarda aynı çatı altında yaşayanların fikirlerinin sorulması ailenin bağlarını güçlendirebileceğini düşündürmektedir. Çalışmamızda aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorunu ile hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi, kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutları arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Dolayısıyla, aile içi üyeler arasındaki iletişimde sorunların ve üyelerin duygusal ihtiyaçlarının karşılanmamasının artması ile gençlerin hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi, kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik özellikleri de artmaktadır. Ebeveyn eleştiriselliği ve ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçiliğin ebeveynle ilgili unsurlarını içerdiği için aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık ile pozitif yönde ilişkili olması beklendik bir durumdur. İlişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık yaşanan ailede çocuk performansından emin olamayabilir ve hata yapmamak üzere gayret gösterebilir.

Sorun alanı olarak düşünülen anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve mükemmeliyetçilik boyutları arasındaki ilişkiye bakıldığı zaman, anne baba ilişkilerindeki uyumsuzluğun hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi, kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutları ile pozitif ilişki içinde olduğu gözlenmiştir. Aile ortamındaki anne baba ilişkilerinde uyumsuzluğun artması ile genç bireyin, hatalarına dikkat etmesi, ebeveynlerinin beklentileri olduğu ve yerine getirilmemiş ise eleştirileceğini düşünmesi, performansından emin olamaması, kişinin kendisinin ve diğer insanların kendisinden beklentilerinin olması ile ilgili mükemmeliyetçilikleri de artmaktadır.

Dolayısıyla anne baba arasında gerçekleşen tartışma ve sorunlar sonucunda çocukların davranışlarının etkilenebileceği düşünülmektedir. Ebeveynler arasındaki sorunlu ilişkilere maruz kalmak, çocuğun kendisi ile ilgili beklentilerini de etkilemektedir.

Üniversite öğrencilerinin yaşadıkları aile sorunlarından bir diğeri aile içindeki sınırsızlık ve şiddettir. Korelasyon analizleri sonucunda, sınırsızlık ve şiddet sorun alanın hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutları ile pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Anne ve babanın gösterdiği olumsuz davranışların artması ile birlikte çocuğun, hata yapmamaya dikkat etmesi, ebeveynlerinin beklentileri karşılanmadığında eleştirileriyle karşı karşıya kalmaları ve diğer bireyler tarafından olumsuz değerlendirileceklerini düşünmeleriyle ilgili mükemmeliyetçilikleri de artmaktadır. Genç birey ebeveynleri tarafından sınırsızlık veya şiddet ile ilgili bir durumla karşılaşmamak için davranışlarına dikkat etmesi ve ebeveynlerinin belirlediği standartları yerine getirmesi gerektiğini düşünebilir.

Aile sorunlarının bireyin hayatının her alanında etkili olduğu düşünülmektedir. Zaman içerisinde ebeveynin otoriter baskıcı tutumu da çocukları tarafından olumsuz bir özellik olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. Bu alanda yapılan çalışmaların çocuktaki depresif belirtilerin yanı sıra mükemmeliyetçilik geliştirebileceğini de göstermektedir. Otoriter ebeveynlik sergileyen ebeveynler çocuklarının, belirledikleri kurallara itaat etmesini isterler. Davranışlarını kontrol etme ihtiyacı hissetmektedirler. Kawamura ve arkadaşlarının (2002) çalışması incelendiği zaman, ebeveynlerini sert ve otoriter olarak algılayan bireylerin yüksek düzeyde hatalara aşırı dikkat ve davranışlardan şüphe duyma mükemmeliyetçilik boyutları (uyumsuz mükemmeliyetçilik) ile ilişkili olduğu gözlenmiştir. Mevcut çalışmada, üniversite öğrencilerinin algıladıkları otoriter baskıcı tutum hatalara aşırı dikkat, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn eleştiriselliği, ebeveyn beklentisi, kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutları ile ilişkili bulunmuştur. Mükemmeliyetçi davranışların ebeveynler tarafından gösterilen otoriter tutum sonucunda gelişebildiği ve literatürde bulunan üstün yetenekli öğrenciler ile yapılan çalışmalarda otoriter ebeveynliğin sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutu ile ilişkili olduğu görülmektedir (Miller ve ark., 2012; Speirs Neumeister, 2004). Ebeveynlerin memnuniyeti için mükemmeliyetçi davranışlar ortaya çıkabilmektedir. Bireyin, ailesinin ve sosyal çevresindeki insanların kendisinden en iyiyi yapmalarını bekledikleri gibi bir inancının olması mükemmeliyetçilik geliştirmesine yol açmaktadır. Ayrıca, otoriter baskıcı tutum öğrencilerin kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutu ile de ilişkili bulunmuştur. Ebeveynleri tarafından mükemmeli yapmaları beklenirken,

gençlerin kendileri tarafından da yüksek standartlara ulaşmayı bekledikleri sonucuna varılabilir. Otoriter baskıcı tutum ile mükemmeliyetçilik boyutları arasında ilişki olması, bireyin değer ve kabul görebilmesi için ebeveyn onayının olmasına bağlanabilir. Birey hata yapmamak ve ebeveynin eleştirisi ile karşı karşıya kalmamak için daha fazla çabalamaktır. Bunun sonucu olarak mükemmeliyetçilik geliştirebilmektedir. Otoriter ebeveynlere sahip bireyler ebeveynlerinin eleştirilerini içselleştirebilirler. Kendilerini değerlendirme kaygıları sebebiyle, anne babadan gelen küçük bir uyarıyı sert bir eleştiri olarak algılayabilirler.

Aile var olmayı tek başına gerçekleştiremez. Ailenin devam etmesinde üyeler kadar yaşadığı çevre de önemlidir. Bununla beraber, aile üyeleri, etrafında bulunan diğer aile ve bireylerle etkileşim ve iletişim halinde olmalıdır. Bu toplum hayatının gereğidir. Toplum içinde aile ve üyeler arasındaki iletişimin sağlıklı bir şekilde devam etmesi beklenmektedir. Ailenin kendi üyelerinin yanında diğer insanlarla da iletişimi önemlidir. Kişiler arası ilişkilerde anlayış olmadığı zaman sorunlardan bahsetmek mümkündür. Üniversite öğrencilerinin yaşadıkları aile sorun alanları arasında ailenin sosyal sorunları da bulunmaktadır. Sosyal sorunlar ile ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutları arasında pozitif yönlü ilişki vardır. Bir başka ifade ile ailenin çevredeki bireylerle sorunlar yaşamaları ve gençlerin sosyal faaliyetlere katılmalarının engellenmesinin artması ile ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutları da artmaktadır. Sosyal sorunlar hem ailenin diğer kişilerle olan olumsuz ilişkileri hem de gencin sosyal faaliyetlere katılmasının engellenmesi ile ilgilidir. Ailenin diğer insanlarla sorunları olması, çocuğun bu tür bir sorun yaşamak istememesi veya sorun yaşanan kişilerin kendisinden beklentileri olduğunu düşünmesi ve ailesinin diğer insanlarla yaşadığı olumsuz olaylarla değerlendirilmek istememesi nedeniyle mükemmeliyetçilik gösterebilir.

Ailenin ekonomik sorunu hem aile üyelerini hem de yaşamlarını etkilemektedir. Bireyler üzerinde olumsuz etkileri olmaktadır. Öğrencilerin aile içinde yaşadıkları ekonomik sorunların hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, kendine yönelik ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutları ile ilişkili olduğu gözlenmiştir. Dolayısıyla, gençler ailenin ekonomik sorunlarından etkilenmekte ve mükemmeliyetçilik göstermektedirler. Başka bir ifade ile ekonomik geçimini ailesinden karşılaması bu tür bir sorun yaşandığında olumsuz değerlendirilmek istemediği ve hata yapmamaya çabalaması ile ilgili mükemmeliyetçilikle ilişkili olması beklenen bir durumdur.

Aile ortamında çocuğa yönelik kötü muamele çocuğu olumsuz şekilde etkileyebilmektedir. Bu araştırma dahilinde, aile ortamındaki ihmal ve istismar sorunu ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutu ile ilişkili bulunmuştur. Genç bireyin ihmal ve istismar edilebileceği bir aile ortamına sahip olması, ebeveynlerinin beklentilerini yerine getirmediği durumunda ebeveynlerinin eleştirel olabilecekleriyle ilgili mükemmeliyetçiliği yansıtmaktadır.

Ailede yaşanabilecek sorunlardan bir diğeri ise ev ortamındaki düzensizliktir. Üniversite öğrencilerinin ev ortamında yaşayabileceği ev işleri ve düzeni ile ilgili çıkabilecek sorunların mükemmeliyetçilik boyutları ile ilişkili olmadığı görülmüştür. Düzen ve mükemmeliyetçilik arasında ilişki bulunamamış olması, ev ortamındaki düzensizliğin, ölçekte yer alan iki madde ile değerlendirilememiş olabileceği görüşü ile açıklanabilir.

Literatür gözden geçirildiği zaman, bahsedilen sorun alanları ile mükemmeliyetçilik boyutları arasındaki ilişkiyi gösteren çalışma bulgularına rastlanılmamıştır. Bu bakımdan bu çalışma, aile bireyleri arasında yaşanabilecek sorun alanları ile mükemmeliyetçiliğin farklı boyutları arasındaki ilişkinin anlaşılmasına katkı sağlamış ve aile sorunlarının mükemmeliyetçilik boyutları üzerindeki doğrudan etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ortaya koymuştur.

4.3. AİLE SORUN ALANLARI İLE GENÇLERİN DEPRESİF BELİRTİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE MÜKEMMELİYETÇİLİK BOYUTLARININ ARACI ROLÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ

Üniversite öğrencilerinin yaşayabilecekleri aile sorun alanları ile depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rollerinin belirlenebilmesi amaçlanmıştır. Bundan dolayı, Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği, Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği – Frost, Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik – Hewitt ve Beck Depresyon Envanterinden alınan puanlar arasındaki ilişkiler değerlendirilmiştir.

Aile üyeleri, birbirleri arasında sorunların yaşanmasını istememektedir. Ailenin belirlediği kurallara uymaları beklenmektedir (Stoltz-Loike, 1992). Ancak aile içinde üyeler arasındaki ilişkilerde sorunlar da yaşanmaktadır. Ailede üyeler arasında çatışmanın ve tutarsız bir disiplinin olması çocuklarının sağlığını etkileyebilmektedir. Bu araştırma kapsamında elde edilen bulgu, genç bireylerin aile sorun alanlarının depresif belirtilerini yordamasında mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı değişken rolünün olduğu şeklindedir. İlk olarak, aile

ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutlarının kısmi aracı rolü olabileceği görülmüştür. Aile üyeleri arasında, ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık yaşayan bireylerin aile ortamında duyguların ifade edilmediğine, anne baba tarafından ilgi ve sevgi gösterilmediğine, sorun ve ihtiyaçlarının dikkate alınmadığına dair düşüncelere sahip olabilecekleri görülmektedir. Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanının depresif belirtileri yordamasında hatalara aşırı dikkat, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutları kısmen etkilidir. Bununla beraber, depresif belirti düzeyi yüksek olan bireylerin mükemmeliyetçilikleri başkaları tarafından olumsuz değerlendirilmemek için hata yapmamaya çalışma, gösterdiği performanstan emin olamama, ebeveynlerinin yüksek standartları olduğunu ve önemli diğer insanların belirledikleri yüksek standartları yerine getirmek için baskı yapıldığını düşünmesi ile açıklanabilir. Mükemmeliyetçilik ölçeklerinin bu boyutlarına ilişkin maddeleri incelendiği zaman, mevcut araştırmada elde edilen bulgu, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorunu yaşayan bireylerin anne ve babalarından bekledikleri ilgi ve sevgiyi görmemeleri, duygusal ihtiyaçlarının karşılanmaması ve aile üyeleri arasındaki ilişkide sorunların var olduğunu algılamalarının mükemmeliyetçilik göstermelerini etkileyebileceği ve bu durum sonucu mükemmeliyetçiliklerinin depresif belirtileri tetikleyebileceği şeklinde ifade edilebilir. Ancak kısmi aracı rollerinin olması bu ilişkide başka değişkenlerin de olabileceğini göstermektedir. Aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorun alanı ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun ise tam aracı rolü bulunmaktadır. Mükemmeliyetçilik ölçeğinin bu boyutuna ilişkin maddeleri incelendiği zaman, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık yaşayan bireylerin ebeveynlerinin kendileriyle yeteri kadar ilgilenmediğini algılamalarının mükemmeliyetçiliklerini etkileyebileceği ve bu durum sonucu ebeveyn eleştiriselliğinin depresif belirtileri tetikleyebileceği şeklinde ifade edilebilir. Öğrencilerin sadece aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık sorunu yaşamaları değil, mükemmeliyetçilik boyutlarının da depresif belirtilere etkisi olduğu söylenebilir. Bu bulgu, ailedeki üyelerin ilişkilerinde sorunlar yaşanmasından dolayı mükemmeliyetçi davranışların gelişip yetişkinlik yıllarındaki depresif belirtileri ortaya çıkarabileceğini düşündürmektedir.

Aile ortamında önemli olan anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rolü incelenmiştir. Ebeveynleri arasında olumsuz olayların yaşanması gencin depresif belirtilerini yordamaktadır. Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk sorununun depresif belirtileri yordamasında hatalara aşırı dikkat,

davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutları kısmen etkilidir. Bununla beraber, depresif belirti düzeyi yüksek olan bireylerin mükemmeliyetçiliğinin başkaları tarafından olumsuz değerlendirilmemek için hata yapmamaya çalışma, gösterdiği performanstan emin olamama, ebeveynlerinin yüksek standartları olduğunu ve önemli diğer insanların belirledikleri yüksek standartları yerine getirmek için baskı yapıldığını düşünmesi boyutları ile açıklanabilir. Mükemmeliyetçilik ölçeklerinin bu boyutlara ilişkin maddeleri incelendiği zaman, mevcut araştırmada elde edilen bulgu, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk olduğunu belirten bireylerin anne baba arasında yaşanan olumsuz olaylara tanık olmasının mükemmeliyetçiliğini etkileyebileceği ve bu durum sonucu mükemmeliyetçi davranışlarının depresif belirtileri tetikleyebileceği şeklinde ifade edilebilir. Anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk ve depresif belirtiler arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun ise tam aracı rolü olduğu bulunmaktadır. Depresif belirti düzeyine ilişkin bulgular, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluğun ebeveynleri tarafından yüksek beklentileri olan ve bu beklentilerin karşılanmadığı zaman olumsuz değerlendirileceklerini düşündükleri bir mükemmeliyetçilik boyutu geliştirmeleri durumunda depresif belirti düzeyinin arttığı şeklinde ifade edilebilir. Ebeveyn eleştiriselliğinin tam aracı rolü olması çocuklar için ebeveynlerin çatışma yaşamasının önemli stres kaynağı olabileceğini göstermektedir. Ayrıca, anne baba arasında yaşanan çatışma ve sorunlara maruz kalan çocukların maruz kalmayan çocuklara göre sıkıntı yaşamaları daha olasıdır (Cummings ve Davies, 2002). Ebeveynler arasında olan çatışmalar tüm aile üyelerini etkilemektedir.

Aile yapısının bozulmasında önemli olan bir sorun da sınırsızlık ve şiddettir. Aile ortamında sınırsızlık ve şiddet yaşanması ile çocuklarının depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rolü incelenmiştir. Ailede diğer üyeler tarafından sınırsızlık ve şiddet yaşayan bireylerin hem sözel hem fiziksel olarak incitici davranışlara maruz kaldıkları görülmektedir. Sınırsızlık ve şiddet sorun alanının çocuklarının depresif belirtilerini yordamasında ebeveyn beklentisi mükemmeliyetçilik boyutu kısmi aracı rol üstlenirken, ebeveyn eleştiriselliği ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutlarının tam aracı rolü bulunmaktadır. Bununla beraber, depresif belirti düzeyi yüksek olan bireylerin mükemmeliyetçiliğinin ebeveynlerini eleştirel olarak algılama ve diğer kişilerin kendisinden yüksek standartlar beklediklerine inanç boyutları ile açıklanabilir. Buradan yola çıkarak, kişilerin depresif belirtilerinin yüksek olması ile sınırsızlık ve şiddet arasındaki ilişkiyi ebeveyn eleştiriselliği ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutlarının etkileyebileceği söylenebilir.

Çocukları etkileyen aile sorunlarından biri de ebeveynlerin otoriter baskıcı tutum sergilemeleridir. Ebeveynlerin otoriter baskıcı tutumu ile genç bireyin depresif belirtileri arasında mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rolü incelenmiştir. Ebeveynlerin otoriter baskıcı tutumu çocuklarının depresif belirtilerini yordamaktadır. Analiz sonuçları değerlendirildiğinde, ailenin otoriter baskıcı tutumu ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutlarının tam aracı rol oynadığı dikkat çekicidir. Başka bir ifade ile ebeveynlerin otoriter baskıcı tutumunun çocuklarının depresif belirtilerini yordamasında hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçiliğin aracı rollerinin olması, depresif belirti düzeyi yüksek olan bireylerin mükemmeliyetçiliğin başkaları tarafında olumsuz değerlendirilmemek için hata yapmamaya çalışma, gösterdiği performanstan emin olamama, ebeveynlerinin yüksek standartları olduğunu ve önemli diğer insanların belirledikleri yüksek standartları yerine getirmek için baskı yapıldığını düşünmesi boyutları ile açıklanabilir. Mükemmeliyetçilik ölçeklerinin bu boyutlarına ilişkin maddeleri incelenmiştir. Elde edilen bulgu, otoriter baskıcı tutum sergileyen ebeveyne sahip olan gençlerin ebeveynlerinin kendi hayatları üzerinde etkilerinin fazla olduğunu, kendisi yerine ebeveynlerinin karar verdiğini ve katı standartlar uygulandığını düşünmesinin mükemmeliyetçiliğini, hata yapmamaya dikkat etmesi, gösterdiği performansından şüphe duyması, ebeveynlerinin oluşturduğu yüksek standartları karşılayamadığında olumsuz tepkilerle karşılaşacağı gibi düşüncelerle etkileyebileceği ve bu durum sonucunda mükemmeliyetçilik boyutlarının depresif belirtileri tetikleyebileceği şeklinde ifade edilebilir. Buradan yola çıkarak, kişilerin depresif belirtilerinin yüksek olması ile otoriter baskıcı tutum arasındaki ilişkiyi hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma, ebeveyn beklentisi ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçiliğin etkileyebileceği söylenebilir. Literatürdeki çalışmalar incelendiği zaman, çocuklarının üzerinde psikolojik kontrolü olan ebeveynlerin çocuklarında mükemmeliyetçiliğin ortaya çıktığı gözlenmiştir. Soenens ve arkadaşlarının (2005) yaptıkları çalışmada, ebeveynlerin psikolojik kontrolü ile çocuklarının depresif belirtileri arasındaki ilişkide uyumsuz mükemmeliyetçiliğin (hatalara aşırı dikkat ve davranışlardan şüphe duyma) aracı rolü olduğu gösterilmiştir. McArdle (2009)' nin çalışmasında annelerinin psikolojik kontrolünü daha çok hisseden çocukların daha fazla davranışlarından şüphe duyma bildirdikleri bulunmuştur.

Ailenin çevresinde, yakınında iletişime geçebileceği birileri bulunmaktadır. Diğer insanlarla ilişkilerin devam ettirilmesi toplum hayatının bir gereğidir. Hayatın sağlıklı bir şekilde devam etmesi bir arada bulunan insanların birbirleriyle anlaşması ile sağlanmaktadır. Aile üyeleri

dışında olan bu kişiler yaşadıkları çevredeki insanlardır. Ebeveynlerin sosyal sorunları ile genç bireylerin depresif belirtileri arasındaki ilişkide ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun tam aracı rolü olduğu bulunmuştur. Ailenin sosyal sorunları olması yaşanan çevredeki bireylerle çatışmaların yaşandığı ayrıca çocukların sosyal faaliyetlere katılmalarının engellendiği şeklinde ifade edilmektedir. Bu tür sosyal sorunların gencin depresif belirtilerini yordamasında mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rolünün olması, depresif belirti düzeyi yüksek olan bireylerin mükemmeliyetçiliğin ebeveynlerini eleştirel algılamaları boyutu ile ifade edilebilir. Mükemmeliyetçilik ölçeğinin bu boyutuna ilişkin maddelerine bakıldığı zaman, ailenin sosyal çevre ile ilişkilerinde sorun olması bireylerin gösterdikleri performansta hata yapmadan en iyi olmaları gerektiği düşüncesini etkileyebileceği ve bu durum sonucu ebeveyn eleştiriselliğinin depresif belirtileri tetikleyebileceği şeklinde ifade edilebilir. Ailenin sosyal sorunları ile çocuklarının depresif belirtileri arasındaki ilişkide davranışlardan şüphe duyma ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçilik boyutlarının kısmi aracı rolü olduğu bulunmuştur. Ailenin yaşadığı çevredeki kişilerle sorunlarının olması çocuklarının kendi yaptığı görevlerinden emin olamadığını ve diğer insanların yüksek beklentilerini yerine getirmeleri gerektiği inancını etkileyebileceği ve bu durum sonucunda davranışlardan şüphe duyma ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçiliğinin depresif belirtileri tetikleyebileceği şeklinde ifade edilebilir.

Son olarak, ailenin ekonomik sorunları ile genç bireyin depresif belirtileri arasındaki ilişkiye bakıldığı zaman ekonomik sorunlar öğrencilerin depresif belirtilerini yordamaktadır. Ailenin ekonomik sorunları ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide hatalara aşırı dikkat, ebeveyn eleştiriselliği, davranışlardan şüphe duyma ve sosyal olarak algılanan mükemmeliyetçiliğin kısmi aracı rolü olduğu bulunmuştur. Diğer bir deyişle, ailede ekonomik sorunların olması, gencin hata yapmamaya dikkat etmesi, ebeveyn eleştirisi ile karşılaşmak istememesi, davranışlarından şüphe duyması ve diğer insanların kendisinden beklentilerinin olmasıyla gösterdiği mükemmeliyetçilik depresif belirtilerini etkilemektedir. Üniversite öğrencisi gencin çalışmaya başlamadığı, ekonomik geçimini ailesinden sağladığı düşünüldüğünde, ailede ekonomik sorunlar yaşandığı zaman davranışlarına dikkat etmek, hata yapmamak ve eleştiri ile karşılaşmamak için mükemmeliyetçilik gösterdiği sonucuna varılabilir.

Aile sorun alanları ile genç bireyin depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rollerinin olduğu gözlenmiştir. Çalışmada dikkati çeken bir diğer nokta, ebeveyn eleştiriselliği mükemmeliyetçilik boyutunun ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, otoriter baskıcı tutum ve sosyal sorunlar ile

gençlerin depresif belirtileri arasında tam aracı rolünün olduğudur. Bir başka ifade ile, kişilerin depresif belirtilerinin yüksekliği ile ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, otoriter baskıcı tutum ve sosyal sorunlar arasındaki ilişkiyi ebeveynlerinin eleştiriselliğinin etkileyebileceği söylenebilir. İlişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, otoriter baskıcı tutum ve sosyal sorunlar ile gençlerin depresif belirtileri arasındaki ilişkiye ebeveyn eleştiriselliği aracılık etmektedir.

Çalışma sonuçlarında dikkat çekici bir başka nokta da, genel olarak mükemmeliyetçilik boyutlarının, aile sorun alanları ile depresif belirtiler arasında farklı düzeylerde aracılık rolü olduğu halde, kendine yönelik mükemmeliyetçilik boyutunun hiçbir aracılık rolünün ortaya çıkmamış olmasıdır. Oysa ki, kendine yönelik mükemmeliyetçilik özelliklerinin psikopatoloji ile ilişkili olabileceği düşünülebilir. Bu bulgunun bir açıklaması, kendine yönelik mükemmeliyetçiliğin depresif belirtiler dışında başka psikopatolojik belirtilerle ilişkili olma olasılığıdır. Örneğin obsesif kompulsif bozukluk belirtileri ele alınmış olsaydı, belki de kendine yönelik mükemmeliyetçilik aile sorun alanları ile söz konusu belirtiler arasında aracı rol üstlenebilirdi. Bu noktanın açıklığa kavuşması için ileride yapılacak araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Çalışmadan elde edilen bulgular dikkate alındığı zaman genel olarak aile sorunlarının mükemmeliyetçilik boyutları ve depresif belirtilerle ilişkili olduğu görülmüştür. Literatürde mükemmeliyetçiliğin gelişimi ile ilgili kuramsal bölüme bakıldığında da bireydeki mükemmeliyetçilik eğilimlerinin gelişmesinde aileye vurgu yapıldığı görülmektedir (Burns, 1980; Hamachek, 1978; Missildine, 1963). Yüksek düzeyde mükemmeliyetçilik eğilimi gösteren bireylerin aile içinde ebeveyn reddi yaşayabileceği veya düşük düzeyde sevgi ve kabul gördüğü düşünülebilir.

4.4. GENEL TARTIŞMA

Çalışmanın bulguları incelendiği zaman, aile sorun alanlarının çocukların hayatını nasıl etkilediği görülmektedir. Bu tez kapsamında, aile sorun alanlarının hem depresif belirtilerle olan doğrudan ilişkisi hem de mükemmeliyetçiliğin farklı boyutları ile birlikte değerlendirildiğinde depresif belirtileri açıklamada nasıl bir etki gösterdiği incelenmiştir. Aile sorun alanları ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının

aracı rolü incelendiği zaman bu ilişkilerde mükemmeliyetçilik boyutlarının genellikle kısmi aracı rolü oldukları görülmüştür. Ancak, genç bireyler tarafından sorun olarak algılanmaya başlayan anne babanın otoriter baskıcı tutumu ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının tam aracı rolü olduğu dikkat çekicidir. Üniversite hayatına yeni başlayan ve devam eden öğrenciler yetişkin birey olma yolunda adım atmış olsalar dahi, bu bulgu ebeveynlerinin etkisinin ve kontrollerinin üzerlerinde devam ettiği ve kendilerinin de bundan etkilendiğini düşündürmektedir. Araştırma bulguları, aile sorunlarının öğrenciler üzerinde önemli etkileri olduğunu göstermiştir.

Literatür incelendiği zaman otoriter baskıcı ebeveynliğin mükemmeliyetçilik boyutları ile ilişkili olduğu görülmektedir. Ancak, çalışma kapsamında ele alınan, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, ailenin sosyal ve ekonomik sorunlarının mükemmeliyetçilik boyutları ile ilişkisini gösteren çalışmaya rastlanmamıştır. Tez sonucunda elde edilen bulgular, aile sorun alanlarının mükemmeliyetçilik boyutları ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Bunun sonucunda, ebeveynlerin otoriter ve baskıcı bir tutum sergilemelerinin çocuklarında mükemmeliyetçi davranışlar gelişmesinde etkili olduğu gibi, diğer sorun alanlarının da etkili olabileceğinin gösterilmesi ile literatürdeki bulgulara katkı sağlandığı düşünülmektedir.

Bu tez kapsamında, literatürde yer alan “mükemmeliyetçilik” ile ilgili özellikler, farklı boyutları ile incelenmiştir. Özellikle *ebeveyn eleştiriselliği*, aile sorunları ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide tam aracı rol oynarken, *kişisel standartlar ve organizasyon* boyutlarının, bu ilişkiye aracılık etmedikleri anlaşılmıştır. Bu bulgular da mükemmeliyetçiliğin farklı boyutlarının, farklı sonuçlara yol açabileceğini düşündürmüştür. Sonuç olarak literatürde yer alan “mükemmeliyetçilik” kavramının tek bir boyuttan oluşmadığı da bu çalışma ile gösterilmiştir.

4.5. ÇALIŞMANIN SINIRLILIKLARI VE GELECEK ÇALIŞMALAR İÇİN ÖNERİLER

Çalışmanın sınırlılıklarının arasında ulaşılan örneklemin özellikleri bulunmaktadır. Araştırmanın örneklemini Hacettepe Üniversitesi’nde farklı bölümlerde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Katılımcılar farklı yaş grubunda ve eğitim seviyesindedir. Bu sebeple, çalışmadan elde edilen bulguların farklı üniversitelerde öğrenim gören öğrencilere veya

farklı yaş gruplarına genellenmesi uygun görülmemektedir. Çalışmanın katılımcılarına her hangi bir rahatsızlığı olup olmadığı sorulmadığı ve klinik örneklem ile çalışılmadığı için, elde edilen bulguların klinik örnekleme genellenmesi de uygun değildir. Bahsedilen sebeplerden dolayı elde edilen bulguların genellenebilirliği azalmaktadır.

Ölçekler öğrencilere zorunluluk nedeniyle (elektronik ortamda verilmiş olmaları nedeniyle) genel olarak aynı sırada sunulmuştur. Ölçeklerin verilmiş sırası öğrencileri etkileyebilir. Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği 69 maddeden oluşmaktadır. Öğrencilerin ölçek maddelerini cevaplamaları uzun sürmekte ve diğer ölçekleri değerlendirmelerini etkileyebilmektedir. Gelecek zamanda yapılacak olan çalışmalarda ölçekler öğrencilere seçkisiz bir sırada verilebilir.

Örnekleme ilişkin bir diğer sınırlılık ise erkek ve kadın katılımcıların sayılarının eşit olmamasıdır. Araştırmaya katılan katılımcıların anket sorularını mail adresleri üzerinden cevaplamaları sebebi ile kadın ve erkek sayısının eşitlenmesi yapılamamıştır. Üç yüz beş katılımcının 74'ünü erkek, 231'ini ise kadın katılımcılar oluşturmuştur. Bundan dolayı, cinsiyetler arasındaki farklılığa bakılmamıştır. Her ne kadar analizler erkek katılımcılar dışarıda tutularak tekrarlanmış ve benzer sonuçlar elde edilmiş olsa da çalışma bulguları genel katılımcılar için ele alınmıştır. Örneklemede kadın katılımcıların sayısı erkek katılımcıların sayısından oldukça fazladır. İleride yapılacak olan çalışmalarda, cinsiyet sayısının eşit tutulması ile yaşanan aile sorunları, mükemmeliyetçilik boyutları ve depresif belirtilerle ilişkilerde cinsiyetin etkilerinin incelenmesinin mümkün olabileceğini düşündürmektedir.

Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği için faktör analizi yapılmıştır. Ancak orijinal ölçekten farklı olarak, ailenin sağlıkla ilgili sorunlarını içeren iki madde analiz dışında bırakılmıştır. Bu sebeple, aile üyelerinin sağlık sorunları ile çocuklarının mükemmeliyetçilik boyutları arasında bir ilişkinin var olup olmadığını test etmenin ileride yapılacak araştırmalar için çalışma konusu olabileceği düşünülmektedir.

Araştırma ölçeklerinde yer alan madde sayısının fazlalığı sebebiyle cevaplama süresinin uzun olması araştırmanın sınırlılıkları arasındadır. Bazı katılımcıların soruları cevaplamayı yarım bırakmış oldukları görülmüştür. Bu durum veri kaybı yaşanmasına sebep olmaktadır.

Bu tez kapsamında, aile sorun alanları ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rolü olup olmadığı incelenmiştir. Aile sorun alanı olarak görülen otoriter baskıcı tutum, aile ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk, sınırsızlık ve şiddet, ailenin sosyal ve ekonomik sorunlarının mükemmeliyetçilik boyutları ve depresif belirtilerle ilişkileri ortaya konmuştur. Ailenin otoriter baskıcı tutumu ve gencin mükemmeliyetçiliği arasındaki ilişkiyi gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Ancak, aile sorun alanlarının çok boyutlu olduğu görülmüştür. Bu sorun alanları ile mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkilerin araştırılması ihmal edilmiştir. Uzun yıllardan itibaren mükemmeliyetçiliğin gelişiminin çocuğun büyüdüğü aile ortamından etkilendiği vurgulanmakla beraber, sadece ebeveynlerin otoriter baskıcı tutumu üzerinden değerlendirilmiştir. Bu bakımdan, bu çalışmada hem aile sorun alanlarının gencin mükemmeliyetçilik boyutları ile ilişkisi, hem de aile sorun alanları ile gencin depresif belirtileri arasındaki ilişkide mükemmeliyetçilik boyutlarının aracı rolü olduğu gösterilmesi açısından önemlidir. Bununla birlikte, aile sorun alanlarının mükemmeliyetçilik boyutları ile ilişkili olabileceği gelecek araştırmalarda çalışılması bu çalışmada elde edilen bulguları destekleyebilir.

4.6. ARAŞTIRMANIN KLİNİK DOĞURGULARI

Aile sorun alanları, gencin mükemmeliyetçiliği ve depresif belirtileri arasında önemli ilişki olduğu bulunmuştur. Depresif belirtiler ve mükemmeliyetçilik sorunları ile psikolojik yardım almaya karar veren kişilerin sorunlarını çözme aşamasında aile ilişki ve işlevlerinin incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Aile ile ilişkileri, aile ortamında yaşanan sorunların dikkatle ele alınması gerekmektedir.

Depresif belirtilerle terapi için başvuran gençlerde, mükemmeliyetçilik ile ilgili inançların sorgulanması önem kazanmaktadır. Ayrıca bu çalışmayla mükemmeliyetçiliğin özellikle bazı boyutlarının (ebeveyn eleştiriselliği, hatalara aşırı dikkat, davranışlardan şüphe duyma) öne çıktığı görülmektedir. Bu bulgu da mükemmeliyetçiliğin farklı boyutlarının da değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Araştırma bulguları aile ortamında ebeveyn – çocuk ve ebeveynlerin kendi aralarında yaşanan sorunların çocuğu olumsuz şekilde etkileyebileceğini göstermiştir. Anne baba arasında çözülemeyen sorunlar için anne ve babanın evlilik ve ilişkilerindeki sorunlarla ilgili psikolojik yardım almaları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Adler, A. (2006). *Yaşama Sanatı* (Kamuran Şipal, Çev.). İstanbul: Say Yayınları.
- Adler, A. (2014). *Yaşamın Anlam ve Amacı* (Kamuran Şipal, Çev.). İstanbul: Say Yayınları.
- Alderfer, M.A., Fiese, B. H., Gold, J.I., Cutuli, J.J., Holmbeck, G. N., Goldbeck, L., Chambers, C. T., Abad, M., Spetter, D. ve Patterson, J. (2008). Evidence – Based Assessment in Pediatric Psychology: Family Measures, *Journal of Pediatric Psychology*, 33 (9), 1046 – 1061.
- Amato, P. R. ve Sobolewski, J. M. (2001). The Effects of Divorce and Marital Discord on Adult Children’s Psychological Well – Being. *American Sociological Review*, 66(6), 900 – 921.
- Amerikan Psikiyatri Birliği, Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı, Beşinci Baskı (DSM – 5), Tanı Ölçütleri Başvuru Elkitabı’ndan, çev. Koroğlu E, Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 2014.
- Antony, M.M. ve Swinson, R. P. (2009). When Perfect Isn’t Good Enough: Strategies for Coping with Perfectionism.
- Bandura, A. (1971). Social Learning Theory. *General Learning Press*. 1-46.
- Baron, R. M. ve Kenny, D. A. (1986). The Moderator – Mediator Variable Distinction in Social Psychological Research: Conceptual, Strategic, and Statistical Considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 1173 – 1182.
- Beavers, W. R. (1977). *Psychotherapy and Growth: Family Systems Perspective*. New York: Brunner / Mazel
- Black, J. ve Reynolds, W. M. (2013). Examining the Relationship of Perfectionism, Depression and Optimism: Testing for Mediation and Moderation. *Personality and Individual Differences*, 54, 426 – 431.
- Boudreault – Bouchard, A. M., Dion, J., Hains, J., Vandermeerschen, J., Laberge, L. ve Perron, M. (2013). Impact of Parental Emotional Support and Coercive Control on Adolescents’ Self – Esteem and Psychological Distress: Result of a Four Year Longitudinal Study. *Journal of Adolescence*, 36, 695 – 704.
- Brown, J., Cohen, P., Johnson, J. G. ve Smailes, E. M. (1999). Childhood Abuse and Neglect: Specificity of Effects on Adolescent and Young Adult Depression and Suicidality. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 38 (12), 1490 – 1496.
- Bulut, I. (1993). Ruh Hastalığının Aile İşlevlerine Etkisi. Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı.
- Burns, D. D. (1980). The Perfectionist’s Script for Self-defeat. *Psychology Today*, 34-52.
- Ceral, S. ve Dağ, İ. (2005). Ergenlerde Algılanan Anne Baba Tutumlarına Bağlı Benlik Saygısı, Depresiflik ve Genel Psikolojik Belirti Düzeyi Farklılıkları. *3P Dergisi*, 13 (4), 233 – 241.

- Chapman, D. P., Whitfield, C. L., Felitti, V. J., Dube, S. R., Edwards, V. J. ve Anda, R. F. (2004). Adverse Childhood Experiences and The Risk of Depressive Disorders in Adulthood. *Journal of Affective Disorders*, 82, 217-225.
- Cummings, E. M., ve Davies, P. T. (2002). Effects of Marital Conflict on Children: Recent Advances and Emerging Themes in Process Oriented Research. *The Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 43, 31–63.
- Cüceloğlu, D. (2001). *İçimizdeki Çocuk*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Damian, L. E., Stoeber, J., Negru, O. ve Baban, A. (2013). On the Development of Perfectionism in Adolescence: Perceived Parental Expectations Predict Longitudinal Increases in Socially Prescribed Perfectionism. *Personality and Individual Differences*, 55, 688 – 693.
- Ellis, A. (2002). The Role of Irrational Beliefs in Perfectionism. G. L. Flett, P. L. Hewitt, Perfectionism: Theory, Research, and Treatment (217--229). Washington, DC: American Psychological Association.
- Erözkan, A., Karakaş, Y., Ata S., Ayberk, A. (2011). The Relationship Between Perfectionism and Depression in Turkish High School Students. *Social Behavior and Personality*, 39(4), 451-464.
- Fergusson, D. M., Boden, J. M. ve Horwood, L. J. (2008). Exposure to Childhood Sexual and Physical Abuse and Adjustment in Early Adulthood. *Child Abuse and Neglect*, 32, 607 – 619.
- Flett, G. L., Druckman, T., Hewitt, P. L. ve Wekerle, C. (2012). Perfectionism, Coping, Social Support, and Depression in Maltreated Adolescents. *Journal of Rational – Emotive and Cognitive- Behavior Therapy*, 30, 118 – 131.
- Flett, G. L., Hewitt, P. L., Oliver, J. M. ve Macdonald, S. (2002). Perfectionism in children and their parents: A Developmental Analysis. (In G. L. Flett, P. L. Hewitt Eds.), Perfectionism: Theory, Research and Treatment. Washington, DC: American Psychological Association.
- Flett, G. L. ve Hewitt, P. L. (2006). Positive Versus Negative Perfectionism in Psychopathology: A Comment on Slade and Owens’s Dual Process Model. *Behavior Modification*, 30, 472 – 495.
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C. ve Rosenblate, R.(1990). The Dimensions of Perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14, 449-468.
- Frost, R. O., Heimberg, R.G., Holt, C. S., Mattia, J. I. ve Neubauer, A. L. (1993). A comparison of two measures of perfectionism. *Personality and Individual Differences*, 14(1), 119 – 126.
- Frost, R. O. ve Steketee, G. (1997). Perfectionism in Obsessive – Compulsive Disorder Patients. *Behaviour Research and Therapy*, 35 (4), 291 – 296.
- Gladding, S. T. (2007). Family Therapy: History, Theory, and Practice. Pearson / Merrill Prentice Hall.
- Hamachek, D. E. (1978). Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology : A Journal of Human Behavior*, 15 (1), 27-33.

- Hewitt, P. L. ve Flett, G.L.(1991). Perfectionism in the Self and Social Context: Conceptualization, Assessment, and Association with Psychopathology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 456-470.
- Hewitt, P. L., Flett, G.L. ve Ediger, E. (1995). Perfectionism Traits and Perfectionistic Self-Presentation in Eating Disorder Attitudes, Characteristics, and Symptoms. *International Journal of Eating Disorders*, 18(4), 317-326.
- Hill, R. W., Zrull, M. C. ve Turlington, S. (1997). Perfectionism and Interpersonal Problems. *Journal of Personality Assessment*, 69 (1), 81- 103.
- Hisli, N. (1988). Beck Depresyon Envanteri'nin Geçerliği Üzerine Bir Çalışma. *Psikoloji Dergisi*, 6 (22), 118-126.
- Hisli, N. (1989). Beck Depresyon Envanterinin Üniversite Öğrencileri İçin Geçerliği, Güvenirliği, *Psikoloji Dergisi*, 23, 3-13.
- Hollender, M.H. (1965). Perfectionism. *Comprehensive Psychiatry*, 6, 94-103.
- Horney, K. (2006). Nevrozlar ve İnsan Gelişimi Öz Gerçekleştirme Kavgası (Selçuk Budak, Çev.). Ankara: Öteki Yayınevi.
- Juster, H. R., Heimberg, R. G., Frost, R. O., Holt, C. S., Mattia, J. I. ve Faccenda, K. (1996). Social Phobia and Perfectionism. *Personality and Individual Differences*, 21(3), 403-410.
- Kawamura, K. Y., Frost, R. O. ve Harmatz, M. G. (2002). The Relationship of Perceived Parenting Styles to Perfectionism. *Personality and Individual Differences*, 32, 317 – 327.
- Kauffman, J. M. ve Landrum, T. J. (2015). Duygusal ve Davranışsal Bozukluğu Olan Çocukların ve Gençlerin Özellikleri (Olgular İlaveli) (Sema Kaner, Çev. Edi.). Pearson / Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık.
- Lee, T. K., Wickrama, K. A. S. ve Simons, L. G. (2013). Chronic Family Economic Hardship, Family Processes and Progression of Mental and Physical Health Symptoms in Adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 42, 821 - 836.
- Lewis, J., Beavers, W., Gossett, J. ve Phillips, V. (1976). No Single Thread : Psychological Health in Family Systems. New York: Brunner / Mazel.
- Liem, J. H., Cavell, E. C. ve Lustig, K. (2010). The Influence of Authoritative Parenting During Adolescence on Depressive Symptoms in Young Adulthood: Examining the Mediating Roles of Self – Development and Peer Support. *The Journal of Genetic Psychology*, 171 (1), 73 – 92.
- Luebbe, A. M. ve Bell, D. J. (2013). Positive and Negative Family Emotional Climate Differentially Predict Youth Anxiety and Depression via Distinct Affective Pathways. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 42, 897 – 911.
- Lynd – Stevenson, R.M. ve Hearne, C.M. (1999). Perfectionism and Depressive Affect: The Pros and Cons of Being a Perfectionist. *Personality and Individual Differences*, 26, 549 – 562.

- Matte, M. ve Lafontaine, M. F. (2012). Assessment of Romantic Perfectionism: Psychometric Properties of the Romantic Relationship Perfectionism Scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 45(2), 113 –132.
- McArdle, S. (2009). Exploring the Development of Perfectionistic Cognitions and Self – Beliefs. *Cognitive Therapy and Research*, 33, 597 – 614.
- Milevsky, A., Schlechter M., Netter, S. ve Keehn, D. (2007). Maternal and Paternal Parenting Styles in Adolescents: Associations with Self – Esteem, Depression and Life Satisfaction. *Journal of Child and Family Studies*, 16, 39 – 47.
- Miller, A. L., Lambert, A. D. ve Speirs Neumeister, K. L. (2012). Parenting Style, Perfectionism, and Creativity in High – Ability and High – Achieving Young Adults. *Journal for the Education of the Gifted*, 35, 344 – 365.
- Missildine, W. H. (1963). *Your Inner Child of the Past*. New York: Simon and Schuster.
- Nichols, M. P. (2013). *Aile Terapisi Kavramlar ve Yöntemler (Oktay Gündüz, Çev)*. İstanbul: Kaknüs Yayınları
- Ooms, T. (1996). Where is the Family in Comprehensive Community Initiatives for Children and Families? Paper Presented at the Aspen Roundtable on Comprehensive Community Initiatives for Children and Families, Aspen, Colorado.
- Oral, M. (1999). The relationship between dimensions of perfectionism, stressful life events and depressive symptoms in university students ‘A test of diathesis-stress model of depression’. *Yüksek lisans tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- Patch, A. R. (1984). Reflections on perfection. *American Psychologist*, 39:4, 386-390.
- Patten, C. A., Christian Gillin, J., Farkas, A. J., Gilpin, E. A., Berry, C. C. ve Pierce, J., P. (1997). Depressive Symptoms in California Adolescents: Family Structure and Parental Support. *Journal of Adolescent Health*, 20, 271-278.
- Patterson, J. M. (2002). Understanding Family Resilience. *Journal of Clinical Psychology*, 58 (3), 233 – 246.
- Sayıl, M., Kindap, Y., Bayar, Y., Bayraktar, F., Kurt, D., Tıgırak, A. ve Yaban, E.H. (2012). Ergenlik Döneminde Ebeveynlik ve Ergenin Psikososyal Uyumu. Ankara: *Hacettepe Üniversitesi Yayını*.
- Schwartz, O. S., Dudgeon, P., Sheeber, L. B., Yap, M. B. H., Simmons, J. G. ve Allen, N. B. (2012). Parental Behaviors During Family Interactions Predict Changes in Depression and Anxiety Symptoms During Adolescence. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 40, 59 – 71.
- Seligman, M. E. P. (1991). *Learned Optimism*. New York: Knopf.
- Sherry, S. B., Law, A., Hewitt, P. L., Flett, G. L. ve Besser, A. (2008). Social Support as a Mediator of the Relationship Between Perfectionism and Depression: A Preliminary Test of the Social Disconnection Model. *Personality and Individual Differences*, 45, 339 – 344.

- Sobel, M. E. (1982). Asymptotic Confidence Intervals for Indirect Effects in Structural Equation Models (Ed. S. Leinhardt). *Sociological Methodology* (s. 290 – 312). San Francisco: Jossey – Bass.
- Soenens, B., Vansteenkiste, M., Luyten, P., Duriez, B. ve Goossens, L. (2005). Maladaptive Perfectionistic Self-Representations: The Mediational Link Between Psychological Control and Adjustment. *Personality and Individual Differences*, 38, 487-498.
- Soysa, C. K. ve Weiss, A.. (2014). Mediating Perceived Parenting Styles – Test Anxiety Relationships: Academic Procrastination and Maladaptive Perfectionism. *Learning and Individual Differences*(Article in press).
- Speirs Neumeister, K. L. (2004). Factors Influencing the Development of Perfectionism in Gifted College Students. *Gifted Child Quarterly*, 48 (4), 259 – 274.
- Statistics Canada, 2015. Erişim tarihi: 01 Mayıs 2015. <http://www5.statcan.gc.ca/subject-sujet/subtheme-soustheme.action?pid=40000&id=40005&lang=eng&more=1>.
- Steinberg, L. ve Sheffield Morris. A. (2001). Adolescent Development. *Annual Review of Psychology*, 52, 83 – 110.
- Stice, E., Ragan, J. ve Randall, P. (2004). Prospective Relations Between Social Support and Depression: Differential Direction of Effects for Parent and Peer Support? *Journal of Abnormal Psychology*, 113 (1), 155 – 159.
- Stoltz – Loike, M. (1992). Couple and Family Counseling. Smith R. L., Stevens – Smith P. (Ed). *Family Counseling and Therapy: Major Issues and Topics* (s. 80 – 108).
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2007). *Using Multivariate Statistics*. 5. Baskı. Pearson Education.
- Tuğrul, C. (1996). Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği: Faktör Yapısı, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 11(36), 25 – 43.
- Turner, L. A. ve Turner, P. E. (2011). The Relation of Behavioral Inhibition and Perceived Parenting to Maladaptive Perfectionism in College Students. *Personality and Individual Differences*, 50, 840 – 844.
- Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe Sözlük* (10. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- United States, Census Bureau, 2013. Erişim: 01 Mayıs 2015, <http://www.census.gov/hhes/families/data/cps2013.html>
- Vieth, A. Z. ve Trull, T. J. (1999). Family Patterns of Perfectionism: An Examination of College Students and Their Parents. *Journal of Personality Assessment*, 72(1), 49-67.
- Wang, M., T. ve Kenny, S. (2014). Longitudinal Links Between Fathers' and Mothers' Harsh Verbal Discipline and Adolescents' Conduct Problems and Depressive Symptoms. *Child Development*, 85 (3), 908 – 923.

Wyatt, R. ve Gilbert, P. (1998). Dimensions of Perfectionism: A Study Exploring Their Relationship With Perceived Social Rank and Status. *Personality and Individual Differences*, 24(1), 71-79.

EK 1**DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU**

Sayın Katılımcı,

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin gençlik döneminde yaşadıkları aile sorunları ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide mükemmeliyetçiliğin aracı rolünün incelenmesidir. Bu yüzden, lütfen cevaplarınızı durumunuzu yansıtacak şekilde titizlikle ve samimiyetle vermeye özen gösteriniz.

Araştırmaya katılanların bilgileri ve verdikleri cevaplar kesinlikle gizli tutulacak ve sonuçlar kimlik bilgileri kullanılmadan yalnızca bilimsel araştırma amaçlı kullanılacaktır.

Lütfen, her soru grubundan önce verilen açıklamaları dikkatlice okuyunuz ve bu amaçlar temelinde işaretlemelerinizi yapınız. Araştırmaya katılımınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Choulia IMPRACHIM (Hacettepe Üniversitesi, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisi)

Prof. Dr. Elif BARIŞKIN (Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı)

1. Yaş :

2. Cinsiyetiniz:

( ) Kadın ( ) Erkek

3. Fakülte :

4. Bölüm :

5. Sınıfınız (Şube Belirtmeyiniz):

a) Hazırlık b) 1. Sınıf c) 2. Sınıf d) 3. Sınıf e) 4. Sınıf

6. Şu andaki akademik başarı durumunuz:

( ) 85 – 100 ( ) 70 – 84 ( ) 55 – 69 ( ) 54 ve altı

7. Anneniz hayatta mı ?

Evet ( ) Hayır ( )

8. Babanız hayatta mı ?

Evet ( ) Hayır ( )

9. Anne-Babanızın birliktelik durumu nedir? (Bu soruyu anne ve babanız hayatta ise cevaplayınız.)

a) Birlikte yaşıyorlar b) Ayrı yaşıyorlar c) Boşandılar

10. Sizce anne ve babanızın evliliği nasıl tanımlanır? (Boşandırsa, önceki yaşantınızı düşünerek cevaplayınız.)

- a) Mükemmel
- b) Her ailedeki gibi ufak tefek sorunlar olur.
- c) Diğer ailelerden daha fazla sorun var.
- d) Evlilikleri çok sorunlu.

11. Annenizin eğitim durumu:

- ( ) Okuryazar değil
- ( ) Okuryazar
- ( ) İlkokul mezunu
- ( ) Ortaokul mezunu
- ( ) Lise ve dengi okul mezunu
- ( ) Üniversite / yüksek okul mezunu

12. Babanızın Eğitim Durumu:

- ( ) Okuryazar değil
- ( ) Okuryazar
- ( ) İlkokul mezunu
- ( ) Ortaokul mezunu
- ( ) Lise ve dengi okul mezunu
- ( ) Üniversite / yüksek okul mezunu

13. Size göre aileniz ekonomik bakımdan hangi gruba girer?

- 1000 TL ve altı
- 1001 – 1500 TL
- 1501 – 2000 TL
- 2001 – 3000 TL
- 3001 TL ve üstü

14. Üniversite eğitimi sürdürürken kaldığınız yer:

- Tek başına evde
- Aile ile
- Arkadaş ile evde
- Akraba yanında
- Yurtta

EK 2

GENÇLİK DÖNEMİNDEKİ AİLE SORUNLARINI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNE AİT FAKTÖR ANALİZİ

Faktör analizleri, ölçekten elde edilen her iki puan türü (stres puanı ve stresten etkilenme derecesi puanı) için de tekrarlanmış ve benzer sonuçlar elde edilmiştir. Bu çalışmada stres puanına ait faktör analizi sonuçları aktarılmış ve araştırmannın ilerleyen bölümlerinde de “*stres puanı*” kullanılmıştır.

Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği'nin faktör yapısını belirlemek amacıyla “Temel Bileşenler Analizi” yapılmıştır. “Varimax” rotasyonu kullanılmıştır. Ölçeğin Kaiser – Mayer – Olkin (KMO) değeri 0.84 ve Barlett Sphericity testi değeri 8487.189 ($p=.000$) olarak bulunmuştur. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda özdeğeri 1'den büyük olan 20 faktör elde edilmiştir.

Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği orijinal ölçekle benzer olması amacıyla 8 faktörlü yapı üzerinden değerlendirilmiştir. Faktör analizi sonucunda, faktör yük değerlerinin .30'dan yüksek olmasına (Tabachnick ve Fidell, 2007) dikkat edilmiştir. Ancak bazı maddelerin (33. madde (0.267), 27. madde (0.29) ve 28. madde (0.279)) yük değerlerinin .30' dan düşük olduğu halde yer aldıkları faktör ile anlamlı olduğu düşünülmüştür. Bu sebeple ölçekte kalmalarına karar verilmiştir. Bazı istisnalar bulunmaktadır. Aile üyelerinin sağlık sorunları ile ilgili 1. ve 31. maddelerin 8. faktörde eksi değer alması neticesinde faktör dışında bırakılması uygun görülmüştür.

Maddelerin, orijinal çalışma ile genellikle tutarlı olarak faktörlere yüklendikleri, ancak faktör sıralamasının değiştiği görülmüştür. Analiz sonuçlarına göre, orijinal ölçekte 1. faktörde yer alan otoriter –baskıcı tutumla ilgili maddelerin 4. faktöre, 2. faktörde yer alan ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlıkla ilgili maddelerin 1. faktöre, 3. faktörde yer alan anne baba ilişkilerinde uyumsuzlukla ilgili maddelerin 2. faktöre, 5. faktörde yer alan ev ortamındaki düzensizlikle ilgili maddelerin 8. faktöre, 6. faktörde yer alan ekonomik sorunlarla ilgili maddelerin 7. faktöre ve 8. faktörde yer alan sosyal sorunlarla ilgili maddelerin 6. faktöre

yüklendikleri görülmüştür. Bu faktörlerin, orijinal çalışmadaki adları korunmuştur. Analiz sonucunda elde edilen 3. ve 5. faktörlerde yer alan maddelerin orijinal ölçekteki faktörler ile uyumlu olmaması sebebiyle 3. faktöre “sınırsızlık ve şiddet”, 5. faktöre ise “ihmal ve istismar” adı verilmiştir.

İlk faktör olan “İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık” 14 maddeden (madde 5, 7, 8, 15, 17, 20, 22, 24, 36, 40, 45, 47, 55 ve 68) oluşmaktadır. Bu maddeler aile içi iletişimsizlik ve gencin duygusal ihmali ile ilgilidir. İkinci faktör “Anne – baba ilişkilerinde uyumsuzluk” 11 maddeden (6, 19, 30, 33, 37, 46, 56, 61, 64, 66 ve 67) oluşmaktadır. Bu maddeler ebeveynler arasındaki tartışma ve iletişimsizlik ile ilgili maddelerden oluşmaktadır. Üçüncü faktör “Sınırsızlık ve Şiddet” 9 maddeden (14, 27, 29, 39, 41, 49, 51, 52 ve 59) oluşmaktadır. Bu maddeler aile üyelerinin davranışlarındaki sınırsızlıklar ve gösterdikleri şiddet ile ilgilidir. Dördüncü faktör “Otoriter – Baskıcı tutum” 8 maddeden (3, 4, 10, 26, 34, 38, 44 ve 48) oluşmaktadır. Bu maddeler anne ve babanın gence yaptıkları baskı ile ilgilidir. Beşinci faktör “İhmal ve İstismar” 7 maddeden (16, 25, 32, 54, 58, 65, 69) oluşmaktadır. Bu maddeler gencin cinsel ve fiziksel istismarı ile ilgilidir. Altıncı faktör “Sosyal Sorunlar” 6 maddeden (2, 18, 42, 43, 57 ve 63) oluşmaktadır. Bu maddeler ailenin çevre ile olan ilişkilerindeki sorunlarla ilgilidir. Yedinci faktör “Ekonomik Sorunlar” 10 maddeden (11, 12, 13, 21, 23, 28, 35, 50, 60 ve 62) oluşmaktadır. Bu maddeler ailenin ekonomik zorlukları ile ilgilidir. Sekizinci faktör “Ev Ortamındaki Düzensizlik” 2 maddeden (9 ve 53) oluşmaktadır. Bu maddeler ev işleri ile ilgili aksaklıkları içermektedir.

Ölçeğin alt boyutlarının Cronbach alfa değerleri ilişkilerde duyarsızlık ve tutarsızlık faktörü için .85, anne baba ilişkilerinde uyumsuzluk faktörü için .83, sınırsızlık ve şiddet faktörü için .79, otoriter baskıcı tutum faktörü için .76, ihmal ve istismar faktörü için .69, sosyal sorunlar faktörü için .69, ekonomik sorunlar faktörü için .69 ve ev ortamındaki düzensizlik faktörü için .55 olarak bulunmuştur. Faktörlerin açıkladıkları varyansların %8.23 ile %2.53 arasında değiştiği görülmüştür.

Ölçek maddeleri ve faktör yük değerleri Tablo Ek. 2.1.’ de, Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği Ek 3’te yer almaktadır.

Tablo Ek. 2.1. Gençlik Dönemindeki Aile Sorunlarını Değerlendirme Ölçeği Faktör Yapısı

	1.Faktör	2.Faktör	3.Faktör	4.Faktör	5.Faktör	6.Faktör	7.Faktör	8.Faktör
	İlişkilerde Duyarsızlık ve Tutarsızlık	Anne Baba İlişkilerinde Uyumsuzluk	Sınırsızlık ve Şiddet	Otoriter Baskıcı Tutum	İhmal ve İstismar	Sosyal Sorunlar	Ekonomik Sorunlar	Ev Ortamındaki Düzensizlik
8-Çoğunlukla birbirimize duygularımızı belli etmeyiz.	0.62							
22- Annem veya babam, benim sorunlarımla yeterince ilgilenmez.	0.59							
5-Annem veya babam, genellikle benim nerede ve kiminle olduğumun, ne yaptığımın farkında değildir.	0.58							
7- Bizim evde neyin, nasıl ve ne zaman yapılacağına annem ve babam karar verir; benim fikirlerim dikkate alınmaz.	0.56							
36- Çoğu zaman ne yaparsam yapayım, anneme veya babama yaranamam.	0.56							
17- Annem veya babam, bana olan sevgisini belli etmez.	0.51							
68- Arkadaşlarımı rahatlıkla evimize davet edemem.	0.50							
40- Ailece birlikte olduğumuz	0.48							

zamanlarda konuşacak konu bulmakta zorluk çekeriz.

55- Annem veya babam, çoğunlukla benim istek ve ihtiyaçlarıma aldırış etmez.	0.47	
15- Aile içi önemli sorunlarımız olsa bile, sanki hiçbir sorunumuz yokmuş gibi, bunlar hakkında konuşmayız.	0.46	
45- Bizim evde aile üyelerimizin olumlu özellikleri ve başarıları hakkında konuşulmaz.	0.45	
47- Annem veya babam, karar vermekte zorluk çektiğim konularda bana yol göstermez.	0.41	
24- Bizim evde en ufak hatalar bile kolay affedilmez.	0.41	
20- Bizim evde genellikle verilen sözler tutulmaz.	0.39	
19- Annem ve babam, sık sık birbirlerini evi terk etmekle ya da boşanmakla tehdit ederler.		0.65
6- Annem ve babam sık sık tartışır, kavga ederler.		0.62
67- Bizim evde aile üyelerinin birbirlerine küsüp, günlerce		0.60

konuşmadığı olur.

66- Annem ve babam arasındaki kavgalarda evdeki eşyaların kırılıp, döküldüğü olmuştur. 0.58

46- Annemin ve babamın başkalarının yanında birbirlerine kötü davrandıkları olur. 0.57

56-Bizim evde genellikle kimin, neye, ne zaman, nasıl tepki göstereceği (kızacağı, üzüleceği, alınacağı vb) belli olmaz. 0.57

37- Annem ve babam arasındaki kavgalar bazen o kadar büyür ki, birbirlerine vururlar. 0.56

64- Genellikle konuyu tam anlamadan birbirimizi eleştirmeye, suçlamaya başlarız. 0.52

61- Annem ve babam arasındaki kavgalar sonucunda, ikisinden birinin evi terkettiği ve günlerce gelmediği olmuştur. 0.44

30- Annemin veya babamın, bana hakaret ya da küfür ettiği olur. 0.40

33- Bizim evde herkesin o kadar farklı görüşleri vardır 0.27

ki, bir konu hakkında karar vermek çok zor olur.

51- Annem veya babam, kızınca bana vurur. 0.68

41-Annem veya babam tarafından evden kovulduğum olmuştur. 0.6

29- Bizim evde aile üyelerinin boş zamanlarında çeşitli faaliyetlere (sosyal dernek çalışmaları, kurslar gibi) katılmaları engellenir. 0.56

59- Annemin veya babamın uluorta, açıksaçık konuştuğu olur. 0.51

52- Evimize gelen misafirlerle ya da ziyaretine gittiğimiz ailelerle tartıştığımız hatta kavga ettiğimiz olur. 0.51

14-Annem veya babam, beni sık sık azarlar. 0.44

39- Annemin veya babamın, kendi cinsel sorunlarını bana anlattıkları olur. 0.40

49- Annemin veya babamın, başkalarının yanında benim hakkımda kötü sözler söylediği olmuştur. 0.36

27- Evdeki tartışma ve kavgalar sırasında 0.29

yaralandığım olmuştur.

3-Annem veya babam, arkadaşlarımın yaptıkları bir çok şeyi yapmama izin vermez.	0.71
26- Annem veya babam, özel hayatıma çok fazla karışır.	0.66
38- Benimle ilgili önemli konularda (meslek, iş, eş seçimi gibi) benim yerime annem veya babam karar verir.	0.57
44- Annem veya babam, hemen her konuda kendi istediğini kabul etmem için beni çok zorlar.	0.55
34-Annem veya babam, çoğunlukla arkadaşlarımla birlikte gezmeme izin vermez.	0.55
4- Bizim evde hatalı davranışlar hemen cezalandırılır.	0.52
10-Annem veya babam, beni sıklıkla kardeşlerim ya da yaşitlarımla karşılaştırır.	0.42
48- Bizim evde görev ve sorumluluklarımı yerine getirmeyenlere karşı çok sert davranılır.	0.32

54- Aile üyelerimizden birinin benimle cinsel ilişkide bulunmak istediği olmuştur.	0.76	
32- Aile üyelerimizden birinin bana uygunsuz teklif ya da yaklaşımda (dokunma, öpme, soyma gibi) bulunduğu olmuştur.	0.63	
65- Bizim evde bulaşık ve çamaşırlar çok zorunlu olmadıkça yıkanmaz, bekletilir.	0.53	
58- Annem veya babam, bazen bana o kadar kızar ki başkalarının yanında bana vurur.	0.51	
69- Annemin veya babamın, dostunu ya da metresini eve getirdiği olmuştur.	0.42	
16- Çevremizdeki bazı kişileri (komşu, akraba gibi) karakola şikayet ettiğimiz olur.	0.41	
25-Annemin veya babamın, evlilik dışı ilişkisi olmuştur.	0.38	
2-Sık sık birilerinden borç almak zorunda kalırız.		0.60
57- Evimizdeki eşyaları satmak zorunda kaldığımız olmuştur.		0.57

63- Çevremizdeki bazı kişilerin ailemiz hakkında kötü sözler söyledikleri olur.	0.48
42- Bizim evde aile üyelerinin sinema, tiyatro gibi sanat konularıyla ilgilenmeleri istenmez.	0.44
18- Bizim evde aile üyelerinin sportif faaliyetlere katılmaları engellenir.	0.37
43-Çevremizdekilerin şikayetleri sonucu bazı aile üyelerimizin karakola çağrıldıkları olur.	0.37
50- Çalışarak aileme katkıda bulunmak zorundayım.	0.60
23-Evimizde herkese yetecek kadar oda yoktur.	0.50
11-Çalışmak zorunda olan aile üyelerimizin işsiz kaldığı ya da iş bulamadığı olmuştur.	0.50
35- Ekonomik zorluklar nedeniyle önemli İhtiyaçlarımızı bile karşılayamadığımız olur.	0.46
13- Ailece gittiğimiz, hemen hemen hiçbir yer yoktur (Sinema, tiyatro, piknik gibi).	0.41
62- Bizim evde birisi hastalandığı zaman genellikle ihmal edilir ve son dakikaya	0.38

kadar doktora gidilmez.

60- Ailece önem verdiğimiz ve kutladığımız özel günler (yaş günü, yılbaşı gibi) yoktur.

0.34

21- Annem veya babamla aynı yatakta uyuduğum olur.

0.32

12-Bizim evde uyulması gereken kurallar çok sık değişir.

0.30

28- Bizim evde genellikle sofralar kurulmaz, herkes ayaküstü bir şeyler atıştırıp karnını doyurur.

0.28

9-Bizim evde temizlik işleri (süpürme, silme gibi) genellikle ihmal edilir.

0.56

31- Ailemizin bazı üyeleri çok sık hastalanır.

-0.53

53- Bizim ev genellikle dağınıktır, bu yüzden eşyalarımızı bulmakta zorluk çekeriz.

0.42

1- Aile üyelerimizden birinin uzun süreden beri devam eden bir hastalığı var.

-0.41

Açıklanan Varyans (%)	8.23	6.76	5.56	5.48	5.29	4.48	4.01	2.53
Özdeğer	5.68	4.66	3.84	3.78	3.66	3.09	2.77	1.75
Cronbach Alfa	.85	.83	.79	.76	.69	.69	.69	.55

EK 3

GENÇLİK DÖNEMİNDEKİ AİLE SORUNLARINI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Aşağıda gençlerin içinde yaşadıkları aile ortamında karşılaşılabilecekleri çeşitli sorunlarla ilgili ifadeler yer almaktadır.

Sizden istenilen, KENDİ AİLE ORTAMINIZI düşünerek maddeleri cevaplandırmanızdır. Lütfen maddeleri dikkatle okuyunuz ve içtenlikle cevaplandırınız. Cevaplandırırken ÖNCE o maddede sözü edilen durumun sizin aileniz için DOĞRU olup olmadığına karar veriniz. SONRA cevap formundaki “doğru” veya “yanlış” seçeneklerinden uygun olanının altına bir (X) işareti koyunuz. Eğer cevabınız “yanlış” ise bir sonraki maddeye geçebilirsiniz. Verdiğiniz cevap “doğru” ise; maddede sözü edilen durumun sizi NE KADAR ETKİLEDİĞİNİ düşünerek “hiç etkilemiyor / biraz etkiliyor / orta derecede etkiliyor / çok etkiliyor ” seçeneklerinden birinin altına (X) işareti koyunuz. Cevaplandırmaya başlamadan önce şu iki örnek maddeye verilen cevapları incelemeniz yararlı olacaktır.

ÖRNEK

Madde 2:

Sık sık birilerinden borç almak zorunda kalırız.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
(X)	( )	( )	( )	( )	( )

Madde 34:

Annem veya babam çoğunlukla arkadaşlarımla birlikte gezmeme izin vermez.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	(X)	( )	( )	(X)	( )

1- Aile üyelerimizden birinin uzun süreden beri devam eden bir hastalığı var.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

2-Sık sık birilerinden borç almak zorunda kalırız.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

3-Annem veya babam, arkadaşlarımla yaptıkları bir çok şeyi yapmama izin vermez.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

4- Bizim evde hatalı davranışlar hemen cezalandırılır.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

5-Annem veya babam, genellikle benim nerede ve kiminle olduğumun, ne yaptığının farkında değildir.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

6- Annem ve babam sık sık tartışır, kavga ederler.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

7- Bizim evde neyin, nasıl ve ne zaman yapılacağına annem ve babam karar verir; benim fikirlerim dikkate alınmaz.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

8-Çoğunlukla birbirimize duygularımızı belli etmeyiz.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

9-Bizim evde temizlik işleri (süpürme, silme gibi) genellikle ihmal edilir.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

10-Annem veya babam, beni sıklıkla kardeşlerim ya da yaşıtırlarımla karşılaştırır.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

11-Çalışmak zorunda olan aile üyelerimizin işsiz kaldığı ya da iş bulamadığı olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

12-Bizim evde uyulması gereken kurallar çok sık değişir.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

13- Ailece gittiğimiz, hemen hemen hiçbir yer yoktur (Sinema, tiyatro, piknik gibi).

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

14-Annem veya babam, beni sık sık azarlar.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

15- Aile içi önemli sorunlarımız olsa bile, sanki hiçbir sorunumuz yokmuş gibi, bunlar hakkında konuşmayız.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

16- Çevremizdeki bazı kişileri (komşu, akraba gibi) karakola şikayet ettiğimiz olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

17- Annem veya babam, bana olan sevgisini belli etmez.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

18- Bizim evde aile üyelerinin sportif faaliyetlere katılmaları engellenir.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

19- Annem ve babam, sık sık birbirlerini evi terk etmekle ya da boşanmakla tehdit ederler.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

20- Bizim evde genellikle verilen sözler tutulmaz.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

21- Annem veya babamla aynı yatakta uyuduğum olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

22- Annem veya babam, benim sorunlarımla yeterince ilgilenmez.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

23-Evimizde herkese yetecek kadar oda yoktur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

24- Bizim evde en ufak hatalar bile kolay affedilmez.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

25-Annemin veya babamın, evlilik dışı ilişkisi olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

26- Annem veya babam, özel hayatıma çok fazla karışır.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

27- Evdeki tartışma ve kavgalar sırasında yaralandığım olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

28- Bizim evde genellikle sofraya kurulmaz, herkes ayaküstü bir şeyler atıştırıp karnını doyurur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

29- Bizim evde aile üyelerinin boş zamanlarında çeşitli faaliyetlere (sosyal dernek çalışmaları, kurslar gibi) katılmaları engellenir.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

30- Annemin veya babamın, bana hakaret ya da küfür ettiği olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

31- Ailemizin bazı üyeleri çok sık hastalanır.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

32- Aile üyelerimizden birinin bana uygunsuz teklif ya da yaklaşımda (dokunma, öpme, soyma gibi) bulunduğu olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

33- Bizim evde herkesin o kadar farklı görüşleri vardır ki, bir konu hakkında karar vermek çok zor olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

34-Annem veya babam, çoğunlukla arkadaşlarımla birlikte gezmeme izin vermez.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

35- Ekonomik zorluklar nedeniyle önemli ihtiyaçlarımızı bile karşılayamadığımız olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

36- Çoğu zaman ne yaparsam yapayım, anneme veya babama yaranamam.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

37- Annem ve babam arasındaki kavgalar bazen o kadar büyür ki, birbirlerine vururlar.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

38- Benimle ilgili önemli konularda (meslek, iş, eş seçimi gibi) benim yerime annem veya babam karar verir.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

39- Annemin veya babamın, kendi cinsel sorunlarını bana anlattıkları olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

40- Ailece birlikte olduğumuz zamanlarda konuşacak konu bulmakta zorluk çekeriz.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

41-Annem veya babam tarafından evden kovulduğum olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

42- Bizim evde aile üyelerinin sinema, tiyatro gibi sanat konularıyla ilgilenmeleri istenmez.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

43-Çevremizdekilerin şikayetleri sonucu bazı aile üyelerimizin karakola çağrıldıkları olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

44- Annem veya babam, hemen her konuda kendi istediğini kabul etmem için beni çok zorlar.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

45- Bizim evde aile üyelerimizin olumlu özellikleri ve başarıları hakkında konuşulmaz.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

46- Annemin ve babamın başkalarının yanında birbirlerine kötü davrandıkları olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

47- Annem veya babam, karar vermekte zorluk çektiğim konularda bana yol göstermez.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

48- Bizim evde görev ve sorumluluklarını yerine getirmeyenlere karşı çok sert davranılır.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

49- Annemin veya babamın, başkalarının yanında benim hakkımda kötü sözler söylediği olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

50- Çalışarak aileme katkıda bulunmak zorundayım.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

51- Annem veya babam, kızınca bana vurur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

52- Evimize gelen misafirlerle ya da ziyaretine gittiğimiz ailelerle tartıştığımız hatta kavga ettiğimiz olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

53- Bizim ev genellikle dağınıktır, bu yüzden eşyalarımızı bulmakta zorluk çekeriz.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

54- Aile üyelerimizden birinin benimle cinsel ilişkide bulunmak istediği olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

55- Annem veya babam, çoğunlukla benim istek ve ihtiyaçlarıma aldırış etmez.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

56-Bizim evde genellikle kimin, neye, ne zaman, nasıl tepki göstereceği (kızacağı, üzüleceği, alınacağı vb) belli olmaz.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

57- Evimizdeki eşyaları satmak zorunda kaldığımız olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

58- Annem veya babam, bazen bana o kadar kızar ki başkalarının yanında bana vurur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

59- Annemin veya babamın uluorta, açıksaçık konuştuğu olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

60- Ailece önem verdiğimiz ve kutladığımız özel günler (yaş günü, yılbaşı gibi) yoktur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

61- Annem ve babam arasındaki kavgalar sonucunda, ikisinden birinin evi terkettiği ve günlerce gelmediği olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

62- Bizim evde birisi hastalandığı zaman genellikle ihmal edilir ve son dakikaya kadar doktora gidilmez.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

63- Çevremizdeki bazı kişilerin ailemiz hakkında kötü sözler söyledikleri olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

64- Genellikle konuyu tam anlamadan birbirimizi eleştirmeye, suçlamaya başlarız.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

65- Bizim evde bulaşık ve çamaşırlar çok zorunlu olmadıkça yıkanmaz, bekletilir.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

66- Annem ve babam arasındaki kavgalarda evdeki eşyaların kırılıp, döküldüğü olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

67- Bizim evde aile üyelerinin birbirlerine küsüp, günlerce konuşmadığı olur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

68- Arkadaşlarımı rahatlıkla evimize davet edemem.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

69- Annemin veya babamın, dostunu ya da metresini eve getirdiği olmuştur.

Yanlış	Doğru	Hiç etkilemiyor	Biraz etkiliyor	Orta derecede etkiliyor	Çok etkiliyor
( )	( )	( )	( )	( )	( )

EK 4

ÇOK BOYUTLU MÜKEMMELİYETÇİLİK ÖLÇEĞİ - FROST

Aşağıda SİZİNLE ilgili bazı ifadeler yer almaktadır. Lütfen bu ifadeleri dikkatlice okuyun ve sizin için ne kadar geçerli olduğunu size uyan rakamı daire içine alarak belirtiniz.	Hiç katılmıyorum	Pek katılmıyorum	ne katılmıyorum	Biraz katılmıyorum	Tamamen katılmıyorum
1. Anne-babamın benim için koyduğu hedef ve beklentiler çok yüksekti.	1	2	3	4	5
2. Plan yapmak benim için çok önemlidir.	1	2	3	4	5
3. Çocukken, işleri en iyi şekilde (mükemmel) yapamadığım için cezalandırılırdım.	1	2	3	4	5
4. Kendim için yüksek standartlar belirlemezsem, ikinci sınıf bir insan olurum.	1	2	3	4	5
5. Anne-babam hiçbir zaman hatalarımı anlamaya çalışmadılar.	1	2	3	4	5
6. Yaptığım her şeye tam anlamıyla hakim olmak benim için önemlidir.	1	2	3	4	5
7. Düzenli / tertipli biriyim.	1	2	3	4	5
8. Planlı, programlı biri olmak için çaba gösteririm.	1	2	3	4	5
9. Eğer yaptığım işte başarısız olursam, kişi olarak başarısızımdır.	1	2	3	4	5
10. Eğer bir hata yaparsam üzgün olmam gerekir.	1	2	3	4	5
11. Anne- babam benim her şeyde en iyi olmamı istediler.	1	2	3	4	5
12. Birçok insana göre, daha yüksek hedeflerim vardır.	1	2	3	4	5
13. Eğer birisi, bir işi benden daha iyi yaparsa, kendimi o işte tamamen başarısız hissederim.	1	2	3	4	5
14. Kısmen başarısız olmam; tamamen başarısız olmam kadar kötü bir şeydir.	1	2	3	4	5
15. Anne babam için sadece üstün başarı iyi bir sonuçtu.	1	2	3	4	5
16. Çabalarımı bir amaca (hedefe) doğru yöneltmede çok iyiyimdir.	1	2	3	4	5
17. Bir işi çok dikkatli yapsam bile, sık sık, o işi çok doğru yapmadığımı hissederim.	1	2	3	4	5
18. Yaptığım şeylerde, en iyi olamamaktan nefret ederim.	1	2	3	4	5

19. Çok yüksek hedeflerim vardır.	1	2	3	4	5
20. Anne babam benden mükemmel olmamı beklerlerdi.	1	2	3	4	5
21. Eğer bir şeyde hata yaparsam insanlar, beni olduğumdan daha beceriksiz düşüneceklerdir.	1	2	3	4	5
22. Anne babamın beklentilerini karşılayabildiğim duygusunu hiçbir zaman hissetmedim.	1	2	3	4	5
23. Eğer bir şeyi diğer insanlar kadar iyi yapmazsam, bu benim işe yaramaz bir insan olduğum anlamına gelir.	1	2	3	4	5
24. Kendimle karşılaştığımda, diğer insanlar daha düşük yaşam koşullarından memnun gibiler.	1	2	3	4	5
25. Yaptığım işte her zaman iyi olmazsam insanlar bana saygı duymazlar.	1	2	3	4	5
26. Anne babamın, geleceğim hakkındaki beklentileri daima benimkilerden yüksekti.	1	2	3	4	5
27. Düzenli/ tertipli biri olmak için çaba gösteririm.	1	2	3	4	5
28. Basit gündelik işleri bile iyi yaptığım konusunda sık sık kuşku duyarım.	1	2	3	4	5
29. Düzen ve tertiplilik benim için çok önemlidir.	1	2	3	4	5
30. Günlük işlerimi yaparken, çoğu insana göre, kendimden daha yüksek performans beklerim.	1	2	3	4	5
31. Planlı biriyim.	1	2	3	4	5
32. Yaptığım işte genellikle geri kalırım çünkü tekrar tekrar yaptığıma geri dönerim.	1	2	3	4	5
33. Bir şeyi “tam” yapmak çok zamanımı alır.	1	2	3	4	5
34. Ne kadar az hata yaparsam insanlar benden o kadar çok hoşlanacaklardır.	1	2	3	4	5
35. Anne babamın standartlarını karşılayabildiğim duygusunu hiçbir zaman hissetmedim.	1	2	3	4	5

EK 5

ÇOK BOYUTLU MÜKEMMELİYETÇİLİK ÖLÇEĞİ- HEWITT - FLETT

Aşağıda kişilik özellik ve davranışlarına ilişkin bir dizi ifade bulunmaktadır. Her ifadeyi okuduktan sonra o görüşe ne kadar katıldığınızı belirtiniz. Kesinlikle katılıyorsanız 7 rakamını, kesinlikle katılmıyorsanız 1 rakamını işaretleyiniz. Bu iki görüş arasındaki düşüncelerinizi rakamlardan sizce en uygun olanı yuvarlak içine alarak ifade edebilirsiniz. Eğer bir ifade ile ilgili fikriniz yoksa ya da kararsızsanız 4 rakamını işaretleyiniz.

	Hiç Katılmıyorum				Tamamen Katılıyorum			
	1	2	3	4	5	6	7	
1) Bir iş üzerinde çalıştığımda, iş kusursuz olana kadar rahatlayamam.	1	2	3	4	5	6	7	
2) Başkalarını kolay pes ettikleri için eleştirmem.	1	2	3	4	5	6	7	
3) Yakınlarımla başarılı olmaları gerekmez.	1	2	3	4	5	6	7	
4) Arkadaşlarımı en iyisinden aşağısına razı oldukları için pek eleştirmem.	1	2	3	4	5	6	7	
5) Başkalarının benden beklentilerini karşılamakta zorlanırım.	1	2	3	4	5	6	7	
6) Amaçlarımdan bir tanesi yaptığım her şeyde mükemmel olmaktır.	1	2	3	4	5	6	7	
7) Başkaları yaptıkları her şeyin en iyisini yapmalıdırlar.	1	2	3	4	5	6	7	
8) İşlerimde asla mükemmelliği hedeflemem.	1	2	3	4	5	6	7	
9) Çevremdekiler benim de hata yapabileceğimi kolayca kabul ederler.	1	2	3	4	5	6	7	
10) Bir yakınımın yapabileceğinin en iyisini yapmamış olması benim için önemli değildir.	1	2	3	4	5	6	7	
11) Bir işi ne kadar iyi yaparsam çevremdekiler daha da iyisini yapmamı beklerler.	1	2	3	4	5	6	7	
12) Mükemmel olma ihtiyacını çok az hissederim.	1	2	3	4	5	6	7	
13) Yaptığım bir şey kusursuz değilse, çevremdekiler tarafından yetersiz bulunur.	1	2	3	4	5	6	7	
14) Olabildiğim kadar mükemmel olmaya çalışırım.	1	2	3	4	5	6	7	
15) Giriştiğim her işte mükemmel olmam çok önemlidir.	1	2	3	4	5	6	7	
16) Benim için önemli olan insanlardan beklentilerim yüksektir.	1	2	3	4	5	6	7	
17) Yaptığım her şeyde en iyi olmaya çalışırım.	1	2	3	4	5	6	7	
18) Çevremdekiler yaptığım her şeyde başarılı								

olmamı beklerler.	1	2	3	4	5	6	7
19) Çevremdeki insanlar için çok yüksek standartlarım yoktur.	1	2	3	4	5	6	7
20) Kendim için mükemmelden daha azını kabul edemem.	1	2	3	4	5	6	7
21) Başkalarının benden hoşlanması için her konuda üstün başarı göstermem gerekmez.	1	2	3	4	5	6	7
22) Kendilerini geliştirmek için uğraşmayan kişilere değer vermem.	1	2	3	4	5	6	7
23) Yaptığım işte hata bulmak, beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5	6	7
24) Arkadaşımdan çok şey beklemem.	1	2	3	4	5	6	7
25) Benim için başarı başkalarını memnun etmek için daha çok çalışmak anlamına gelir.	1	2	3	4	5	6	7
26) Birisinden bir iş yapmasını istersem, o işi mükemmel yapmasını beklerim.	1	2	3	4	5	6	7
27) Yakınlarımdan hata yapmasına tahammül edemem.	1	2	3	4	5	6	7
28) Hedeflerimi belirlemede mükemmeliyetçiyimdir.	1	2	3	4	5	6	7
29) Değer verdiğim kişiler beni hiç bir zaman hayal kırıklığına uğratmamalıdır.	1	2	3	4	5	6	7
30) Başarısız olduğum zamanlar bile başkaları yetersiz olduğumu düşünmezler.	1	2	3	4	5	6	7
31) Başkalarının benden çok şey beklediğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7
32) Her zaman yapabileceğim en iyisini yapmaya çalışmalıyım.	1	2	3	4	5	6	7
33) Bana göstermeseler bile, hata yaptığım zaman diğer insanlar bana çok bozulurlar.	1	2	3	4	5	6	7
34) Yaptığım her şeyde mükemmel olmak zorunda değilim.	1	2	3	4	5	6	7
35) Ailem benden mükemmel olmamı bekler.	1	2	3	4	5	6	7
36) Kendime yüksek hedefler koymam.	1	2	3	4	5	6	7
37) Annem ve babam hayatımın her alanında en başarılı olmamı pek beklemezler.	1	2	3	4	5	6	7
38) Sıradan insanlara değer veririm.	1	2	3	4	5	6	7
39) İnsanlar benden mükemmelden aşığınsını kabul etmezler.	1	2	3	4	5	6	7
40) Kendim için çok yüksek standartlar koyarım.	1	2	3	4	5	6	7
41) İnsanlar benden verebileceğimden fazlasını beklerler.	1	2	3	4	5	6	7
42) Okulda veya işte her zaman başarılı olmalıyım.	1	2	3	4	5	6	7
43) Bir arkadaşımın elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışmaması benim için önemli değildir.	1	2	3	4	5	6	7
44) Hata yapsam bile, etrafımdaki insanlar yetersiz ve beceriksiz olduğumu düşünmezler.	1	2	3	4	5	6	7
45) Çevremdekilerin yaptığı her şeyde üstün başarı göstermelerini pek beklemem.	1	2	3	4	5	6	7

EK 6

BECK DEPRESYON ENVANTERİ

Aşağıda gruplar halinde bazı cümleler yazılıdır. Her gruptaki cümleleri dikkatle okuyunuz. Bugün dahil, geçen hafta içinde kendinizi nasıl hissettiğinizi en iyi anlatan cümleyi seçiniz. Seçmiş olduğunuz cümlenin olduğu seçeneği işaretleyiniz.

- 1) (a) Kendimi üzgün hissetmiyorum.
  - (b) Kendimi üzgün hissediyorum.
  - (c) Her zaman için üzgünüm ve kendimi bu duygudan kurtaramıyorum.
  - (d) Öylesine üzgün ve mutsuzum ki dayanamıyorum.
- 2) (a) Gelecekte umutsuz değilim.
  - (b) Geleceğe biraz umutsuz bakıyorum.
  - (c) Gelecekte beklediğim hiçbir şey yok.
  - (d) Benim için bir gelecek yok ve bu durum düzelmeyecek.
- 3) (a) Kendimi başarısız görmüyorum.
  - (b) Çevremdeki birçok kişiden daha fazla başarısızlıklarım oldu sayılır.
  - (c) Geriye dönüp baktığımda, çok fazla başarısızlığım olduğunu görüyorum.
  - (d) Kendimi tümüyle başarısız bir insan olarak görüyorum.
- 4) (a) Her şeyden eskisi kadar zevk alabiliyorum.
  - (b) Her şeyden eskisi kadar zevk alamıyorum.
  - (c) Artık hiçbir şeyden gerçek bir zevk alamıyorum.
  - (d) Bana zevk veren hiçbir şey yok. Her şey çok sıkıcı.
- 5) (a) Kendimi suçlu hissetmiyorum.
  - (b) Arada bir kendimi suçlu hissettiğim oluyor.
  - (c) Kendimi çoğunlukla suçlu hissediyorum.
  - (d) Kendimi her an için suçlu hissediyorum.
- 6) (a) Cezalandırıldığımı düşünmüyorum.
  - (b) Bazı şeyler için cezalandırılabilirim hissediyorum.
  - (c) Cezalandırılmayı bekliyorum.
  - (d) Cezalandırıldığımı hissediyorum.

- 7) (a) Kendimden hoşnutum.
(b) Kendimden pek hoşnut değilim.
(c) Kendimden hiç hoşlanmıyorum.
(d) Kendimden nefret ediyorum.
- 8) (a) Kendimi diğer insanlardan daha kötü görmüyorum.
(b) Kendimi zayıflıklarım ve hatalarım için eleştiriyorum.
(c) Kendimi hatalarım için çoğu zaman suçluyorum.
(d) Her kötü olayda kendimi suçluyorum.
- 9) (a) Kendimi öldürmek gibi düşüncelerim yok.
(b) Bazen kendimi öldürmeyi düşünüyorum, fakat bunu yapmam.
(c) Kendimi öldürebilmeyi isterdim.
(d) Bir fırsatını bulsam kendimi öldürürdüm.
- 10) (a) Her zamankinden daha fazla ağladığımı sanmıyorum.
(b) Eskisine göre şu sıralarda daha fazla ağlıyorum.
(c) Şu sıralarda her an ağlıyorum
(d) Eskiden ağlayabilirdim, ama şu sıralarda istesem de ağlayamıyorum.
- 11) (a) Her zamankinden daha sinirli değilim.
(b) Her zamankinden daha kolayca sinirleniyor ve kızıyorum.
(c) Çoğu zaman sinirliyim.
(d) Eskiden sinirlendiğim şeylere bile artık sinirlenemiyorum.
- 12) (a) Diğer insanlara karşı ilgimi kaybetmedim.
(b) Eskisine göre insanlarla daha az ilgiliyim.
(c) Diğer insanlara karşı ilgimin çoğunu kaybettim.
(d) Diğer insanlara karşı hiç ilgim kalmadı.
- 13) (a) Kararlarımı eskisi kadar kolay ve rahat verebiliyorum.
(b) Şu sıralarda kararlarımı vermeyi erteliyorum.
(c) Kararlarımı vermekte oldukça güçlük çekiyorum.
(d) Artık hiç karar veremiyorum.

- 14) (a) Dış görünüşümün eskisinden daha kötü olduğunu sanmıyorum.
 (b) Yaşlandığımı ve çekiciliğimi kaybettiğimi düşünüyorum ve üzülüyorum.
 (c) Dış görünüşümde artık değiştirilmesi mümkün olmayan olumsuz değişiklikler olduğunu hissediyorum.
 (d) Çok çirkin olduğumu düşünüyorum.
- 15) (a) Eskisi kadar iyi çalışabiliyorum.
 (b) Bir işe başlayabilmek için eskisine göre kendimi daha fazla zorlamam gerekiyor.
 (c) Hangi iş olursa olsun, yapabilmek için kendimi çok zorluyorum.
 (d) Hiçbir iş yapamıyorum.
- 16) (a) Eskisi kadar rahat uyuyabiliyorum.
 (b) Şu sıralarda eskisi kadar rahat uyuyamıyorum.
 (c) Eskisine göre 1 veya 2 saat erken uyanıyor ve tekrar uyumakta zorluk çekiyorum.
 (d) Eskisine göre çok erken uyanıyor ve tekrar uyuyamıyorum.
- 17) (a) Eskisine kıyasla daha çabuk yorulduğumu sanmıyorum.
 (b) Eskisinden daha çabuk yoruluyorum.
 (c) Şu sıralarda neredeyse her şey beni yoruyor.
 (d) Öyle yorgunum ki hiçbir şey yapamıyorum.
- 18) (a) İştahım eskisinden pek farklı değil.
 (b) İştahım eskisi kadar iyi değil.
 (c) Şu sıralarda iştahım epey kötü.
 (d) Artık hiç iştahım yok.
- 19) (a) Son zamanlarda pek fazla kilo kaybettiğimi sanmıyorum.
 (b) Son zamanlarda istemediğim halde üç kilodan fazla kaybettim.
 (c) Son zamanlarda istemediğim halde beş kilodan fazla kaybettim.
 (d) Son zamanlarda istemediğim halde yedi kilodan fazla kaybettim.
 Daha az yemeye çalışarak kilo kaybetmeye çalışıyorum. Evet ( ) Hayır ( )

20) (a) Sağlığım beni pek endişelendirmiyor.

(b) Son zamanlarda ağrı, sızı, mide bozukluğu, kabızlık gibi sorunlarım var.

(c) Ağrı, sızı gibi bu sıkıntılarım beni epey endişelendirdiği için başka şeyleri düşünmek zor geliyor.

(d) Bu tür sıkıntılar beni öylesine endişelendiriyor ki, artık başka hiçbir şey düşünemiyorum.

21) (a) Son zamanlarda cinsel yaşantımda dikkatimi çeken bir şey yok.

(b) Eskisine oranla cinsel konularla daha az ilgileniyorum.

(c) Şu sıralarda cinsellikle pek ilgili değilim.

(d) Artık, cinsellikle hiçbir ilgim kalmadı.

EK 7

GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Değerli Katılımcı,

Bu çalışma, Prof. Dr. Elif BARIŞKIN danışmanlığında Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programı öğrencisi Choulia IMPRACHIM tarafından yürütülen bir tez çalışmasıdır. Çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin gençlik döneminde yaşadıkları aile sorunları ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide mükemmeliyetçiliğin aracı rolünün incelenmesidir. Bu çalışmada H.Ü. öğrencilerinden veri toplanmaktadır. H.Ü. Etik Komisyon tarafından onaylandıktan sonra gerçekleştirilen bu çalışmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Anket genel olarak kişisel rahatsızlık teşkil edecek soruları içermemektedir. Araştırmaya katılmama ve katıldıktan sonra herhangi bir aşamada araştırmadan ayrılma hakkı size aittir. Alınan bilgiler ve cevaplarınız gizli tutulacak ve sadece bu çalışmada kullanılacaktır. Araştırma sırasında sizden alınan bilgiler grup halinde değerlendirilecek olup sizden kimliğinizi belirleyici herhangi bir bilgi istenmeyecektir. Çalışmanın sonunda sağlıklı bilgiler çıkabilmesi için soruları samimi bir şekilde doldurmanız ve mümkün olduğu kadar tüm soruları eksiksiz olarak cevaplamanız çok önemlidir. Araştırma sırasında sorulardan ya da herhangi bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz katılımcı olmaktan vazgeçebilirsiniz.

Çalışma sırasında sizden istenilen, verilen ölçekleri mümkün olduğunca boş madde bırakmadan ve samimi bir şekilde doldurmanızdır. Çalışmaya katılım yaklaşık 40-45 dakika arasında sürecektir. Anket sonunda, bu çalışmayla ilgili sorularınız varsa, cevaplanacaktır. Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak için Choulia IMPRACHIM 'e (E- posta : choulia_87@hotmail.com) ulaşabilirsiniz.

Katılımınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum ve istediğim zaman katılımımı sonlandırabileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı kullanımını kabul ediyorum.

Tarih:

Katılımcı Adı, Soyadı :

İmza: (İmza olarak) Adınız ve soyadınızın ilk 2 harfi ve doğum yılınızın son 2 rakamı.

(dolduracağınız formlarda isminiz alınmayacak, gizliliğiniz korunacaktır).

Choulia IMPRACHIM
Hacettepe Üniversitesi
Psikoloji Bölümü

EK 8

ETİK KURUL İZİNİ

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : 35853172/ 422-2949

01 Aralık 2014

SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 22.10.2014 tarih ve 5012 sayılı yazınız.

Enstitünüz Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencilerinden Choulia IMPRACHIM 'ın "Üniversite öğrencilerinin gençlik döneminde yaşadıkları aile sorunları ile depresif belirtiler arasındaki ilişkide mükemmeliyetçiliğin aracı rolünün incelenmesi" başlıklı tez çalışması Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun 25.11.2014 tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Ü. Şebnem HARPUR
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Tutanak

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Hacettepe Üniversitesi Rektörlük 06100 Sıhhiye-Ankara
Telefon: 0 (312) 305 3001 - 3002 • Faks: 0 (312) 311 9992
E-posta: yazimd@hacettepe.edu.tr • www.hacettepe.edu.tr

Ayrıntılı Bilgi için:
Yazı İşleri Müdürlüğü
0 (312) 305 1008

Hasan Bey

EK 9

ORJİNALLİK RAPORU

 <p>HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU</p>
<p>HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ .....PSİKOLOJİ..... ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA</p> <p style="text-align: right;">Tarih: 16/12/2015</p> <p>Tez Başlığı / Konusu: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GENÇLİK DÖNEMİNDE YAŞADIKLARI AİLE SORUNLARI İLE DEPRESİF BELİRTİLER ARASINDAKİ İLİŞKİDE MÜKEMMELİYETÇİLİĞİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ</p> <p>Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam ...101... sayfalık kısmına ilişkin, 16/12/2015 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 16 'dır.</p> <p>Uygulanan filtrelemeler:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, 2- Kaynakça hariç 3- Alıntılar hariç/dâhil 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç <p>Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.</p> <p>Gereğini saygılarımla arz ederim.</p> <p style="text-align: right;">   16.12.2015 Tarih ve İmza </p> <p>Adı Soyadı: CHOULIA IMPRACHIM Öğrenci No: N12123410 Anabilim Dalı: PSİKOLOJİ Programı: KLİNİK PSİKOLOJİ Statüsü: ☒ Y.Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Dr.</p>
<p>DANIŞMAN ONAYI</p> <p>UYGUNDUR.</p> <p style="text-align: center;">   PROF. DR. ELİF BARIŞKIN (Unvan, Ad Soyad, İmza) </p>

